

1. Aşağıdakılardan hansı firmanın fəaliyyətinin nəticə göstəriciləri sırasına daxil deyil?

- √ məşğulluq
- texnoloji inkişaf
- böyümə (bazar payı)
- məhsul və xidmətlərin keyfiyyəti
- mənfəətlilik (gəlirlilik)

2. Sənayenin təşkili nəzəriyyəsi haqqında aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- √ burada mənfəətin maksimumlaşdırılması firmanın yeganə məqsədi kimi qəbul edilmir
- bu, dövlətin antiinhisar siyasətinin işlənilməsində əsas nəzəri baza rolunu oynayır
- burada əldə edilən nəticələr əsasən empirik tədqiqatlara əsaslanır
- burada araşdırmalar firmanın və sahənin istehsal və digər məsələlərində əməliyyat xırdalıqlarına qədər gedib çıxma bilər
- burada mənfəətin maksimumlaşdırılması ilə yanaşı şəraitdən asılı olaraq firmanın başqa hədəflərinin də olması qəbul edilir

3. Aşağıdakılardan hansı “Sənayenin təşkili nəzəriyyəsi”nin “Mikroiqtisad”dan fərqi əks etdirmir?

- Standart mikroiqtisadi təhlildən fərqli olaraq, sənayenin təşkili nəzəriyyəsi rəqabətin tam olmamasını təhlilin başlanğıc nöqtəsi olaraq qəbul edir
- “Mikroiqtisad”da ideallaşdırılmış firma və bazar modellərinin analizi aparıldığı halda, sənayenin təşkili nəzəriyyəsində bu modellərə daha real (gerçəkçi) bir yanaşma tətbiq olunur
- mikroiqtisad daha formal deduktiv metodu tətbiq edən mücərrəd bir fənn olduğu halda, sənayenin təşkili nəzəriyyəsi daha az formal və induktiv modeli mənimləyən bir sahədir
- “Mikroiqtisad” əsasən azad rəqabət bazarları və inhisarçı bazarları, sənayenin təşkili nəzəriyyəsi isə əsasən oligopol bazarları öyrənir
- √ “Mikroiqtisad”da yalnız kəskin rəqabət çatışmazlığı bazarları öyrənilədiyi halda, “Sənayenin təşkili nəzəriyyəsində” həm xalis rəqabətli, həm də inhisarçı rəqabətli bazarlar tədqiq olunur

4. “Sənayenin təşkili nəzəriyyəsi” dövlətin hansı siyasətinin nəzəri əsasını təşkil edir?

- √ antiinhisar siyasəti
- sosial siyasət
- regional inkişaf siyasəti
- antiinflasiya siyasəti
- makroiqtisadi siyasət

5. “Sənayenin təşkili nəzəriyyəsi”nin əsas maraqlı mövzuları hansılardır?

- 1) bilikvermə; 2) nəzəri modellərin qurulması
- 1) qərarvermə prosesləri; 2) firmanın gəlirliliyi
- 1) nəzəri modellər; 2) ekonometrik modellər
- 1) bilikvermə; 2) siyasi proseslərin izahı
- √ 1) bilikvermə; 2) iqtisadi siyasətlər və qərarvermə prosesləri

6. Əks-əlaqəli “Quruluş-davranış-nəticəlilik” paradigmasını onun ilkin formasından fərqləndirən element hansıdır?

- Bazarın nəticəliliyi
- Sahə bazarının təməl şərtləri
- Firma davranışları
- Bazar quruluşu
- √ Dövlət tənzimlənməsi

7. Aşağıdakılardan hansı dövlətin sahə bazarlarına tənzimləyici təsirinin istiqamətləri sırasına daxildir?

- √ İxracın dəstəklənməsi
- Firmanın qiymət siyasəti
- Xərclərin minimumlaşdırılması siyasəti
- Firmanın məhsul strategiyası
- Məhsulun differensiasiyası

8. Aşağıdakılardan hansı dövlətin sahə bazarlarına tənzimləyici təsirinin istiqamətləri sırasına daxildir?

- √ Bunların hamısı
- Subsidiyalaşdırma (himayədarlıq siyasəti)
- Dövlət məşğulluq siyasəti
- Dövlət investisiya siyasəti
- Dövlət satınalmaları

9. Aşağıdakılardan hansı dövlətin sahə bazarlarına tənzimləyici təsirinin istiqamətləri sırasına daxildir?

- Vergi və gömrük siyasəti
- Ticarət qaydaları (daxili və xarici)
- √ Bunların hamısı
- Antiinhisar tənzimlənməsi
- Sahəyə (bazara) giriş maneələrinin tətbiqi

10. Dövlətin tənzimləyici siyasəti aşağıdakılardan hansına təsir edə bilər?

- √ Bunların hamısına
- sahə bazarlarının nəticəliliyinə
- sahə bazarının təməl şərtlərinə
- firmanın bazar davranışlarına
- sahə bazarının quruluşuna

11. Firmanın hansı davranışı bazar quruluşuna və sahə bazarlarının nəticəliliyinə birbaşa təsir göstərə bilər?

- √ Korporativ sosial məsuliyyət sahəsindəki fəaliyyəti
- Firmanın məhsul strategiyası
- Reklam siyasəti
- Tədqiqat və inkişaf (R&D) – ETTKİ
- Əsaslı vəsait qoyuluşu strategiyası

12. Firmanın hansı davranışı bazar quruluşuna və sahə bazarlarının nəticəliliyinə təsir göstərə bilər?

- √ Bunların hamısı
- Reklam siyasəti
- Qiymət strategiyası (qiymətqoyma)
- Firmanın məhsul strategiyası
- Firmanın məqsədləri və strategiyaları

13. Təklif tərəfində bazarın quruluşunu müəyyən edən təməl şərtlərə aşağıdakılardan hansı aid edilə bilər?

- Tələbin dinamikası
- İstehlakçıların dislokasiyası
- √ Məhsulun xidmət müddəti
- Əvəzedici malların mövcudluğu
- Qiymət elastikliyi

14. Təklif tərəfində bazarın quruluşunu müəyyən edən təməl şərtlərə aşağıdakılardan hansı aid edilə bilər?

- √ İstehsalın miqyası
- Qiymət elastikliyi
- Əvəzedici malların mövcudluğu
- Tələbin dinamikası
- İstehlakçıların dislokasiyası

15. Təklif tərəfində bazarın quruluşunu müəyyən edən təməl şərtlərə aşağıdakılardan hansı aid edilə bilər?

- √ Bunların heç biri

- Qiymət elastikliyi
- İstehlakçıların dislokasiyası
- Tələbin dinamikası
- Əvəzedici malların mövcudluğu

16. Təklif tərəfində bazarın quruluşunu müəyyən edən təməl şərtlərə aşağıdakılardan hansı aid edilə bilər?

- Məhsul vahidinə məsrəflər
- Həmkarlar ittifaqının təsiri
- ✓ Bunların hamısı
- Xammal və materiallar
- Texnologiya

17. Tələb tərəfində bazarın quruluşunu müəyyən edən təməl şərtlərə aşağıdakılardan hansı aid edilə bilər?

- ✓ Məhsulun istehlakçılara çatdırılması üsulları
- İstehsalın yerləşməsi
- Məhsulun xidmət müddəti
- İstehsalın miqyası

18. Tələb tərəfində bazarın quruluşunu müəyyən edən təməl şərtlərə aşağıdakılardan hansı aid edilə bilər?

- ✓ Bunların hamısı
- İstehlakçıların dislokasiyası
- Tələbin dinamikası
- Əvəzedici malların mövcudluğu
- Qiymət elastikliyi

19. Tələb tərəfində bazarın quruluşunu müəyyən edən təməl şərtlərə aşağıdakılardan hansı aid edilə bilər?

- ✓ Bunların heç biri
- Həmkarlar ittifaqının təsiri
- Məhsul vahidinə məsrəflər
- Texnologiya
- Xammal və materiallar

20. Aşağıdakılardan hansı “Sənayenin təşkili və idarə edilməsi “ kursunun tədrisi qarşısında duran vəzifələrə daxil deyil?

- ✓ sahə bazarlarında inflyasiya və məşğulluq problemlərinin araşdırılması üsullarının izah edilməsi
- sahə bazarlarının quruluşuna təsir göstərən amillərin izahını vermək və belə təsirlərin qiymətləndirilməsi üsullarını başa salmaq
- sənayenin və sahə bazarlarının inkişafına münasibətdə dövlət siyasətinin əsaslarını tələbələrə çatdırmaq
- sənayenin təşkili nəzəriyyəsinin müasir vəziyyəti haqqında tələbələrdə təsəvvürlər yaratmaq
- sənayenin (sahə bazarlarının) quruluşunun təhlili ilə bağlı əsas elmi yanaşmaları izah etmək

21. “Sənayenin təşkili və idarə edilməsi “ kursunun tədrisində məqsəd nədir?

- ✓ sənayenin təşkili nəzəriyyəsinin müasir vəziyyəti, onun nəzəri əsasları və praktik tətbiqi imkanları ilə tanışlıq, habelə bunların ölkə sənayesinə tətbiqi imkanlarını göstərmək
- sənaye sahəsində fəaliyyət göstərən firmaların fəaliyyətinin təşkili ilə bağlı məsələlərlə tanışlıq
- dünya sənayesinin inkişaf tarixini və takamül mərhələlərini tələbələrə tədris etmək
- sənayenin təşkili nəzəriyyəsinin müasir vəziyyətini, onun elmi əsaslarını və praktik tətbiq imkanlarını makroiqtisadiyyatla əlaqələndirmək
- sənayenin təşkili nəzəriyyəsi ilə mikroiqtisadiyyat arasında əlaqələrin dəqiqləşdirilməsi

22. Aşağıdakılardan hansı sahə bazarlarının iqtisadiyyatının Çıkaqo məktəbinin tədqiqat istiqamətlərinə aid deyil?

- kvazirəqəbətli bazarlar nəzəriyyəsinin nəticələrinin tədqiqi
- oliqopoliya modellərinin tətbiqinə əsaslanan tədqiqatlar
- ✓ dövlət müdaxiləsinin səmərəliliyinin tədqiqi
- kvaziinhisar bazarların fəaliyyət xüsusiyyətlərinin tədqiqi

- transaksiya xərcləri nəzəriyyəsi

23. Sənayenin təşkili nəzəriyyəsinin Çikaqo məktəbində tədqiqatın predmeti nədir?

- qiymət nəzəriyyəsi əsasında inflyasiyanın tənzimlənməsi məsələləri
- sahə bazarlarının dövlət tənzimlənməsi məsələləri
- qiymət nəzəriyyəsi əsasında iqtisadi seçim probleminin analizi
- sahə bazarının inkişafını müəyyən edən müxtəlif amillər və qarşılıqlı əlaqələr
- ✓ bazar agentləri tərəfindən qərarların qəbul edilməsi qanunauyğunluqları

24. Sənayenin təşkili nəzəriyyəsinin Harvard məktəbində tədqiqatın predmeti nədir?

- ✓ sahə bazarının inkişafını müəyyən edən müxtəlif amillər və qarşılıqlı əlaqələr
- sahə bazarlarının dövlət tənzimlənməsi məsələləri
- firmanın fəaliyyət mühitində baş verən dəyişikliklər
- firmanın fəaliyyətinin iqtisadi səmərəlilik məsələləri
- bazar agentləri tərəfindən qərarların qəbul edilməsi qanunauyğunluqları

25. Çikaqo məktəbinə görə sənayenin təşkili nəzəriyyəsinin əsas tədqiqat istiqaməti hansıdır?

- ✓ qiymət nəzəriyyəsi əsasında iqtisadi seçim probleminin analizi
- iqtisadi seçim nəzəriyyəsi əsasında qiymət probleminin analizi
- qiymət nəzəriyyəsi əsasında inflyasiya probleminin analizi
- dövlət tənzimlənməsinin bazar səmərəliliyinə təsirinin analizi
- qiymət nəzəriyyəsi əsasında iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsinin analizi

26. Çikaqo məktəbinin banisi kim hesab olunur?

- Anri Kurno
- Pol Samuelson
- Corc Stiqler
- ✓ Milton Fridman
- Ronald Kouz

27. Çikaqo məktəbi haqqında aşağıda qeyd olunmuş fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ✓ Onun çərçivəsində ayrı-ayrı firmaların davranışlarının və sahə bazarlarının fəaliyyətinin empirik araşdırılmasına üstünlük verilir
- bu məktəb çərçivəsində tədqiqatlar zamanı həm nəzəri təhlil aparılır, həm də alınan nəticələrin empirik yoxlanması həyata keçirilir
- burada sahə siyasətinin bazarın quruluşuna və bazar subyektlərinin davranışlarına təsiri tədqiq olunur
- firmaların davranışlarının və sahə bazarlarının tədqiqində mikroiqtisadi təhlil üsullarının və oyunlar nəzəriyyəsinin tətbiqinə əsaslanır
- iqtisadi nəzəriyyədə daha çox liberal yanaşmanı əsas tutan bir istiqamətdir

28. Çikaqo məktəbi hansı istiqaməti əks etdirir?

- iqtisadi nəzəriyyədə sosial səmərəlilik yanaşmasını əsas tutan bir istiqamətdir
- iqtisadi nəzəriyyədə dövlət müdaxiləsinin artırılmasını istəyən bir istiqamətdir
- iqtisadi nəzəriyyədə daha çox antiliberal yanaşmanı əsas tutan bir istiqamətdir
- ✓ iqtisadi nəzəriyyədə daha çox liberal yanaşmanı əsas tutan bir istiqamətdir
- iqtisadi nəzəriyyədə merkantil yanaşmanı əsas tutan bir istiqamətdir

29. Harvard məktəbi hesab edir ki:

- bazar dövlətin müdaxiləsi olmadan səmərəlidir
- ✓ bazar müəyyən qüsurlara ("uğursuzluqlar"a) malikdir
- bazar qüsursuzdur və təkmildir
- dövlət müdaxiləsi bazarın səmərəliliyini aşağı salır
- dövlət bazar quruluşuna təsir etməməlidir

30. "Quruluş-davranış-nəticəlilik" paradigmasına əsasən sahə bazarının fəaliyyətinin nəticələri aşağıdakı amillərdən hansı üzrə qiymətləndirilir?

- inflyasiya
- √ məşğulluq
- işsizlik
- coğrafi yerləşmə
- bazarın sərhədləri

31. “Quruluş-davranış-nəticəlilik” paradigmasına əsasən sahə bazarının fəaliyyətinin nəticələri aşağıdakı amillərdən hansı üzrə qiymətləndirilir?

- √ Ədalətlik
- Əhatəlilik
- Sistemlilik
- Cavabdehlik
- Məsuliyyətlilik

32. “Quruluş-davranış-nəticəlilik” paradigmasına əsasən sahə bazarının fəaliyyətinin nəticələri aşağıdakı amillərdən hansı üzrə qiymətləndirilmir?

- Resursların bölgüsünün (istifadəsinin) səmərəliliyi
- İstehsalın səmərəliliyi
- √ İnflyasiyanın səviyyəsi
- Məhsulun bazar qiymətinin səviyyəsi
- Texniki tərəqqi

33. “Quruluş-davranış-nəticəlilik” paradigmasına əsasən sahə bazarının fəaliyyətinin ictimai nəticələri aşağıdakılardan hansı ilə müəyyən olunur?

- √ cəmiyyətə verdiyi faydasının səviyyəsi ilə
- istehlakçıların tələbatını ödəmə səviyyəsinə görə
- firmaların sayına görə
- resurs məsrəflərinə olan qənaətə görə
- firmanın mənfəətinin səviyyəsi ilə

34. Aşağıdakı fikirlərdən hansı əks-əlaqəli “Quruluş-Davranış-Nəticəlilik” paradigması baxımından yanlıştır?

- √ Dövlətin bazarlara hər cür müdaxiləsi ən müxtəlif sahələrdə mənfi təsirlər yarada bilər
- Hər hansı bir sahə bazarının quruluşu həmin sahəyə daxil olan bazar agentlərinin bazar davranışına təsir edir ki, bu da öz növbəsində bazarın və firmaların fəaliyyətinin nəticələrini müəyyən edir
- İstehsal istehlakçıların faydasına yönləndirilib, buna görə də firmaların üfqi birləşmələri qiymət artımına gətirib çıxardığına görə qadağan edilməlidir
- Dövlətin müdaxiləsi ən müxtəlif sahələrdə müsbət təsirlər yarada bilər
- Bazar təkmil deyildir, buna görə də onun qüsurlarının düzəldilməsi üçün dövlətin müdaxiləsi tələb olunur

35. Əks-əlaqəli “Quruluş-davranış-nəticəlilik” paradigmasına hansı element əlavə edilib?

- bazar
- sahə
- √ dövlət
- firma
- ev təsərrüfatı

36. “Quruluş-davranış-nəticəlilik” paradigması hesab edir ki:

- Hər hansı bir sahə bazarının quruluşu həmin sahəyə daxil olan bazar agentlərinin bazar davranışına təsir etmir, bununla da bazarın və firmaların fəaliyyətinin nəticələrini müəyyən edir
- Hər hansı bir sahəyə daxil olan bazar agentlərinin bazar davranışları sahə bazarının quruluşuna təsir etmir, buna görə də bazarın və firmaların fəaliyyətinin nəticələri ondan asılı deyildir
- Hər hansı bir sahə bazarının quruluşu həmin sahəyə daxil olan firmaların bazardankənar davranışlarına təsir edir ki, bu da bazarın və firmaların fəaliyyətinin nəticələrini müəyyən edir
- Hər hansı bir sahə bazarının quruluşu həmin sahəyə daxil olan bazar agentlərinin bazar davranışına təsir etmir, buna görə də bazarın və firmaların fəaliyyətinin nəticələrini müəyyən etmir

- ✓ Hər hansı bir sahə bazarının quruluşu həmin sahəyə daxil olan bazar agentlərinin bazar davranışına təsir edir ki, bu da öz növbəsində bazarın və firmaların fəaliyyətinin nəticələrini müəyyən edir

37. “Quruluş-davranış-nəticəlilik” paradigmasının ilkin forması hansı elementlərdən ibarət olub?

- bazarın quruluşu-istehlakçı davranışı-xərclərin nəticəliliyi
- bazarın quruluşu-firmanın davranışı-firmanın nəticəliliyi
- ✓ bazarın quruluşu-firmanın davranışı-bazarın nəticəliliyi
- firmanın quruluşu-bazar davranışı-firmanın fəaliyyətinin nəticəliliyi
- bazarın nəticəliliyi-firmanın davranışı-firmanın quruluşu

38. “Quruluş-davranış-nəticəlilik” paradigmasını ilk olaraq kim tərəfindən işlənilib?

- ✓ Edvard Meyson və Co Beyn
- Uesli Kler Mitçell və Uorren Milton Persons
- Çarlz Ballok və Uesli Kler Mitçell
- Edvard Meyson və Çarlz Ballok
- Edvard Beyn və Co Meyson

39. Sahə bazarlarının fəaliyyətinin nəticəliliyi hansı aspektdən qiymətləndirilir?

- ✓ ictimai səmərəlilik baxımından
- bazar səmərəliliyi baxımından
- müqayisəli səmərəlilik baxımından
- dövlət siyasətinin səmərəliliyi baxımından
- fərdi səmərəlilik baxımından

40. Sahə bazarlarının fəaliyyətinin nəticəliliyi anlayışı (ictimai səmərəlilik baxımından) aşağıdakı məqsədlərdən hansını nəzərdə tutmur?

- İstehsalçıların fəaliyyəti resursların, xüsusilə əmək resurslarının tam və dolğun istifadəsinə imkan verməlidir
- Gəlirlərin bölgüsü sosial baxımdan ədalətli olmalıdır: qiymətlərin ağılabatan sabitliyi və inflyasiya səviyyəsinin məhdudlaşdırılması bunu təmin edə bilər
- Müəyyən məhsulun zəruri həcməldə və müəyyən texnologiyadan istifadə etməklə istehsal edilməsinin məqsədəuyğunluğu haqqında qərar resursların iqtisadi xərclənməsi baxımından səmərəli olmalı və cəmiyyətin inkişafı tələblərinə uyğun olmalıdır
- ✓ Gəlirlərin bölgüsü bazar baxımdan ədalətli olmalıdır: qiymətləri tənzimləməklə və inflyasiyanın qarşısını almaqla dövlət bunu təmin edə bilər
- Firmaların məhsuldarlığının dinamikası progressiv (artan) olmalıdır

41. “Quruluş-Dvraniş-Nəticəlilik” paradigmasının əsas ideyası belədir?

- sahənin fəaliyyətinin genişliyi alıcıların və satıcıların sayı ilə müəyyən edilir, alıcı və satıcıların sayı isə ölkənin miqyasından asılıdır
- milli iqtisadiyyatın ictimai səmərəliliyi (nəticəliliyi) dövlət siyasəti ilə müəyyən edilir, dövlətin davranışları isə bazarın quruluşundan asılıdır
- ✓ sahənin fəaliyyətinin ictimai səmərəliliyi (nəticəliliyi) alıcıların və satıcıların davranışları ilə müəyyən edilir, alıcı və satıcıların davranışları isə bazarın quruluşundan asılıdır
- firmanın fəaliyyətinin iqtisadi səmərəliliyi (nəticəliliyi) alıcıların və satıcıların davranışları ilə müəyyən edilir, alıcı və satıcıların davranışları isə firmanın quruluşundan asılıdır
- alıcıların və satıcıların davranışlarının ictimai səmərəliliyi (nəticəliliyi) sahənin fəaliyyəti ilə müəyyən edilir, sahənin fəaliyyəti isə bazarın quruluşundan asılıdır

42. “Quruluş-Dvraniş-Nəticəlilik” paradigmasının hansı məktəbin məhsuludur?

- Oksfam məktəbi
- Massaçusets məktəbi
- ✓ Harvard məktəbi
- Çikaqo məktəbi
- Kembriç məktəbi

43. Aşağıdakı iqtisadçılardan hansı Çikaqo məktəbinin nümayəndəsi deyil?

- G. Demsets
- C. Stigler

- M. Fridman
- ✓ P. Samuelson
- F. Nayt

44. Aşağıdakı iqtisadçılardan hansı Harvard məktəbinin nümayəndəsi deyil?

- Pol Samuelson
- Valeri Leontyev
- ✓ Corc Stigler
- Con Kennet Gelbreyt
- Yozef Şumpeter

45. Harvard məktəbi haqqında aşağıda qeyd olunmuş fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ✓ Firmaların davranışlarının və sahə bazarlarının tədqiqində mikroiqtisadi təhlil üsullarının və oyunlar nəzəriyyəsinin tətbiqinə əsaslanır
- Onun çərçivəsində ayrı-ayrı firmaların davranışlarının və sahə bazarlarının fəaliyyətinin empirik araşdırılmasına üstünlük verilir
- Statistik metodlardan istifadə etməklə iqtisadi tsiklin təbiətinin öyrənilməsinə və təsərrüfatların inkişafının proqnozlaşdırılmasına xüsusi diqqət yetirir
- İnstitusionalizm və neoklassik ideyaların özünəməxsus simbiozunu əks etdirir
- ABŞ-nin Harvard Universitetində formalaşmış elmi istiqamətdir

46. Sənayenin təşkili nəzəriyyəsində fərqləndirilən iki elmi istiqamət (elmi məktəb) hansılardır?

- ✓ Harvard məktəbi və Çikaqo məktəbi
- Harvard məktəbi və Kembriç məktəbi
- Oksford məktəbi və Harvard məktəbi
- Çikaqo məktəbi və Oksford məktəbi
- Kembriç məktəbi və Çikaqo məktəbi

47. Normativ və pozitiv iqtisadi təhlil haqqında olan aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ✓ Pozitiv iqtisadi təhlil zamanı qiymətləndirmə aparılır (məsələn, bu yaxşıdır yoxsa pis? ədalətlidir ya yox?), vəziyyətin yaxşılaşdırılması üçün atılmalı olan konkret addımlar təklif olunur
- Normativ iqtisadi təhlil “cəmiyyətin iqtisadi həyatı necə olmalıdır? arzu olunan nəticələrə nail olmaq üçün iqtisadi münasibətlərdə hansı dəyişikliklərə ehtiyac var?” kimi suallara cavab verir
- Pozitiv təhlil iqtisadi proseslərin qarşılıqlı əlaqələrini və gedişini olduğu kimi araşdırır, faktiki vəziyyəti ortaya qoyur
- Pozitiv iqtisadi təhlil zamanı heç bir qiymətləndirmə (məsələn, bu yaxşıdır yoxsa pis? ədalətlidir ya yox?) aparılmır, vəziyyətin yaxşılaşdırılması üçün atılmalı olan konkret addımlar təklif olunmur
- Pozitiv iqtisadi təhlil cəmiyyətin iqtisadi həyatının obyektiv olaraq necə qurulmasını, nədən ibarət olmasını öyrənir

48. Sənayenin təşkili nəzəriyyəsinin öyrəndiyi aşağıdakı məsələlərdən hansı normativ xarakterlidir?

- ✓ Sahə bazarlarına və biznesə münasibətdə optimal siyasət (dövlət siyasəti) necə olmalıdır?
- Bazar quruluşunun hansı elementi həlledici hesab olunur?
- Bazar hakimiyyətli bazarların xalis rəqəbat idealından kənarlaşma dərəcəsi nə qədərdir?
- Müdaxilə siyasəti həqiqətdə kim tərəfindən və necə müəyyən edilir və kimin maraqlarına xidmət edir?
- Hökumətin bazara müdaxiləsi ümumiyyətlə səmərəlidirmi?

49. Aşağıdakılardan hansı sənayenin təşkili nəzəriyyəsinin öyrəndiyi əsas problemlər sırasında yoxdur?

- Bazar hakimiyyətinə malik firmalarda praktiki qiymətmələgəlməsini xarakteri necədir və cəmiyyətin rifahı üçün onun nəticələri nədən ibarətdir?
- Əlbir olmanı və firmalararası əlaqələndirmənin başqa formalarını asanlaşdırən yaxud çətinləşdirən amillər hansılardır?
- Bazar hakimiyyətli bazarların xalis rəqəbat idealından kənarlaşma dərəcəsi nə qədərdir?
- Sahədə artıq mövcud firmalar sahəyə yenilərin daxil olmasının qarşısını almaq yaxud mövcud firmaların bir hissəsini bazardan sıxışdırmaq iqtidarındadırmı?
- ✓ Korporativ idarəetmə modeli bazarların xalis rəqəbat idealından kənarlaşma dərəcəsi nə qədərdir?

50. Aşağıdakılardan hansı sənayenin təşkili nəzəriyyəsinin öyrəndiyi əsas problemlər sırasında yoxdur?

- Firmanın ölçülərini hansı amillər müəyyən edir yaxud nə üçün bəzi hallarda firmadaxili koordinasiyaya, digər hallarda isə bazar koordinasiyasına üstünlük verilir?

- Bazar quruluşunun hansı elementi həlledici hesab olunur?
- √ İşsizlik və inflyasiyanın səviyyələrinin dinamikasında hər-hansı qarşılıqlı əlaqəli korrelyasiya varmı?
- Həqiqətənmi firmalar mənfəətlərini maksimumlaşdırırlar yoxsa onlar başqa məqsədlər güdürlər?
- Fərqliləşdirilmiş (differensiasiyalaşdırılmış) məhsullar dünyasında ayrıca mal (əmtəə) bazarı özündə nəyi təmsil edir, onun sərhədləri haradan keçir?

51. Sənayenin təşkili nəzəriyyəsi aşağıdakı elm sahələrindən hansı ilə daha sıx əlaqəlidir?

- √ mikroiktisad nəzəriyyəsi
- statistika nəzəriyyəsi
- marketinq nəzəriyyəsi
- menecment nəzəriyyəsi
- makroiqtisad nəzəriyyəsi

52. Müasir sənayenin təşkili nəzəriyyəsində sənaye necə tədqiq olunur?

- √ iqtisadi qanunauyğunluqların daha dolğun şəkildə əks olunduğu ayrıca sahə bazarları kimi
- iqtisadiyyatın kompleks bir sahəsi kimi
- çoxsaylı sahələrdən ibarət kompleks sahə kimi
- eynicinsli texnologiyalardan istifadə edərək oxşar məhsullar buraxan müəssisələrin məcmusu kimi
- əsasən mərkəzləşdirilmiş planlı iqtisadiyyatın elementi olaraq

53. Sənayenin təşkili nəzəriyyəsi üzrə ilk dərslik ("Industrial Organization" adı ilə) nə vaxt çap edilib?

- √ 1956-cı ildə
- 1960-cı ildə
- 1965-ci ildə
- 1946-cı ildə
- 1936-cı ildə

54. Sənayenin təşkili nəzəriyyəsi üzrə ilk dərslik ("Industrial Organization" adı ilə) harada çap edilib?

- Böyük Britaniyada
- Almaniya
- Fransada
- İngiltərədə
- √ ABŞ-da

55. Bazarın təmərküzləşmə səviyyəsinin qiymətləndirilməsində xüsuslə Avropa Birliyi ölkələrində daha geniş tətbiq olunan indeks hansıdır?

- √ Linda İndeksi
- Herfindal-Hirşman İndeksi
- Entropiya İndeksi
- Hannah-Kay İndeksi
- n-firma təmərküzləşmə əmsalı

56. Hannah-Kay indeksi ilə bağlı olan aşağıdakı fikirlərdən hansı doğru deyil?

- √ Hannah-Kay İndeksi Herfindal-Hirşman İndeksinin xüsusi bir halı olaraq qəbul edilir
- Herfindal-Hirşman İndeksi Hannah-Kay İndeksinin xüsusi bir halı olaraq qəbul edilir
- Burada təmərküzləşmə dərəcəsi bazarda olan bütün n sayda firma üçün yox, k sayda ($k < n$) firma üçün hesablanır
- Hannah-Kay indeksitəmərküzləşmə dərəcəsinin hesablanması üçün ideal göstərici hesab olunur
- Hannah-Kay indeksində HHİ-dəki bazardakı bütün firmaların bazar paylarının kvadratı α qədər artırılır

57. Entropiya indeksinin kəmiyyətinin yüksək (1-ə yaxın) olması nəyi göstərir?

- bazarın orta dərəcədə inhisarlaşmış olmasını
- burada doğru cavab variantı yoxdur

- ✓ bazarda t m rk zl shm  dərəcəsinin aŐađı olmasını
- bazarın yüksək dərəcədə t m rk zl ŐmıŐ olmasını
- bazarın oliqopolik olmasını

58. Entropiya indeksi necə hesablanır?

- bazardakı bütün firmaların hər birinin bazar payının kvadratlarının toplanması əsasında
- firmaların bazar payının dispersiya göstəricisi əsasında
- sahədəki böyük firmalar nəzərə alınaraq müəyyən sayda firmanın payları əsasında
- bazarda  n böyük paya malik bir neçə (məsələn, 3, 4 yaxud 8 və s.) firmanın bazar payının kvadratlarının toplanması əsasında
- ✓ firmaların bazar payları üzrə  l  lm Ő və bazar payının tərsi olan kəmiyyətin logarifminin orta qiyməti əsasında

59. ABŐ-da antitrust qanunvericiliyi  r civ sində Őirk tl rin birl Őm si v  qovuŐmasının yolverilən olub-olmamasının qiymətləndirilməsində hansı indeks istifadə olunur?

- ✓ Herfindal-HirŐman İndeksi
- Hannah – Kay İndeksi
- n-firma t m rk zl shm  əmsalı
- Lerner İndeksi
- Linda İndeksi

60. Hansı halda bazar yüksək t m rk zl ŐmıŐ hesab olunur?

- ✓ $HHI > 1800$
- $1000 < HHI \leq 1800$
- heç bir halda
- $500 < HHI \leq 1000$
- $HHI \leq 1000$

61. Bazarda yalnız 1 firma olduqda Herfindal-HirŐman İndeksinin ədədi qiyməti n  qədər olar?

- 1000
- 5000
- 1
- ✓ 10000
- 100

62. Herfindal-HirŐman İndeksinin ədədi qiyməti hansı aralıqda d yiŐir?

- 10 – 10000 aralıđında
- 1000 – 10000 aralıđında
- ✓ 100 – 10000 aralıđında
- 0 – 10000 aralıđında
- 0 – 1 aralıđında

63. Herfindal-HirŐman İndeksinin hesablanması  c n:

- bazardakı bütün firmaların hər birinin bazar payı toplanır
- bazarda  n böyük paya malik bir neçə (məsələn, 3, 4 yaxud 8 və s.) firmanın bazar payının kvadratı toplanır
- bunların hamısı dođrudur
- bazarda  n böyük paya malik bir neçə (məsələn, 3, 4 yaxud 8 və s.) firmanın bazar payı toplanır
- ✓ bazardakı bütün firmaların hər birinin bazar payının kvadratları toplanır

64. $HHI = \sum_{i=1}^n S_i^2$ düsturu ilə hansı indeks hesablanır?

- Hannah-Kay İndeksi
- Linda İndeksi
- Lerner İndeksi
- ✓ Herfindal-HirŐman İndeksi
- N-firma t m rk zl shm  əmsalı

65. Herfindal-Hirşman İndeksi (HHI) nə üçün istifadə olunur?
- firmanın bazar gücünü hesablamaq üçün
 - ✓ sahə bazarının təmərküzləşmə səviyyəsini (dərəcəni) qiymətləndirmək üçün
 - firmanın rəqabət gücünü hesablamaq üçün
 - bazarın satış həcmi hesablaması üçün
 - firmanın bazar payını hesablamaq üçün
66. Sahə bazarı üçün hesablanmış $SR4 = 36\%$. Bu nə cür bazardır?
- ✓ təmərküzləşməmiş (rəqabətli) bazar
 - tənzimlənən bazar
 - oliqopol bazar
 - yüksək təmərküzləşmiş bazar
 - orta təmərküzləşmiş bazar
67. Sahə bazarında olan 1-ci firmanın bazar payı 25%, 2-ci firmanın payı 20%, 3-cü firmanın payı 17%, 4-cü firmanın payı 13%, 5-ci firmanın payı 12%, 6-cı firmanın payı 10%, qalan firmaların cəmi payı isə 3%-dir. $CR4$ əmsalını hesablayın.
- ✓ 75%
 - 45%
 - 13%
 - 38%
 - 62%
68. CR_n əmsalının ədədi qiyməti hansı aralıqda dəyişir?
- ✓ 0 – 100% aralığında
 - 100 – 10000 aralığında
 - 10 – 100% aralığında
 - 0 – 10% aralığında
 - 0 – 1 aralığında
69. Nə zaman firma bazarda hökmran mövqeyə sahib olmuş olur?
- ✓ firmanın bazar payı 35 faizdən yüksək olduqda
 - firmanın payı 10 faizdən çox olduqda
 - firmanın payı 70 faizdən az olmadıqda
 - firmanın payı 50 faizdən az olmadıqda
 - firmanın payı 20 faizə qədər olduqda
70. Firma öz məhsuluna marjinal xərclərdən yüksək qiyməti təyin edə bilər - bu nəyi göstərir?
- cavab variantlarının hamısı doğrudur
 - firmanın ixrac gücünə malik olmasını
 - ✓ firmanın bazar gücünə malik olmasını
 - firmanın xalis rəqabətli bazarda fəaliyyət göstərdiyini
 - firmanın istehsal gücünə malik olmasını
71. Lerner İndeksi nə üçün istifadə edilir?
- firmanın rəqabət qabiliyyətini hesablamaq üçün
 - firmanın bazar payını hesablamaq üçün
 - ✓ firmanın bazar gücünün hesablanması üçün
 - firmanın istehsal gücünün hesablanması üçün
 - firmanın ixrac gücünü hesablamaq üçün
72. Lerner İndeksinin qiymətinin 1-ə yaxınlaşması nəyi göstərir?

- √ bazarda yüksək səviyyədə inhisarlaşmanın olmasını
- bazarda inhisarlaşmanın aşağı olmasını
- bazar tələbatının yüksək səviyyəsini
- bazarın inhisarlaşmamasını
- bazarda rəqabətin yüksək səviyyəsini

73. Lerner İndeksinin ədədi qiyməti hansı aralıqda dəyişir?

- √ 0 – 1
- 1- 100
- 1 - 10000
- 1 - 1000
- 0 - 10

74. $L = (P - MC)/MC$ düsturu ilə hansı indeks hesablanır?

- Lina İndeksi
- Hannah və Kay İndeksi
- Herfindal-Hirşman İndeksi
- √ Lerner İndeksi

75. Bazar gücünün ölçülməsi üçün hansı indeksdən istifadə olunur?

- √ Lerner indeksi
- Entropiya indeksi
- Lina İndeksi
- Herfindal-Hirşman İndeksi
- təmərküzləşmə indeksi

76. Bazar gücü nədir?

- √ firmanın məhsulun qiymətini mənfəətli bir şəkildə marjinal xərclərdən yüksək təyin edə bilmə qabiliyyətidir
- firmanın sənaye istehsalında yüksək paya malik olmasıdır
- firmanın məhsulun qiymətini marjinal xərclərə bərabər səviyyədə təyin edə bilmə qabiliyyətidir
- firmanın məhsulun qiymətini marjinal xərclərdən aşağı təyin edə bilmə qabiliyyətidir
- firmanın istehsal həcmi marjinal xərclərdən yüksək təyin edə bilmə qabiliyyətidir

77. Aşağıdakılardan hansı bazar quruluşunun J.S.Beyn tərəfindən irəli sürülən təməl xüsusiyyətlərinə aid deyil?

- Məhsulun fərqliləşdirilməsi dərəcəsi
- √ Bazarın dövlət tənzimlənməsi istiqamətləri
- Satıcıların təmərküzləşmə dərəcəsi
- Alıcıların təmərküzləşmə dərəcəsi
- Bazara giriş maneələri

78. Bazar quruluşu nəyi əks etdirir?

- müəyyən ərazidə olan sənaye istehsallarının tərkibini
- sahədəki istehsal müəssisələrinin adbaad siyahısını
- √ sahə bazarlarının tərkibini və fəaliyyət xüsusiyyətlərini
- ölkə iqtisadiyyatında fəaliyyət göstərən firmaların tərkibini
- yerli bazarların dövlət tənzimlənməsinin xüsusiyyətlərini

79. Sahə bazarının məkan sərhədləri nəyi göstərir?

- müəyyən ərazi daxilində mövcud istehsal müəssisələrinin məcmusunu əks etdirir
- √ bazarları hər-hansı ərazi çərçivəsində məhdudlaşdırır
- bazarların inkişafının zaman baxımından müqayisəli təhlilinə imkan verir
- istehlakda malların bir-birini əvəz etmək qabiliyyətini əks etdirir
- müəyyən ərazidə satılan əmtəələrin adbaad siyahısını əks etdirir

- 80.** Sahə bazarının əmtəə sərhədləri nəyi göstərir?
- bazarların inkişafının zaman baxımından müqayisəli təhlilinə imkan verir
 - ✓ istehlakda malların bir-birini əvəz etməq qabiliyyətini əks etdirir
 - bazarları hər-hansı ərazi çərçivəsində məhdudlaşdırır
 - satışda olan əmtəələrin istehsal xüsusiyyətlərini
 - istehlak olunan malların keyfiyyət xarakteristikasını
- 81.** Sahə bazarının miqyası dedikdə müəyyən ərazidə, müəyyən zaman ərzində istehlakçıların eyni yaxud oxşar istehlak tələblərini ödəyən eyni, oxşar yaxud əvəzedici məhsullar üzrə tələbin miqdarı başa düşülür. Buradan hansı məntiqi nəticə çıxır?
- hər bir sahə bazarı 3 sərhədə (istehsal, istehlak və zaman) malikdir
 - hər bir sahə bazarının miqyası uzunmüddətli dövrdə sabitdir
 - hər bir sahə bazarı sərhədsizdir
 - ✓ hər bir sahə bazarı 3 sərhədə (əmtəə, zaman və məkan) malikdir
 - hər bir sahə bazarı 4 sərhədə (əmtəə, məkan, zaman və nəticə) malikdir
- 82.** Sahə bazarının miqyası dedikdə nə başa düşülür?
- müəyyən sənaye sahəsinə məxsus müəssisələrin müəyyən zaman müddəti ərzində istehsal etdikləri bütün məhsulun miqdarı
 - ölkədə müəyyən zaman ərzində istehlakçıların eyni yaxud oxşar istehlak tələblərini ödəyən eyni, oxşar yaxud əvəzedici məhsullar üzrə istehsalın miqdarı
 - ✓ müəyyən ərazidə, müəyyən zaman ərzində istehlakçıların eyni yaxud oxşar istehlak tələblərini ödəyən eyni, oxşar yaxud əvəzedici məhsullar üzrə tələbin miqdarı
 - sahə bazarının quruluşu
- 83.** Eyni dövr üçün hər hansı bir məhsulun yerli (ölkədaxili) istehsal həcmi (miqdarı) ilə həmin məhsulun yerli bazarının (yerli istehlakının) miqyasları arasında fərq ola bilər. Belə fərq nədən yaranır?
- yerli istehsal məhsulunun bir hissəsi həmin dövrdə satılmaya (anbarda qala) bilər
 - ✓ cavab variantlarının hamısı doğrudur
 - yerli istehsal məhsulu tamamilə ixrac oluna bilər
 - yerli sahə bazarında satılan məhsulun bir hissəsi idxal oluna bilər
 - yerli istehsal məhsulunun bir hissəsi ixrac oluna bilər
- 84.** Aşağıdakı sənaye sahələrindən hansı emal sənayesinə aid deyil?
- Qida məhsullarının istehsalı
 - Toxuculuq sənayesi
 - Geyim istehsalı
 - İçki istehsalı
 - ✓ Tikinti (mişar) daşı istehsalı
- 85.** Aşağıdakılardan hansı bazara giriş (çıxış) sahəsində institusional xarakterli maneələr sırasına aiddir?
- ✓ Bunların heç biri
 - Əmtəənin differensiasiyası (fərqləndirilməsi)
 - Şaquli inteqrasiyalar
 - İstehsal texnologiyası
 - İstehlakçıların istəkləri (öncüllükləri)
- 86.** Aşağıdakılardan hansı bazara giriş (çıxış) sahəsində institusional xarakterli maneələr sırasına aiddir?
- ✓ Firmaların fəaliyyətinin dayandırılması və müflis elan edilməsi sistemi
 - Əmtəənin differensiasiyası (fərqləndirilməsi)
 - Şaquli inteqrasiyalar
 - Patent siyasəti
 - Rəqib firmaların bazara girişini məhdudlaşdıran strateji qiymətqoyma
- 87.** Aşağıdakılardan hansı bazara giriş (çıxış) sahəsində institusional xarakterli maneələr sırasına aiddir?

- √ Bunların hamısı
- Firmanın fəaliyyətini hökumət qurumları tərəfindən dayandırması riskləri
- Firmaların gəlirləri səviyyəsinin tənzimlənməsi
- Qiymətlər üzərində dövlət nəzarəti sistemi və dövlət tənzimlənməsi
- Bəzi sahibkarlıq fəaliyyəti növlərinə lisenziyaların (xüsusi icazələrin) verilməsi

88. Aşağıdakılardan hansı firmanın bazar davranışlarının əsasları ilə bağlı olan strateji xarakterli maneələr sırasına aiddir?

- √ İnnovasiya xərcləri sahəsində strateji və uzunmüddətli siyasət
- Xarici rəqabət
- Tələbin dinamikası
- İstehlakçıların istəkləri (öncüllükləri)
- İstehsal texnologiyası

89. Aşağıdakılardan hansı firmanın bazar davranışlarının əsasları ilə bağlı olan strateji xarakterli maneələr sırasına aiddir?

- Şaquli inteqrasiyalar
- Əmtənin differensiasiyası (fərqləndirilməsi)
- √ Bunların hamısı
- Rəqib firmaların bazara girişini məhdudlaşdıran strateji qiymətqoyma
- Patent siyasəti

90. Aşağıdakılardan hansı firmanın bazar davranışlarının əsasları ilə bağlı olan strateji xarakterli maneələr sırasına aiddir?

- √ Bunların heç biri
- Tələbin dinamikası
- İstehlakçıların istəkləri (öncüllükləri)
- İstehsal texnologiyası
- Xarici rəqabət

91. Aşağıdakılardan hansı sahə bazarının obyektiv xarakteristikası ilə bağlı (yaxud qeyri-strateji) maneələrə aiddir?

- √ İstehsal texnologiyası
- Patent siyasəti
- İnnovasiya xərcləri sahəsində strateji və uzunmüddətli siyasət
- Bəzi sahibkarlıq fəaliyyəti növlərinə lisenziyaların (xüsusi icazələrin) verilməsi
- Əmtənin differensiasiyası (fərqləndirilməsi)

92. Aşağıdakılardan hansı sahə bazarının obyektiv xarakteristikası ilə bağlı (yaxud qeyri-strateji) maneələrə aiddir?

- Tələbin dinamikası
- Xarici rəqabət
- √ Bunların hamısı
- İstehsal texnologiyası
- İstehlakçıların istəkləri (öncüllükləri)

93. Aşağıdakılardan hansı sahə bazarının obyektiv xarakteristikası ilə bağlı (yaxud qeyri-strateji) maneələrə aiddir?

- Şaquli inteqrasiyalar
- Patent siyasəti
- √ Bunların heç biri
- Əmtənin differensiasiyası (fərqləndirilməsi)

94. Bazara giriş yaxud bazardan çıxış maneələri dedikdə nə başa düşülür?

- əmtə bazarına yeni subyektlərin daxil olması şərtlərinin asanlaşdırılmasına və ya əmtə bazarındakı subyektlərin fəaliyyətinin gücləndirilməsinə yönəldilmiş hərəkətlərdir
- √ əmtə bazarına yeni subyektlərin daxil olmasına və ya əmtə bazarındakı subyektlərin fəaliyyətinin çətinləşdirilməsinə yönəldilmiş hərəkətlər

- əmtəə bazarına yeni subyektlərin daxil olmasına və ya əmtəə bazarındakı subyektlərin fəaliyyətinin asanılaşdırılmasına yönəldilmiş hərəkatlardır
- əmtəə bazarında olan firmaların əmtəələrin satış şərtlərini birgə müəyyən etməsinə yönəldilmiş qarşılıqlı hərəkatlardır
- əmtəə bazarında baş verən proseslər haqqında məlumatların kənara çıxmasının qarşısını almağa yönəldilmiş hərəkatlardır

95. $C_n = \sum_{i=1}^n 2^{n-i} S_i$ düsturu ilə nə hesablanır?

- ✓ n sayda firma üçün bazar təmərküzləşməsi indeksi
- bazar quruluşunun dəyişilməsi indeksi
- Sahənin istehsal quruluşu indeksi
- firmanın bazar payı
- n sayda firma üçün istehsal həcmi indeksi

96. Bazar təmərküzləşməsi dedikdə nə başa düşülür?

- ✓ bazarda olan n sayda aparıcı firmanın birgə bazar payı başa düşülür
- bazarda olan ən böyük firmanın istehsal həcmi başa düşülür
- bazarda olan n sayda aparıcı firmanın birgə istehsal həcmi başa düşülür
- bazarda olan firmaların sayı başa düşülür
- hər-hansı əmtəənin (xidmətin) ümumi satış həcmində konkret firmanın payı başa düşülür

97. Firmanın bazarda hökmran mövqeyi dedikdə nə başa düşülür?

- ✓ firmanın müvafiq əmtəə bazarında əmtəələrin tədavülünün ümumi qaydalarına və şərtlərinə təsir göstərə bildiyi müstəsna vəziyyəti başa düşülür
- firmanın müvafiq əmtəə bazarında başqa firmalarla rəqabətli şəraitdə fəaliyyət göstərdiyi vəziyyəti başa düşülür
- firmanın müvafiq sahədə əmtəələrin istehsal şərtlərinə və həcmələrinə təsir göstərə bildiyi müstəsna vəziyyəti başa düşülür
- firmanın müvafiq coğrafi böyük bazar payına malik olması başa düşülür
- firmanın müvafiq sahədə əmtəə istehsalının ümumi həcmində daha böyük paya malik olması başa düşülür

98. Firmanın bazar payı göstəricisi hansı intervalda dəyişə bilər?

- 0 – 50 intervalında
- 50 – 100 faiz intervalında
- ✓ 0 – 100 faiz intervalında
- 0 – 1 intervalında
- 10 – 50 faiz intervalında

99. Firmanın bazar payı nəyi göstərir?

- hər-hansı sahədə istehsal olunan məhsulların ümumi həcmində konkret firmanın payını göstərir
- hər-hansı əmtəənin ümumi satış coğrafiyasında konkret firmanın malik olduğu ərazini göstərir
- ✓ hər-hansı əmtəənin ümumi satış həcmində konkret firmanın payını göstərir
- hər-hansı əmtəənin ümumi istehsal həcmində konkret firmanın payını göstərir
- hər-hansı əmtəənin ümumi satış coğrafiyasında konkret firmanın dislokasiyasını göstərir

100. Aşağıdakılardan hansı sahə bazarının quruluş ünsürləri sırasına daxildir?

- Tələbin dinamikası
- Məhsulun istehlakçılara çatdırılması üsulları
- ✓ Firmaların diversifikasiya strategiyaları
- Qiymət elastikliyi
- Tələbin mövsümliliyi

101. Aşağıdakılardan hansı sahə bazarının quruluş ünsürləri sırasına daxildir?

- ✓ Şaquli inteqrasiyalar (məsələn, təchizatçıların firmaya inteqrasiyası)
- Məşğulluq səviyyəsi
- İstehsalın səmərəliliyi
- Məhsulun keyfiyyəti

- Məhsulun bazar qiymətinin səviyyəsi

102. Aşağıdakılardan hansı sahə bazarının quruluş ünsürləri sırasına daxil deyil?

- √ Əvəzedici malların mövcudluğu
- Məhsulun differensasiya dərəcəsi
- Bazara (sahəyə) giriş maneələrinin mövcudluğu
- Firmaların bazar payı və bazarın təmərküzləşməsi səviyyəsi
- Alıcı və satıcıların sayı

103. Bazar sərhədləri ilə bağlı daha obyektiv xarakteristikanı aşağıdakılardan hansı verə bilər?

- bazarın iştirakçısı olmayan müstəqil ekspertlər
- iqtisadi prosesləri tənzimləyən hökumət qurumları
- √ bazarın iştirakçısı olan satıcılar
- bazarın iştirakçısı olan alıcılar
- bazarın iştirakçısı olan firmalar

104. Bazarın coğrafi sərhədləri üçün aşağıdakı amillərdən hansı xüsusi əhəmiyyət kəsb edir?

- oxşar əmtələrin sayı
- əmtələrin qarşılıqlı əvəz olunması
- alıcıların rifah səviyyəsi
- firmaların gücü
- √ nəqliyyat xərclərinin məbləği

105. Bazarın coğrafi sərhədləri baxımından bazarın xüsusi (spesifik) şərtləri kimi aşağıdakılardan hansını göstərmək olar?

- ölçmələrin zaman dövrlərinin böyük qeyri-müəyyənliyə malik olması
- iştirakçıların mülahizələrinin nə qədər əsaslı olması (informasiya assimetriyası)
- √ konkret əraziyə gətirilən və həmin ərazidən aparılan əmtənin nisbəti
- əmtələr arasında tələbin çarpaz elastikliyi
- malların qiymətlərində olan kənarlaşmalar və qiymətlərin hərəkətinin sərbəstliyi

106. Bazarın coğrafi sərhədləri baxımından bazarın xüsusi (spesifik) şərtləri kimi aşağıdakılardan hansını göstərmək olar?

- Alışların real modelləri
- √ Bunların hamısı
- Alıcı tərəfindən məhsulun seçildiyi ərazi
- İstehsal və daşınma (nəqləmə) xərclərinin nisbəti
- Yükün daşınması (nəql edilməsi) ərazisi və məsafəsi

107. Əmtəə bazarı baxımından bazarın xüsusi (spesifik) şərtləri kimi aşağıdakılardan hansını qeyd etmək olar?

- malların qiymətlərində olan kənarlaşmalar və qiymətlərin hərəkətinin sərbəstliyi
- √ bunların hamısı
- əmtələr arasında tələbin çarpaz elastikliyi
- satıcı və alıcıların xüsusiyyətləri
- iştirakçıların mülahizələrinin nə qədər əsaslı olması (informasiya assimetriyası)

108. B məhsulunun qiyməti üzrə A məhsuluna tələbin çarpaz elastikliyi sıfıra bərabər ($E_{Da}^{Pb}=0$) olarsa, onda:

- √ B və A müstəqil əmtələr hesab olunur
- B və A qarşılıqlı əvəz olunan əmtələr hesab olunur
- B və A komplementar əmtələr hesab olunur
- B və A bir-birini qarşılıqlı tamamlayan əmtələr hesab olunur
- B və A substitutlar hesab olunur

109. B məhsulunun qiyməti üzrə A məhsuluna tələbin çarpaz elastikliyi sıfırdan kiçik ($E_{Da}^{Pb}<0$) olarsa, onda:

- B və A müstəqil əmtəələr hesab olunur
- B və A bir-birindən asılı olmayan əmtəələr hesab olunur
- B və A qarşılıqlı əvəz olunan əmtəələr hesab olunur
- ✓ B və A bir-birini qarşılıqlı tamamlayan əmtəələr hesab olunur
- B və A substitutlar hesab olunur

110. B məhsulunun qiyməti üzrə A məhsuluna tələbin çarpaz elastikliyi sıfırdan böyük ($E_{Da^Pb} > 0$) olarsa, onda:

- B və A bir-birindən asılı olmayan əmtəələr hesab olunur
- B və A komplementar əmtəələr hesab olunur
- ✓ B və A qarşılıqlı əvəz olunan əmtəələr hesab olunur
- B və A bir-birini qarşılıqlı tamamlayan əmtəələr hesab olunur
- B və A müstəqil əmtəələr hesab olunur

111. B məhsulunun qiyməti üzrə A məhsuluna tələbin çarpaz elastikliyinə sıfıra bərabər olması ($E_{Da^Pb} = 0$) nə deməkdir?

- ✓ B məhsulunun qiyməti artanda A məhsuluna tələb dəyişmir
- B məhsulunun qiyməti azalanda A məhsuluna tələb artar
- B məhsulunun qiyməti artanda A məhsuluna tələb azalar
- B məhsulunun qiyməti azalanda A məhsuluna tələb azalar
- B məhsulunun qiyməti artanda A məhsuluna tələb artar

112. B məhsulunun qiyməti üzrə A məhsuluna tələbin çarpaz elastikliyinə sıfırdan kiçik olması ($E_{Da^Pb} < 0$) nə deməkdir?

- B məhsulunun qiyməti artanda A məhsuluna tələb artar
- B məhsulunun qiyməti azalanda A məhsuluna tələb dəyişmir
- B məhsulunun qiyməti artanda A məhsuluna tələb dəyişmir
- B məhsulunun qiyməti azalanda A məhsuluna tələb azalar
- ✓ B məhsulunun qiyməti artanda A məhsuluna tələb azalar

113. B məhsulunun qiyməti üzrə A məhsuluna tələbin çarpaz elastikliyinə sıfırdan böyük ($E_{Da^Pb} > 0$) olması nə deməkdir?

- B məhsulunun qiyməti artanda A məhsuluna tələb azalar
- B məhsulunun qiyməti azalanda A məhsuluna tələb dəyişmir
- B məhsulunun qiyməti artanda A məhsuluna tələb dəyişmir
- ✓ B məhsulunun qiyməti artanda A məhsuluna tələb artar
- B məhsulunun qiyməti azalanda A məhsuluna tələb artar

114. Qiymət üzrə tələbin çarpaz elastikliyi (E_{Da^Pb}) nəyi göstərir?

- B məhsulunun təklifinin (P_b) 1% dəyişməsi zamanı A məhsuluna olan tələb (D_a) nə qədər (neçə faiz) dəyişər
- B məhsulunun qiymətinin (P_b) 1% dəyişməsi zamanı A məhsulunun qiyməti (D_a) nə qədər (neçə faiz) dəyişər
- B məhsulunun qiymətinin (P_b) 1% dəyişməsi zamanı A məhsulunun təklifi (D_a) nə qədər (neçə faiz) dəyişər
- ✓ B məhsulunun qiymətinin (P_b) 1% dəyişməsi zamanı A məhsuluna olan tələb (D_a) nə qədər (neçə faiz) dəyişər
- B məhsuluna tələbin (P_b) 1% dəyişməsi zamanı A məhsulunun qiyməti (D_a) nə qədər (neçə faiz) dəyişər

115. Oiyət üzrə tələbin çarpaz elastikliyi nə deməkdir?

- hər-hansı bir malın qiyməti yalnız onun öz təklifindən yox, həm də başqa mallara olan olan tələbdən asılı olaraq dəyişir
- ✓ hər-hansı bir mala olan tələb yalnız onun öz qiymətindən yox, həm də başqa malların qiymətindən asılı olaraq dəyişir
- hər-hansı bir mala olan tələb yalnız onun öz qiymətindən asılı olaraq dəyişir
- hər-hansı bir malın təklifi yalnız onun öz qiymətindən yox, həm də başqa malların qiymətindən asılı olaraq dəyişir
- hər-hansı bir mala olan tələb həm də başqa malların təklifindən asılı olaraq dəyişir

116. Məhsulun əvəzetmə (substitusiya) dərəcəsi hansı göstərici ilə xarakterizə olunur?

- təklif üzrə qiymətin çarpaz elastikliyi göstəricisi ilə
- ✓ qiymət üzrə tələbin çarpaz elastikliyi göstəricisi ilə
- qiymət üzrə təklifin çarpaz elastikliyi göstəricisi ilə
- tələb üzrə qiymətin çarpaz elastikliyi göstəricisi ilə

- təklif üzrə tələbin çarpaz elastikliyi göstəricisi ilə
117. Con Robinsonun bu fikrini tamamlayın: “bazar eynicinsli malları (əmtələri) – onun əvəzedicilərini – əvəzedicinin əvəzedicilərini... bu mal substitutları (əvəzediciləri) zəncirində _____ yaranmasına qədər davam edir.
- ✓ kəskin uyğunsuzluq
 - sistemlilik
 - ahəngdarlıq
 - mərkəzləşmə
 - tam uyğunluq
118. Bazar nəzəriyyəsinə görə sahə bazarı hansı aspektdən təhlil olunan hadisədir?
- zaman baxımından
 - ✓ tələb baxımından
 - təklif baxımından
 - istehsal baxımından
 - ərazi baxımından
119. Sahə bazarının zaman sərhədlərini müəyyən etmək nə üçün lazımdır?
- statistik təhlillər aparmaq üçün
 - bazarı istehsal miqyası baxımından qiymətləndirmək üçün
 - ✓ zaman baxımından bazarların inkişafının müqayisəli təhlilini həyata keçirmək üçün
 - istehlakda malların bir-birini əvəz etmək qabiliyyətini dəqiqləşdirmək üçün
 - bazarları hər-hansı ərazi çərçivəsində məhdudlaşdırmaq üçün
120. Bunlar sahə bazarının başlıca parametrləri və təyinediciləri kimi çıxış edir:
- Məhsulun çeşidi və nomenklaturası
 - ✓ Məhsulun tipi və coğrafi rayon
 - Məhsulun siyahısı və coğrafi rayon
 - Məhsulun tipi və firmanın yerləşdiyi coğrafi rayon
 - Məhsulun istehsal texnologiyası və coğrafi rayon
121. Sahə bazarının quruluşunu müəyyən edilməsi nədən başlayır?
- nəzəri yanaşmanın dəqiqləşdirilməsindən
 - maliyyə təhlilindən
 - ✓ onun sərhədlərinin dəqiqləşdirilməsindən
 - makroiqtisadi təhlildən
 - sənaye sahəsinin dəqiqləşdirilməsindən
122. Sahə bazarının sərhədləri aşağıdakı aspektlərdən qiymətləndirilir:
- çeşid sərhədləri, nomenklatura sərhədləri, məkan və zaman sərhədləri
 - ✓ əmtəə sərhədləri, məkan (coğrafi) sərhədləri, zaman sərhədləri
 - yerli bazar, regional bazar, beynəlxalq bazar
 - əmtəə sərhədləri, gömrük sərhədləri, beynəlxalq sərhədlər
 - oxşar məhsullar, əvəzediciləri məhsullar, sərbəst məhsullar
123. Sahə bazarlarının düzgün müəyyən edilməsinin dövlət siyasəti üçün əhəmiyyəti aşağıdakı kimi ola bilər:
- ✓ Antiinhisar tənzimlənməsinin səmərəli olması
 - Bazar sərhədlərinin məhdudlaşdırılması
 - Dövlətin borclanma siyasətinin uğurlu olması
 - Təbii inhisarların fəaliyyətinin liberallaşdırılması
 - Qiymətin dövlət tənzimlənməsinin genişlənməsi
124. Sahə bazarları düzgün müəyyən edilməməsinin dövlət siyasəti üçün aşağıdakı kimi mənfi nəticəsi ola bilər:

- √ Dövlətin sənayeyə dəstək tədbirlərinin düzgün qurulmaması və səmərəsiz (nəticəsiz) olması
- Dövlətin sosial müdafiə tədbirlərinin səmərəsiz olması
- İqtisadi liberallaşdırma tədbirlərinin uğursuzluğa düçar olması
- Dövlətin fiskal siyasətinin düzgün qurulmaması
- Dövlətin infrastruktur tədbirlərinin uğursuzluğa düçar olması

125. Sahə bazarının düzgün müəyyən edilməsi kimin üçün əhəmiyyət kəsb edir?

- √ bunların hamısı üçün
- bunların heç biri üçün
- tədqiqatçılar üçün
- dövlət üçün
- firma üçün

126. Aşağıdakı qruplardan hansı bir sənaye sahəsinin məhsullarını əhatə edir:

- parçalar istehsalı, xalça və xalça məmulatları istehsalı, trikotaj məmulatları istehsalı, iş geyimləri istehsalı, makaron məmulatları istehsalı, alkoqollu içkilər istehsalı
- makaron məmulatları istehsalı, bitki yağları istehsalı, mineral və qazlı sular istehsalı, alkoqolsuz içkilər istehsalı, trikotaj məmulatları istehsalı
- √ ət istehsalı, kolbasa məmulatları istehsalı, süd məhsulları istehsalı, yeməli balıq məhsulları istehsalı, konservləşdirilmiş tərəvəz və meyvələr istehsalı, makaron məmulatları istehsalı, bitki yağları istehsalı
- ət istehsalı, kolbasa məmulatları istehsalı, süd məhsulları istehsalı, yeməli balıq məhsulları istehsalı, mineral və qazlı sular istehsalı, alkoqolsuz və alkoqollu içkilər istehsalı və s.
- mineral və qazlı sular istehsalı, alkoqolsuz içkilər istehsalı, alkoqollu içkilər istehsalı, qənnadı məmulatları istehsalı, un, çörək və çörək məmulatları istehsalı, təbii çay istehsalı və s.

127. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- sahənin müəssisələri tərəfindən buraxılan məhsullar tamamilə fərqli və müstəqil məhsullar ola bilər
- sahə bazarı tələb və təklif baxımından, sənaye sahəsi isə istehsal baxımından təhlil olunur və öyrənilir
- √ sahə bazarı təklif və istehsal baxımından, sənaye sahəsi isə istehsal baxımından təhlil olunur və öyrənilir
- sənaye sahəsinin müəssisələri bir qayda olaraq eyni sahə bazarında təklif tərəfində çıxış edərək bir-birləri ilə rəqabət aparırlar ilə
- sahənin müəssisələri tərəfindən buraxılan məhsullar az və ya çox dərəcədə bir-birlərinin əvəzediciləri ola bilər

128. “sənaye sahəsi” və “sahə bazarı” arasında fərq nəyə əsaslanır?

- sahə bazarı – firmaların məcmusu, sənaye sahəsi isə istehsal müəssisələrinin məcmusudur
- sahə bazarı - ödənilən tələbatların ümumiliyi ilə, sahə isə istehsal proseslərinin ümumiliyi ilə bağlıdır
- √ sahə bazarı - ödənilən tələbatların ümumiliyi ilə, sənaye sahəsi isə oxşar texnologiyalardan istifadə edərək eynicinsli məhsullar istehsal edən müəssisələrin məcmusu ilə bağlıdır
- sahə bazarı–xərclərin ümumiliyi ilə, sənaye sahəsi isə istehsal prosesində istifadə edilən texnologiyaların və buraxılan məhsulun oxşarlığı ilə bağlıdır
- sahə bazarı–istehsal və təklif, sənaye sahəsi isə istehsal baxımından tədqiq olunur;

129. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- √ İqtisadiyyatın sahə bazarlarına bölünməsi fərdi əmək bölgüsünün nəticəsidir
- Sahə bazarı dedikdə eyniadlı yaxud eyni istehlak təyinatlı mal ya xidmətlərin alqı-satqısı (mübadiləsi) ilə bağlı bir-birləri ilə qarşılıqlı əlaqələrdə olan alıcı və satıcı qrupu başa düşülür
- Sənaye sahəsi dedikdə eyni tipli texnologiyalar əsasında eynicinsli yaxud spesifik məhsullar istehsal edən müəssisələrin məcmusu başa düşülür
- Bazar dedikdə mal və xidmətlərin rəqabətli şəraitdə və tələblə təklifin sərbəst qarşılıqlı fəaliyyəti əsasında formalaşan qiymətə alqı-satqısını təmin edən iqtisadi mexanizm başa düşülür
- Sahə bazarları nəzəriyyəsinə görə bazar tələb baxımından təhlil olunan hadisədir

130. “Sahə bazarı” dedikdə...

- √ eyniadlı yaxud eyni istehlak təyinatlı mal ya xidmətlərin alqı-satqısı (mübadiləsi) ilə bağlı bir-birləri ilə qarşılıqlı əlaqələrdə olan alıcı və satıcı qrupu başa düşülür
- iqtisadiyyatın yaxud sənayenin eyniadlı, oxşar və ya bir-birini əvəz edən məhsullarını istehsal edib satan müəssisələrinin yerləşdiyi coğrafi ərazi başa düşülür

- bir-birləri ilə qarşılıqlı əlaqədə və fəaliyyətdə olan sənaye müəssisələrinin və onların birliklərinin sərbəst fəaliyyət göstərdiyi məkan başa düşülür
- oxşar resurslardan və eynitipli texnologiyalardan istifadə edərək eynicinsli yaxud yaxın məhsullar istehsal edən müəssisələrin məcmusu başa düşülür
- bütün mal və xidmətlərin alqı-satqısının həyata keçirilməsinə başa düşülür

131. “Bazar” dedikdə ...

- ev təsərrüfatlarının tələblərinin ödənilməsi yaxud malik olduqları istehsal amillərini reallaşdırdığı yer başa düşülür
- oxşar yaxud yaxın texnologiyalardan və istehsal resurslarından istifadə etməklə oxşar istehlak təyinatı olan məhsullar buraxan və bazarda məhsullarının satışı uğrunda öz aralarında rəqabət aparan müəssisələrin məcmusu başa düşülür
- ✓ mal və xidmətlərin rəqabətli şəraitdə və tələblə təklifin sərbəst qarşılıqlı fəaliyyəti əsasında formalaşan qiymətə alqı-satqısını təmin edən iqtisadi mexanizm başa düşülür
- mal və xidmətlərin satıcı və alıcıların qarşılıqlı fəaliyyəti əsasında alqı-satqısını təmin edən məkan başa düşülür
- mal və xidmətlərin əvvəlcədən təyin edilmiş dəyişməz qiymətə alqı-satqısını təmin edən iqtisadi mexanizm başa düşülür

132. Dövlət inhisarlaşmış bazarlarla bağlı yaranan problemləri aradan qaldırmaq üçün aşağıdakı tədbirdən hansını həyata keçirə bilər?

- ✓ inhisarlaşmış sahələri tədricən rəqabət mühitinə keçirmək
- belə sahələrin məhsullarının istehlakına məhdudiyətlər qoymaq
- inhisar sahələrinə əlavə giriş maneələri tətbiq etmək
- inhisarların fəaliyyətini dayandırmaq
- bunların hamısını

133. Dövlət inhisarlaşmış bazarlarla bağlı yaranan problemləri aradan qaldırmaq üçün aşağıdakı tədbirdən hansını həyata keçirə bilməz?

- ✓ belə firmaların fəaliyyətini dayandırmaq
- inhisarların fəaliyyətini tənzimləmək
- heç bir tədbir görməmək
- bəzi özəl inhisarları dövlət müəssisələrinə çevirmək
- inhisarlaşmış sahələri tədricən rəqabət mühitinə keçirmək

134. Dövlət inhisarlaşmış bazarlarla bağlı yaranan problemləri aradan qaldırmaq üçün aşağıdakı tədbirdən hansını həyata keçirə bilər?

- bəzi özəl inhisarları dövlət müəssisələrinə çevirmək
- heç bir tədbir görməmək
- ✓ bunların hamısını
- inhisarların fəaliyyətini tənzimləmək
- inhisarlaşmış sahələri tədricən rəqabət mühitinə keçirmək

135. Firmanın məhsul buraxılışının cəmiyyət üçün ictimai səmərəli olan miqdarı:

- tələb əyrisi ilə təklif əyrisinin kəsişmə nöqtəsində yerləşir
- tələb, təklif, marjinal gəlir və marjinal xərclər əyrilərinin kəsişmə nöqtəsində yerləşir
- son hədd gəlirlər əyrisi ilə son hədd xərclər əyrisinin kəsişmə nöqtəsində yerləşir
- ✓ tələb əyrisi ilə son hədd xərclər əyrisinin kəsişmə nöqtəsində yerləşir
- təklif əyrisi ilə son hədd xərclər əyrisinin kəsişmə nöqtəsində yerləşir

136. İnhisarçı firma birinci mərhələdə bazara çıxardığı məhsulunu çox yüksək qiymətə satır. Hər növbəti buraxılışda isə qiyməti bir qədər aşağı endirir. – Bu, hansı qiymət fərqləndirilməsi strategiyasına uyğundur?

- ✓ birinci dərəcədən qiymət fərqləndirilməsi
- beşinci dərəcədən qiymət fərqləndirilməsi
- dördüncü dərəcədən qiymət fərqləndirilməsi
- üçüncü dərəcədən qiymət fərqləndirilməsi
- ikinci dərəcədən qiymət fərqləndirilməsi

137. Üçüncü dərəcədən qiymət fərqləndirilməsi strategiyası nəyi nəzərdə tutur?

- blok halında satışların yaxud miqdar endirimlərinin (güzəştlərin) tətbiqini
- ayrı-ayrı buraxılış mərhələləri üzrə eyni mallara fərqli qiymətlərin təyin edilməsini

- ✓ eyni qrupa daxil olan bütün alıcılar üçün alınan mal vahidlərinə görə ödənilən qiymətlər eynidir, lakin qiymətlər müxtəlif alıcı qrupları üzrə fərqlidir
- məhsulun hər buraxılışın qiyməti fərqli olur yaxud alıcılar arasında belə qiymət fərqi olur
- alıcının aldığı məhsulun miqdarından asılı olaraq qiymətlər fərqlənir, lakin bütün alıcılar eyni qiymət qrafiki ilə üzləşirlər

138. İkinci dərəcədə qiymət fərqləndirilməsi strategiyası nəyi nəzərdə tutur?

- müxtəlif dövrlərdə müxtəlif qiymətlərin tətbiqini
- fərqli sosial qruplara aid istehlakçılar üçün fərqli qiymətlərin tətbiqini
- ✓ alıcının aldığı məhsulun miqdarından asılı olaraq qiymətlər fərqlənir, lakin bütün alıcılar eyni qiymət qrafiki ilə üzləşirlər
- məhsulun hər buraxılışın qiyməti fərqli olur yaxud alıcılar arasında belə qiymət fərqi olur
- eyni qrupa daxil olan bütün alıcılar üçün alınan mal vahidlərinə görə ödənilən qiymətlər eynidir, lakin qiymətlər müxtəlif alıcı qrupları üzrə fərqlidir

139. Birinci dərəcədə yaxud tam qiymət fərqləndirilməsi strategiyası nəyi nəzərdə tutur?

- eyni qrupa daxil olan bütün alıcılar üçün alınan mal vahidlərinə görə ödənilən qiymətlər eynidir, lakin qiymətlər müxtəlif alıcı qrupları üzrə fərqlidir
- müxtəlif dövrlərdə müxtəlif qiymətlərin tətbiqini
- ✓ məhsulun hər buraxılışın qiyməti fərqli olur yaxud alıcılar arasında belə qiymət fərqi olur
- fərqli sosial qruplara aid istehlakçılar üçün fərqli qiymətlərin tətbiqini
- alıcının aldığı məhsulun miqdarından asılı olaraq qiymətlər fərqlənir, lakin bütün alıcılar eyni qiymət qrafiki ilə üzləşirlər

140. Ölkəmizdə olan mobil rabitə operatorlarının müxtəlif istehlakçı qruplarına yönəlik tətbiq etdikləri fərqli kampaniyalar hansı qiymət fərqləndirilməsi strategiyasına aiddir?

- ✓ üçüncü dərəcədə qiymət fərqləndirilməsi
- beşinci dərəcədə qiymət fərqləndirilməsi
- dördüncü dərəcədə qiymət fərqləndirilməsi
- ikinci dərəcədə qiymət fərqləndirilməsi
- birinci dərəcədə qiymət fərqləndirilməsi

141. Eyni qrupa daxil olan bütün alıcılar üçün alınan mal vahidlərinə görə ödənilən qiymətlər eynidir, lakin qiymətlər müxtəlif alıcı qrupları üzrə fərqlidir. – Bu, qiymət fərqləndirilməsinin hansı strategiyası hesab olunur?

- ✓ üçüncü dərəcədə qiymət fərqləndirilməsi
- birinci dərəcədə qiymət fərqləndirilməsi
- beşinci dərəcədə qiymət fərqləndirilməsi
- dördüncü dərəcədə qiymət fərqləndirilməsi
- ikinci dərəcədə qiymət fərqləndirilməsi

142. İnhisarçı firma alıcının aldığı məhsulun miqdarından asılı olaraq fərqli qiymətlər təklif edir, lakin bu halda bütün alıcılar eyni qiymət qrafiki ilə üzləşirlər.– Bu, qiymət fərqləndirilməsinin hansı strategiyası hesab olunur?

- ✓ ikinci dərəcədə qiymət fərqləndirilməsi
- beşinci dərəcədə qiymət fərqləndirilməsi
- dördüncü dərəcədə qiymət fərqləndirilməsi
- üçüncü dərəcədə qiymət fərqləndirilməsi
- birinci dərəcədə qiymət fərqləndirilməsi

143. İnhisarçı bazarlarda qiymət fərqləndirilməsi strategiyalarından hansı istehlakçı sayını artırma bilmə roluna malikdir?

- ✓ birinci dərəcədə qiymət fərqləndirilməsi
- fərqli miqdarlara bağlı qiymət fərqləndirilməsi
- dördüncü dərəcədə qiymət fərqləndirilməsi
- üçüncü dərəcədə qiymət fərqləndirilməsi
- ikinci dərəcədə qiymət fərqləndirilməsi

144. İnhisarçı firma məhsulun hər buraxılışın qiymətini fərqli təyin edir. – Bu, qiymət fərqləndirilməsinin hansı strategiyası hesab olunur?

- ikinci dərəcədə qiymət fərqləndirilməsi

- ✓ birinci dərəcədən qiymət fərqləndirilməsi
- fərqli miqdarlara bağlı qiymət fərqləndirilməsi
- dördüncü dərəcədən qiymət fərqləndirilməsi
- üçüncü dərəcədən qiymət fərqləndirilməsi

145. İnhisarçı bazarlarda qiymət fərqləndirilməsi strategiyalarının neçə növü var?

- ✓ 3
- 5
- 10
- 4
- 2

146. Aşağıdakı şərtlərdən hansı biri şəraitində yaranan fərqli qiymətlər qiymət fərqləndirilməsi hesab olunmur?

- malın aşağı qiymətli bazardan satın alınıb yüksək qiymətli bazarda təkrar satılmasının qarşısının alınması
- ✓ eyni malın istehsal və satış xərclərində baş verən dəyişikliklər
- bazarda rəqabət çatışmazlığının olması
- firmanın bazar gücünə sahib olması
- qiymət elastikliyi, yəni bazarın müxtəlif tələb elastikliyinə malik qruplara (içqruplara) ayrılma bilməsi

147. Qiymət fərqləndirilməsi üçün bazarda aşağıdakı şərtlərdən hansı olmalıdır?

- ✓ bunların hamısı
- malın aşağı qiymətli bazardan satın alınıb yüksək qiymətli bazarda təkrar satılmasının qarşısının alınması
- qiymət elastikliyi, yəni bazarın müxtəlif tələb elastikliyinə malik qruplara (içqruplara) ayrılma bilməsi
- bazarda rəqabət çatışmazlığının olması
- firmanın bazar gücünə sahib olması

148. Qiymət fərqləndirilməsi ilə bağlı C. Stiglerin müəyyənliyi belədir:

- ✓ qiymət fərqləndirilməsi eyni malın marjinal xərclərin üstündə dəyişik qiymətlərlə satılmasıdır
- qiymət fərqləndirilməsi eyni malın eyni müştərilərə marjinal xərclərə uyğun qiymətlərlə satılmasıdır
- qiymət fərqləndirilməsi eyni malın marjinal xərclərə uyğun fərqli qiymətlərlə satılmasıdır
- qiymət fərqləndirilməsi fərqli məsrəflərə malik eyni malın fərqli müştərilərə fərqli qiymətlərlə satılmasıdır
- qiymət fərqləndirilməsi eyni malın marjinal xərclərin altında dəyişik qiymətlərlə satılmasıdır

149. Aşağıdakılardan hansı qiymət fərqləndirilməsinin tələblərinə uyğun deyil?

- ✓ fərqli marjinal xərclər
- fərqli qiymətlər
- fərqli müştərilər
- eyni əlamətlər
- eyni mallar

150. İnhisarlaşmış bazarların cəmiyyət üçün yaratdığı əsas problem nədir?

- istehsalın həcmnin səmərəsiz dərəcədə çox olması
- bazarda yeganə istehsalçının olması
- istehsalın həcmnin ictimai tələb səviyyəsindən yuxarı olması
- istehsalın həcmnin ictimai səmərəli səviyyədə olması
- ✓ istehsalın həcmnin səmərəsiz dərəcədə aşağı olması

151. İnhisarçı firmanın fəaliyyətində cəmiyyətin ümumi iqtisadi səmərəsinin itirilməsinə (azalmasına) gətirib çıxaran nədir?

- alıcıların bir qrupunun firmanın təyin etdiyi qiymətə malı almaqdan imtina etməməsi
- firmanın buraxılış həcmnin ictimai səmərəli miqdardan az olması
- ✓ həm firmanın buraxılış həcmnin ictimai səmərəli miqdardan az olması, həm də firmanın təyin etdiyi qiymətin ictimai səmərəli qiymətdən yüksək olması
- firmanın təyin etdiyi qiymətin ictimai səmərəli qiymətdən yüksək olması

- firmanın tələb və marjinal xərc əyrilərinin kəsişmə nöqtəsinə uyğun istehsal həcmi seçməsi

152. İnhisarçı firmanın seçdiyi məhsul istehsalı (buraxılışı) həcmi:

- cəmiyyətin ümumi izafi faydasının 0-a bərabər olan həcmi olur
- cəmiyyətin ümumi izafi faydasının maksimumlaşdırıldığı həcm olur
- ✓ cəmiyyət üçün ictimai (sosial) səmərəli olan miqdardan az olur
- cəmiyyət üçün ictimai (sosial) səmərəli olan miqdara bərabər olur
- cəmiyyət üçün ictimai (sosial) səmərəli olan miqdardan çox olur

153. İnhisarın maddi rifaha təsirini necə qiymətləndirmək olar?

- ✓ inhisarçının seçdiyi istehsal həcmi ilə istehsalın ictimai səmərəli miqdarı (yəni “xeyirxah ictimai planlaşdırıcı”nın seçəcəyi istehsal həcmi) müqayisə edilməlidir
- tələb, təklif, marjinal gəlir və marjinal xərc məbləğləri müqayisə olunur
- inhisarçının seçdiyi istehsal həcmi məhsul vahidinin qiymətinə vurulur
- inhisarçının seçdiyi istehsal həcmindən istehsalın ictimai səmərəli miqdarı (yəni “xeyirxah ictimai planlaşdırıcı”nın seçəcəyi istehsal həcmi) çıxılmalıdır
- inhisarçının seçdiyi istehsal həcmi ilə istehsalın ictimai səmərəli miqdarı (yəni “xeyirxah ictimai planlaşdırıcı”nın seçəcəyi istehsal həcmi) toplanmalıdır

154. Firmanın məhsul buraxılışının cəmiyyət üçün ictimai səmərəli olan miqdarı:

- ✓ tələb əyrisi ilə son hədd xərclər əyrisinin kəsişmə nöqtəsində yerləşir
- tələb, təklif, marjinal gəlir və marjinal xərclər əyrilərinin kəsişmə nöqtəsində yerləşir
- son hədd gəlirlər əyrisi ilə son hədd xərclər əyrisinin kəsişmə nöqtəsində yerləşir
- təklif əyrisi ilə son hədd xərclər əyrisinin kəsişmə nöqtəsində yerləşir
- tələb əyrisi ilə təklif əyrisinin kəsişmə nöqtəsində yerləşir

155. İstehsalçının izafi faydası nəyə bərabərdir?

- istehsalçıların əmtəəni (mal) satdıqları faktiki məbləğ ilə həmin malın satışı ilə əlaqədar dövlətə ödənilən vergilərin məbləği arasındakı fərqə bərabərdir
- istehlakçının izafi faydası ilə istehsalçının izafi faydasının cəminə bərabərdir
- istehsalçının malı satmaq istədiyi qiymətlə onun satışından əldə etdiyi faktiki məbləğ arasındakı fərqə bərabərdir
- ✓ istehsalçıların əmtəəni (mal) satdıqları faktiki məbləğ ilə həmin malın istehsalı üçün çəkilən xərclərin fərqinə bərabərdir
- mal üçün alıcının (istehlakçının) ödəməyə hazır olduğu pul məbləği ilə onun faktiki ödədiyi məbləğin arasındakı fərqə bərabərdir

156. İstehlakçının izafi faydası nəyə bərabərdir?

- mal üçün alıcının (istehlakçının) faktiki ödədiyi məbləğlə həmin malın alınması üçün çəkilən xərclərin arasındakı fərqə bərabərdir
- mal üçün alıcının (istehlakçının) faktiki ödədiyi məbləğdən həmin malın alınmasına görə dövlətə ödənilən vergilərin məbləği arasındakı fərqə bərabərdir
- istehsalçıların əmtəəni (mal) satdıqları faktiki məbləğ ilə həmin malın istehsalı üçün çəkilən xərclərin fərqinə bərabərdir
- mal üçün alıcının (istehlakçının) ödəməyə hazır olduğu pul məbləği ilə həmin malın istehsalçının satmaq istədiyi qiymət arasındakı fərqə bərabərdir
- ✓ mal üçün alıcının (istehlakçının) ödəməyə hazır olduğu pul məbləği ilə onun faktiki ödədiyi məbləğin arasındakı fərqə bərabərdir

157. Ümumi izafi fayda nədir?

- ✓ istehlakçının izafi faydası ilə istehsalçının izafi faydasının cəminə bərabərdir
- istehsalçının izafi faydası ilə istehlakçının izafi faydasının fərqinə bərabərdir
- istehlakçının izafi faydası ilə dövlətin vergilərinin cəminə bərabərdir
- dövlətin gəliri ilə istehsalçının izafi faydasının cəminə bərabərdir
- istehsalçı firmanın mənfəətinə bərabərdir

158. Cəmiyyətin üçün ümumi iqtisadi rifahın meyarı nədir?

- ✓ ümumi izafi fayda
- istehsalın miqdarı
- marjinal gəlir

- ümumi mənfəət
- ümumi gəlir

159. İnhisar:

- istehlakçı marağı baxımından arzuolunan, firma marağı baxımından arzuolunmazdır
- həmistehlakçı marağı, həm də firma marağı baxımından arzuolunmazdır
- həm istehlakçı, həm dövlət, həm də firma maraqları baxımından arzuolunandır
- həm istehlakçı marağı, həm də firma marağı baxımından arzuolunandır
- ✓ istehlakçı marağı baxımından arzuolunmaz, firma marağı baxımından arzuolunandır

160. İnhisarçı firmanın məhsul vahidinin orta satış qiyməti (P) 20 manat, məhsul vahidinin orta ümumi xərcləri (ATC) 12 manat, marjinal xərci (MC) 15 manat və aylıq satış miqdarı 50 vahid olubsa, onun ay ərzində əldə etdiyi mənfəətin miqdarını hesablayın.

- ✓ 400 manat
- 300 manat
- 1000 manat
- 150 manat
- 250 manat

161. Xalis rəqabətli bazarlarla inhisarçı bazarlar arasındakı başlıca fərq nədir?

- rəqabətli bazarlarda qiymət marjinal xərclərə bərabərdir, inhisarçı bazarlarda isə qiymət marjinal xərclərdən azdır
- rəqabətli bazarlarda qiymət marjinal xərclərə bərabərdir, inhisarçı bazarlarda isə marjinal xərclər qiymətə bərabərdir
- inhisarçı bazarlarda qiymət marjinal xərclərə bərabərdir, rəqabətli bazarlarda isə qiymət marjinal xərclərdən azdır
- inhisarçı bazarlarda qiymət marjinal xərclərə bərabərdir, rəqabətli bazarlarda isə qiymət marjinal xərclərdən yüksəkdir
- ✓ rəqabətli bazarlarda qiymət marjinal xərclərə bərabərdir, inhisarçı bazarlarda isə qiymət marjinal xərclərdən yüksəkdir

162. İnhisarçı firma üçün;

- ✓ $P > MR = MC$
- $P = MC < MR$
- $P \neq MR > MC$
- $P < MR = MC$
- $P = MR > MC$

163. Rəqabət aparan firma üçün:

- ✓ $P = MR = MC$
- $P > MR = MC$
- $P \neq MR = MC$
- $P < MR = MC$
- $P = MR \leq MC$

164. Aşağıdakı fikirlərdən hansı doğrudur?

- ✓ rəqabətli firmanın son hədd (marjinal) gəliri qiymətə bərabərdir, inhisarçının son hədd (marjinal) gəliri isə qiymətdən azdır
- rəqabətli firmanın son hədd (marjinal) gəliri qiymətə bərabərdir, inhisarçının son hədd (marjinal) gəliri isə qiymətdən çoxdur
- həmrəqabətli firmanın, həm də inhisarçı firmanın son hədd (marjinal) gəliri qiymətə bərabərdir
- inhisarçının son hədd (marjinal) gəliri qiymətə bərabərdir, rəqabətli firmanın son hədd (marjinal) gəliri isə qiymətdən çoxdur
- inhisarçının son hədd (marjinal) gəliri qiymətə bərabərdir, rəqabətli firmanın son hədd (marjinal) gəliri isə qiymətdən azdır

165. İnhisarçı firmanın mənfəətini maksimumlaşdıran buraxılış həcmi:

- marjinal xərclər əyrisi ilə orta ümumi xərclər əyrisinin kəsişdiyi nöqtəyə uyğun istehsal miqdarıdır
- marjinal gəlir əyrisi ilə tələb əyrisinin kəsişdiyi nöqtəyə uyğun istehsal miqdarıdır
- marjinal xərclər əyrisinin tələb əyrisi ilə kəsişdiyi nöqtəyə uyğun istehsal miqdarıdır
- marjinal gəlirlər əyrisi ilə marjinal xərclər əyrisinin bir-biri ilə ən uzaq məsafədə olduğu nöqtəyə uyğun istehsal miqdarıdır
- ✓ marjinal gəlirlər əyrisi ilə marjinal xərclər əyrisinin kəsişdiyi nöqtəyə uyğun istehsal miqdarıdır

166. Mənfəətin maksimalaşdırılmasının ümumi qaydası necədir?

- mənfəəti maksimallaşdıran buraxılış həcmində son hədd gəlirləri firmanın orta xərclərinə bərabər olur
- mənfəəti maksimallaşdıran buraxılış həcmində firmanın ümumi gəlirləri son hədd xərclərinə bərabər olur
- ✓ mənfəəti maksimallaşdıran buraxılış həcmində son hədd gəlirləri son hədd xərclərinə bərabər olur
- mənfəəti maksimallaşdıran buraxılış həcmində son hədd gəlirləri son hədd xərclərindən çox olur
- mənfəəti maksimallaşdıran buraxılış həcmində son hədd gəlirləri son hədd xərclərindən az olur

167. İnhisarçı firmanın tələb və marjinal (son hədd) gəlir əyriləri:

- ✓ şaquli xətt üzərində eyni nöqtədən başlayır, sonra bir-birindən uzaqlaşır
- şaquli xətt üzərində eyni nöqtədən başlayır, sonra eyni nöqtələr üzrə davam edir
- şaquli xətt üzərində müxtəlif nöqtələrdən başlayır, sonra kəsişir
- şaquli xətt üzərində müxtəlif nöqtələrdən başlayır, sonra bir-birinə paralel uzanır
- şaquli xətt üzərində müxtəlif nöqtələrdən başlayır, sonra bir-birindən uzaqlaşır

168. İnhisarçı firmanın marjinal (son hədd) gəlir əyrisi:

- ✓ onun tələb (orta gəlir) əyrisindən aşağıda olur
- onun tələb (orta gəlir) əyrisi ilə heç bir əlaqədə olmur
- onun tələb (orta gəlir) əyrisi ilə perpendikulyar kəsişir
- onun tələb (orta gəlir) əyrisi ilə paralel olur
- onun tələb (orta gəlir) əyrisindən yuxarıda olur

169. İnhisarçı firmanın marjinal gəliri haqqında aşağıdakı fikirlərdən hansı səhvdir?

- müəyyən satış həcmində inhisarçı firmanın marjinal gəliri mənfəəti ola bilər
- ✓ satışın həcmi (miqdarı) artdıqca inhisarçı firmanın marjinal gəliri də artır
- satışın miqdarı artdıqca inhisarçı firmanın marjinal gəliri azalır
- müəyyən satış həcmində inhisarçı firmanın marjinal gəliri 0-a (sıfıra) bərabər ola bilər
- inhisarçı firmanın marjinal gəliri hər zaman qiymətdən azdır

170. İnhisarçı firma bazarda aşağı-meylli tələb əyrisi ilə üzləşdiyindən mal vahidinə onun marjinal gəliri:

- qiymətdən həm aşağı, həm də yuxarı ola bilər
- həmişə 0-a bərabər olur
- ✓ həmişə qiymətdən az olur
- həmişə qiymətdən çox olur
- həmişə qiymətə bərabər olur

171. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı inhisarçı firmaya aid deyil?

- qiyməti təyin edir
- ✓ eyni qiymət səviyyəsində satışları az və ya çox ola bilər
- yeganə satıcıdır
- aşağı meylli tələb əyrisi ilə üzləşir
- qiyməti azaldıqca satışları artır

172. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı rəqabət aparıcı firmaya aid deyil?

- ✓ aşağı meylli tələb əyrisi ilə üzləşir
- qiymətlə razılaşandır
- eyni qiymət səviyyəsində satışları az və ya çox ola bilər
- üfqi tələb əyrisi ilə üzləşir
- çoxlu istehsalçıdan biridir

173. İnhisarçı firmanın məhsul satışı həcminə məhdudiyət qoyan nədir?

- belə bir məhdudiyət yoxdur
- ✓ bazardakı tələbin həcmi

- məhsulun keyfiyyəti
- dövlətin təyin etdiyi limitlər
- məhsulun xarakteristikası

174. İnhisarçı firmanın məhsuluna tələb əyrisi:

- parabolikdir
- üfüqidir
- ✓ aşağı mellidir
- düz şaqulidir
- yuxarı meyllidir

175. Aşağıdakılardan hansı təbii inhisar hesab oluna bilər?

- neftayırma sənayesi
- ✓ şəhərin kanalizasiya sistemi
- maşınqayırma sənayesi
- çörəkbişirmə sənayesi

176. Təbii inhisarlar üçün istehsal həcmnin artması şəraitində məhsul vahidinə firmanın orta məcmu (ümumi) xərclər əyrisi:

- ✓ davamlı olaraq tədricən aşağı meyllidir
- parabolikdir
- düz şaqulidir
- üfüqidir
- hiperbolikdir

177. Təbii inhisar nə zaman meydana çıxır?

- ✓ istehsal həcmələrinin artması müqabilində məhsul vahidinə çəkilən xərclərin (maya dəyərinin) davamlı olaraq azalması halında
- istehsal həcmələrinin azalması müqabilində məhsul vahidinə çəkilən xərclərin (maya dəyərinin) davamlı olaraq azalması halında
- miqyas artımının müsbət effektinin qısalması və tez bir zamanda mənfi effekte keçməsi halında
- miqyas artımının mənfi effektinin davamlı olması halında
- istehsal həcmələrinin artması müqabilində məhsul vahidinə çəkilən xərclərin (maya dəyərinin) davamlı olaraq artması halında

178. Əgər bir sənaye sahəsində bir firma bütün bazarı, iki və daha çox firma olduğu haldakına nisbətən daha aşağı xərclərlə mal və xidmətlərlə təmin edə bilirsə, onda belə sahəyə nə deyilir?

- monopsoniya
- dövlət inhisarı
- ✓ təbii inhisar
- sahə inhisarı
- oligopolik inhisar

179. Patent və müəlliflik hüquqlarını tənzimləyən qanunlar haqqında deyilən aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ✓ bu qanunlar firmaları və insanları yeni ixtirələrdən və kəşflərdən (yəni innovasiya fəaliyyətindən), yeni əsərlər yaratmaqdan çəkindirir
- bu qanunlar məhsullara, rəqabətli bazarlarla müqayisədə, daha yüksək qiymətlərin yaranmasına gətirib çıxarır
- bu qanunlar firmaları və insanları yeni ixtirələrə və kəşflərə (yəni innovasiya fəaliyyətinə), yeni əsərlər yaratmağa stimullaşdırır
- bu qanunlar yüksək qiymətlər hesabına inhisarların daha çox gəlir əldə etməsinə şərait yaradır
- bu qanunlar bir istehsalçıya inhisarçı hüquqları verir

180. Dövlət (hökumət) inhisarları necə yaradır?

- ✓ cavab variantlarının hamısı doğrudur
- bəzi malların istehsalı və satışı hüquqlarını müstəsna olaraq bir firmaya həvalə etməklə
- patent və müəllif hüquqları haqqında qanunlar yaratmaqla
- hər hansı bir şirkətə hakimiyyətdəki siyasi dairələr tərəfindən tam dəstək verilməklə
- bəzi malların istehsalı və satışı hüquqlarını müstəsna olaraq bir şəxsə həvalə etməklə

181. İnhisar fəaliyyətinin qarşısını almalı olan hökumətin inhisarlar yaratması nə zaman anlaşılındır?

- inhisar rəqabəti məhdudlaşdırmaq məqsədiylə yaradıldıqda
- dövlət heç bir halda inhisar yaratmamalıdır
- ✓ inhisar ictimai maraqlar naminə yaradıldıqda
- inhisar siyasi maraqları təmin etmək üçün yaradıldıqda
- inhisar şəxsi maraqlar naminə yaradıldıqda

182. Bu qanunlar ictimai maraqlar naminə inhisarların yaranmasına gətirib çıxarır?

- gömrük qanunları
- antiinhisar fəaliyyəti haqqında qanunlar
- ✓ patent və müəllif hüquqları haqqında qanunlar
- mülkiyyət hüquqları haqqında qanunlar
- vergi qanunları

183. Bu, inhisarın yaranması üçün potensial bir səbəb hesab olunur:

- mühüm resursun çoxsaylı sahiblərindən biri olmaq
- mühüm resursun qıt (məhdud) olması
- ✓ mühüm resursun yeganə sahibi olmaq
- mühüm resursun ölkəyə idxal edilməsi
- mühüm resursun bir neçə sahibindən biri olmaq

184. Aşağıdakılardan hansı bazara giriş maneələri yaradan səbəb deyil?

- ✓ çox sayda istehsalçının (satıcının) olması halında məhsulun istehsal xərclərinin daha aşağı olması
- cavab variantlarının heç biri doğru deyil
- bazarda bir istehsalçının (satıcının) olması halında, çox sayda istehsalçı (satıcı) olması halı ilə müqayisədə, istehsal xərclərinin daha aşağı olması
- hökumətin hər-hansı bir firmaya müəyyən məhsulu istehsal etmək üçün müstəsna hüquqlar verməsi
- mühüm sərvətin (əsas istehsal resursunun) yalnız bir firmaya məxsus olması

185. İnhisarın yaranmasının əsas səbəbi:

- ✓ həmin bazara giriş maneələrinin olmasıdır
- həmin bazara giriş maneələrinin olmamasıdır
- həmin bazarın xalis inhisarçı bazar olmasıdır
- həmin bazarda mənfəət normasının aşağı olmasıdır
- həmin bazarın dövlət tərəfindən pis tənzimlənməsidir

186. Hansı firma xalis inhisarçı hesab olunur?

- ✓ firma istehsal etdiyi malın (əmtənin) yeganə satıcısıdır və onun istehsal etdiyi həmin məhsulun əvəzediciləri yoxdur
- cavab variantlarının heç biri doğru deyil
- firma belə məhsulun bir neçə satıcısından biridir və onun istehsal etdiyi həmin məhsulun əvəzediciləri çoxdur
- firma belə malın (əmtənin) çoxsaylı satıcılarından biridir, həmin məhsulun əvəzediciləri yoxdur
- firma istehsal etdiyi malın (əmtənin) yeganə satıcısıdır, amma onun istehsal etdiyi həmin məhsulun əvəzediciləri çoxdur

187. Əgər firma istehsal etdiyi malın (əmtənin) yeganə satıcısıdırsa və onun istehsal etdiyi həmin məhsulun əvəzediciləri yoxdursa, onda belə firma necə adlandırılır?

- ✓ xalis rəqabət aparan
- istehsal firması
- inhisarçı rəqabət aparan
- oliqopolçu
- xalis inhisarçı

188. Xalis rəqabətli bazarlarda:

- $MC \neq MR$
- $MC < MR$
- $MR < MC$
- ✓ $MC = MR$
- $P > MC$

189. Aşağıdakı fikirlərdən hansı doğru deyil?

- rəqabətdə olan firmalar kimi, inhisarçı firmalar da öz gəlirini (mənfəətini) maksimumlaşdırmağa çalışırlar.
- ✓ inhisarçı firma malın qiymətini təyin etdiyindən onun öz gəlirlərini artırmaq imkanları qeyri-məhdudur
- bazar gücü firmanın istehsal xərcləri ilə istehsal olunan məhsulun bazar qiyməti arasında nisbətə dəyişilməsinə gətirib çıxarır
- inhisarçı firma gəlirin istənilən səviyyəsinə nail olmaq imkanına malik deyil, çünki yüksək qiymət malın alıcılarının sayının azalmasına gətirib çıxarır.
- inhisarçı firma malın qiymətini təyin etsə də, onun gəlirlərini artırmaq imkanları məhdudur

190. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ✓ İnhisarçı bazarlarda istehsalçı (satıcı) firmalar bazarın təyin etdiyi qiymətlə razılaşmalı olurlar
- Bazar gücü firmanın istehsal xərcləri ilə istehsal olunan məhsulun (malın) bazar qiyməti arasında nisbətə dəyişilməsinə gətirib çıxarır
- Xalis inhisarçı bazarlarda hər-hansı bir malın yalnız bir satıcısı və çox sayda alıcısı olur
- İnhisarçı firmanın bazarda məhsul vahidi üçün təyin etdiyi qiymət əmtənin son vahidinin istehsal xərcindən (marjinal xərcdən) yüksək olur
- Xalis rəqabətli bazarda rəqabət aparan firma istehsal etdiyi məhsulu üçün bazarda formalaşan qiymətlə razılaşır

191. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı xalis inhisarçı bazarlara aid deyil?

- ✓ bu bazarlarda istehsalçı (satıcı) firmalar bazarın təyin etdiyi qiymətlə razılaşmalı olurlar
- bu bazarda əmtənin yalnız bir satıcısı var
- burada bazar gücünə malik firma qiyməti təyin edə bilər
- bu bazarlara giriş (çıxış) maneələri var
- bu bazarlarda inhisarçı firma bazar gücünə malikdir

192. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı xalis rəqabətli bazarlara aid deyil?

- bu bazarlarda qiyməti bazar təyin edir və istehsalçı (satıcı) firmalar həmin qiymətlə razılaşmalı olurlar
- bu bazarlara giriş maneələri də yoxdur
- ✓ bu bazarlarda inhisarçı firma bazar gücündən istifadə edərək qiyməti marjinal xərclərdən yuxarı təyin edə bilər
- bu bazarlarda eyniadlı (eyni təyinatlı) məhsulların çox sayda satıcısı və alıcısı var
- bu bazarlarda olan firmalar bir-birlərinin qərarlarına və məhsulun qiymətinə təsir göstərə bilmirlər

193. Belə bazarlarda eyniadlı (eyni təyinatlı) məhsulların çox sayda satıcısı və alıcısı var, onlar bir-birlərinin qərarlarına və məhsulun qiymətinə təsir göstərə bilmirlər, buna görə də qiyməti bazar təyin edir və qısamüddətli dövrdə qiymət marjinal xərclərə bərabərdir. Bu bazarlara giriş maneələri də yoxdur. - Bu əlamətlər hansı tip bazarlara aiddir?

- ✓ xalis rəqabətli bazarlara
- tənzimlənən bazarlara
- xalis inhisarçı bazarlara
- oliqopol bazarlara
- inhisarçı rəqabətli bazarlara

194. Aşağıdakılardan hansı bazar tiplərinin sırasına aid deyil?

- ✓ tənzimlənən bazarlar
- xalis inhisarçı bazarlar
- oliqopol bazarlar
- inhisarçı rəqabətli bazarlar
- xalis rəqabətli bazarlar

195. Aşağıdakılardan hansı dövlətin sahə bazarlarına tənzimləyici təsirinin istiqamətləri sırasına daxildir?

- ✓ İxracın dəstəklənməsi

- Firmanın qiymət siyasəti
- Məhsulun differensiasiyası
- Xərclərin minimumlaşdırılması siyasəti
- Firmanın məhsul strategiyası

196. Aşağıdakılardan hansı dövlətin sahə bazarlarına tənzimləyici təsirinin istiqamətləri sırasına daxildir?

- √ Bunların hamısı
- Dövlət satınalmaları
 - Dövlət investisiya siyasəti
 - Dövlət məşğulluq siyasəti
 - Subsidiyalaşdırma (himayədarlıq siyasəti)

197. Aşağıdakılardan hansı dövlətin sahə bazarlarına tənzimləyici təsirinin istiqamətləri sırasına daxildir?

- √ Bunların hamısı
- Sahəyə (bazara) giriş maneələrinin tətbiqi
 - Vergi və gömrük siyasəti
 - Ticarət qaydaları (daxili və xarici)
 - Antiinhisar tənzimlənməsi

198. Dövlətin tənzimləyici siyasəti aşağıdakılardan hansına təsir edə bilər?

- √ Bunların hamısına
- firmanın bazar davranışlarına
 - sahə bazarının təməl şərtlərinə
 - sahə bazarlarının nəticəliliyinə
 - sahə bazarının quruluşuna

199. Firmanın hansı davranışı bazar quruluşuna və sahə bazarlarının nəticəliliyinə birbaşa təsir göstərə bilər?

- √ Korporativ sosial məsuliyyət sahəsindəki fəaliyyəti
- Tədqiqat və inkişaf (R&D) – ETTKİ
 - Reklam siyasəti
 - Firmanın məhsul strategiyası
 - Əsaslı vəsait qoyuluşu strategiyası

200. Firmanın hansı davranışı bazar quruluşuna və sahə bazarlarının nəticəliliyinə təsir göstərə bilər?

- √ Bunların hamısı
- Tədqiqat və inkişaf (R&D) – ETTKİ
 - Hüquqi normalar sahəsində taktikası
 - Firmalar arasında qarşılıqlı münasibətlər (sövdələşmələr, birləşmələr və s.)
 - Əsaslı vəsait qoyuluşu strategiyası

201. Firmanın hansı davranışı bazar quruluşuna və sahə bazarlarının nəticəliliyinə təsir göstərə bilər?

- √ Bunların hamısı
- Firmanın məhsul strategiyası
 - Qiymət strategiyası (qiymətqoyma)
 - Reklam siyasəti
 - Firmanın məqsədləri və strategiyaları

202. Təklif tərəfində bazarın quruluşunu müəyyən edən təməl şərtlərə aşağıdakılardan hansı aid edilə bilər?

- √ Məhsulun xidmət müddəti
- İstehlakçıların dislokasiyası
 - Qiymət elastikliyi
 - Tələbin dinamikası
 - Əvəzedici malların mövcudluğu

203. Təklif tərəfində bazarın quruluşunu müəyyən edən təməl şərtlərə aşağıdakılardan hansı aid edilə bilər?

- √ İstehsalın miqyası
- Əvəzedici malların mövcudluğu
- Tələbin dinamikası
- İstehlakçıların dislokasiyası
- Qiymət elastikliyi

204. Təklif tərəfində bazarın quruluşunu müəyyən edən təməl şərtlərə aşağıdakılardan hansı aid edilə bilər?

- √ Bunların heç biri
- Əvəzedici malların mövcudluğu
- Tələbin dinamikası
- İstehlakçıların dislokasiyası
- Qiymət elastikliyi

205. Təklif tərəfində bazarın quruluşunu müəyyən edən təməl şərtlərə aşağıdakılardan hansı aid edilə bilər?

- √ Bunların hamısı
- Texnologiya
- Məhsul vahidinə məsrəflər
- Həmkarlar ittifaqının təsiri
- Xammal və materiallar

206. Tələb tərəfində bazarın quruluşunu müəyyən edən təməl şərtlərə aşağıdakılardan hansı aid edilə bilər?

- √ Məhsulun istehlakçılara çatdırılması üsulları
- İstehsalın yerləşməsi
- Məhsulun xidmət müddəti
- Həmkarlar ittifaqının təsiri
- İstehsalın miqyası

207. Tələb tərəfində bazarın quruluşunu müəyyən edən təməl şərtlərə aşağıdakılardan hansı aid edilə bilər?

- √ Bunların hamısı
- Əvəzedici malların mövcudluğu
- Tələbin dinamikası
- İstehlakçıların dislokasiyası
- Qiymət elastikliyi

208. Tələb tərəfində bazarın quruluşunu müəyyən edən təməl şərtlərə aşağıdakılardan hansı aid edilə bilər?

- √ Bunların heç biri
- Texnologiya
- Məhsul vahidinə məsrəflər
- Həmkarlar ittifaqının təsiri
- Xammal və materiallar

209. Aşağıdakılardan hansı bazara giriş (çıxış) sahəsində institusional xarakterli maneələr sırasına aiddir?

- √ Bunların heç biri
- İstehsal texnologiyası
- Şaquli inteqrasiyalar
- Əmtənin differensiasiyası (fərqləndirilməsi)
- İstehlakçıların istəkləri (öncüllükləri)

210. Aşağıdakılardan hansı bazara giriş (çıxış) sahəsində institusional xarakterli maneələr sırasına aiddir?

- √ Firmaların fəaliyyətinin dayandırılması və müflis elan edilməsi sistemi

- Patent siyasəti
- Şaquli inteqrasiyalar
- Əmtənin differensasiyası (fərqləndirilməsi)
- Rəqib firmaların bazara girişini məhdudlaşdıran strateji qiymətqoyma

211. Aşağıdakılardan hansı bazara giriş (çıxış) sahəsində institusional xarakterli maneələr sırasına aiddir?

- ✓ Bunların hamısı
- Qiymətlər üzərində dövlət nəzarəti sistemi və dövlət tənzimlənməsi
 - Firmaların gəlirləri səviyyəsinin tənzimlənməsi
 - Firmanın fəaliyyətini hökumət qurumları tərəfindən dayandırması riskləri
 - Bəzi sahibkarlıq fəaliyyəti növlərinə lisenziyaların (xüsusi icazələrin) verilməsi

212. Aşağıdakılardan hansı firmanın bazar davranışlarının əsasları ilə bağlı olan strateji xarakterli maneələr sırasına aiddir?

- ✓ Bunların hamısı
- Patent siyasəti
 - Şaquli inteqrasiyalar
 - Əmtənin differensasiyası (fərqləndirilməsi)
 - Rəqib firmaların bazara girişini məhdudlaşdıran strateji qiymətqoyma

213. Aşağıdakılardan hansı sahə bazarının obyektiv xarakteristikası ilə bağlı (yaxud qeyri-strateji) maneələrə aiddir?

- ✓ İstehsal texnologiyası
- Əmtənin differensasiyası (fərqləndirilməsi)
 - Bəzi sahibkarlıq fəaliyyəti növlərinə lisenziyaların (xüsusi icazələrin) verilməsi
 - İnnovasiya xərcləri sahəsində strateji və uzunmüddətli siyasət
 - Patent siyasəti

214. Aşağıdakılardan hansı sahə bazarının obyektiv xarakteristikası ilə bağlı (yaxud qeyri-strateji) maneələrə aiddir?

- ✓ Bunların hamısı
- Tələbin dinamikası
 - Xarici rəqabət
 - İstehlakçıların istəkləri (öncüllükləri)
 - İstehsal texnologiyası

215. Aşağıdakılardan hansı sahə bazarının obyektiv xarakteristikası ilə bağlı (yaxud qeyri-strateji) maneələrə aiddir?

- ✓ Bunların heç biri
- Patent siyasəti
 - Şaquli inteqrasiyalar
 - Əmtənin differensasiyası (fərqləndirilməsi)
 - Rəqib firmaların bazara girişini məhdudlaşdıran strateji qiymətqoyma

216. Bazara giriş yaxud bazardan çıxış maneələri dedikdə nə başa düşülür?

- əmtə bazarında baş verən proseslər haqqında məlumatların kənara çıxmasının qarşısını almağa yönəldilmiş hərəkətlərdir
- əmtə bazarına yeni subyektlərin daxil olması şərtlərinin asanlaşdırılmasına və ya əmtə bazarındakı subyektlərin fəaliyyətinin gücləndirilməsinə yönəldilmiş hərəkətlərdir
- ✓ əmtə bazarına yeni subyektlərin daxil olmasına və ya əmtə bazarındakı subyektlərin fəaliyyətinin çətinləşdirilməsinə yönəldilmiş hərəkətlər
- əmtə bazarında olan firmaların əmtəələrin satış şərtlərini birgə müəyyən etməsinə yönəldilmiş qarşılıqlı hərəkətlərdir
- əmtə bazarına yeni subyektlərin daxil olmasına və ya əmtə bazarındakı subyektlərin fəaliyyətinin asanlaşdırılmasına yönəldilmiş hərəkətlərdir

217. $C_n = \sum_{i=1}^n 2^{n-i} Y_i$ düsturu ilə nə hesablanır?

- sahənin istehsal quruluşu indeksi
- bazar quruluşunun dəyişilməsi indeksi

- ✓ n sayda firma üçün bazar təmərküzləşməsi indeksi
- n sayda firma üçün istehsal həcmi indeksi
- firmanın bazar payı

218. Bazar təmərküzləşməsi dedikdə nə başa düşülür?

- bazarda olan firmaların sayı başa düşülür
- bazarda olan n sayda aparıcı firmanın birgə istehsal həcmi başa düşülür
- ✓ bazarda olan n sayda (adətən $2 \leq n \leq 8$) aparıcı firmanın birgə bazar payı başa düşülür
- bazarda olan ən böyük firmanın bazar payı başa düşülür
- hər-hansı əmtəənin (xidmətin) ümumi satış həcmində konkret firmanın payı başa düşülür

219. Firmanın bazarda hökmran mövqeyi dedikdə nə başa düşülür?

- ✓ firmanın müvafiq əmtəə bazarında əmtəələrin tədavülünün ümumi qaydalarına və şərtlərinə təsir göstərə bildiyi müstəsna vəziyyəti başa düşülür
- firmanın müvafiq əmtəə bazarında başqa firmalarla rəqabətli şəraitdə fəaliyyət göstərdiyi vəziyyəti başa düşülür
- firmanın müvafiq coğrafi böyük bazar payına malik olması başa düşülür
- firmanın müvafiq sahədə əmtəələrin istehsal şərtlərinə və həcmələrinə təsir göstərə bildiyi müstəsna vəziyyəti başa düşülür
- firmanın müvafiq sahədə əmtəə istehsalının ümumi həcmində daha böyük paya malik olması başa düşülür

220. Firmanın bazar payı göstəricisi hansı intervalda dəyişə bilər?

- ✓ 0 – 100 faiz intervalında
- 50 – 100 faiz intervalında
- 0 – 50 intervalında
- 10 – 50 faiz intervalında
- 0 – 1 intervalında

221. Firmanın bazar payı nəyi göstərir?

- hər-hansı əmtəənin ümumi istehsal həcmində konkret firmanın payını göstərir
- hər-hansı sahədə istehsal olunan məhsulların ümumi həcmində konkret firmanın payını göstərir
- hər-hansı əmtəənin ümumi satış coğrafiyasında konkret firmanın malik olduğu ərazini göstərir
- hər-hansı əmtəənin ümumi satış coğrafiyasında konkret firmanın dislokasiyasını göstərir
- ✓ hər-hansı əmtəənin ümumi satış həcmində konkret firmanın payını göstərir

222. Sahə bazarında iştirak edən firmaların sayının çox olması ... Bu cümləni aşağıdakılardan hansı ilə tamamlamaq lazımdır?

- ✓ birmənalı olaraq bazarda böyük rəqabətin olması deməkdir
- sahəyə giriş maneələrinin az olmasına dəlalət edə bilər
- istehlakçıların seçim imkanını genişləndirə bilər
- bazarda hələ kifayət qədər rəqabətin olması demək deyildir
- bazarda rəqabətin genişlənməsi imkanı yaranır

223. Aşağıdakılardan hansı sahə bazarının quruluş ünsürləri sırasına daxildir?

- Qiymət elastikliyi
- Tələbin dinamikası
- Məhsulun istehlakçılara çatdırılması üsulları
- Tələbin mövsümliliyi
- ✓ Firmaların diversifikasiya strategiyaları

224. Aşağıdakılardan hansı sahə bazarının quruluş ünsürləri sırasına daxildir?

- ✓ Şaquli inteqrasiyalar (məsələn, təchizatçıların firmaya inteqrasiyası)
- Məşğulluq səviyyəsi
- İstehsalın səmərəliliyi
- Məhsulun keyfiyyəti
- Məhsulun bazar qiymətinin səviyyəsi

225. Aşağıdakılardan hansı sahə bazarının quruluş ünsürləri sırasına daxil deyil?

- Məhsulun differensasiya dərəcəsi
- ✓ Əvəzedici malların mövcudluğu
- Alıcı və satıcıların sayı
- Bazara (sahəyə) giriş maneələrinin mövcudluğu
- Firmaların bazar payı və bazarın təmərküzləşməsi səviyyəsi

226. Bazar sərhədləri ilə bağlı daha obyektiv xarakteristikaları aşağıdakılardan hansı verə bilər?

- ✓ bazarın iştirakçısı olan satıcılar
- bazarın iştirakçısı olan firmalar
- bazarın iştirakçısı olmayan müstəqil ekspertlər
- iqtisadi prosesləri tənzimləyən hökumət qurumları
- bazarın iştirakçısı olan alıcılar

227. Eyni əmtənin fərqli qiymətləri nəyi xarakterizə edir?

- əmtələrin qarşılıqlı əvəz olunmasını
- alıcıların rifah fərqlərini
- bazarların ümumiliyini
- ✓ bazarların fərqli olmasını
- firmaların gücünü

228. Bazarın coğrafi sərhədləri baxımından bazarın xüsusi (spesifik) şərtləri kimi aşağıdakılardan hansını göstərmək olar?

- ölçmələrin zaman dövrlərinin böyük qeyri-müəyyənliyə malik olması
- iştirakçıların mülahizələrinin nə qədər əsaslı olması (informasiya assimetriyası)
- ✓ konkret əraziyə gətirilən və həmin ərazidən aparılan əmtənin nisbəti
- əmtələr arasında tələbin çarpaz elastikliyi
- malların qiymətlərində olan kənarlaşmalar və qiymətlərin hərəkətinin sərbəstliyi

229. Bazarın coğrafi sərhədləri baxımından bazarın xüsusi (spesifik) şərtləri kimi aşağıdakılardan hansını göstərmək olar?

- Yükün daşınması (nəql edilməsi) ərazisi və məsafəsi
- İstehsal və daşınma (nəql etmə) xərclərinin nisbəti
- Alıcı tərəfindən məhsulun seçildiyi ərazi
- ✓ Bunların hamısı
- Alışların real modelləri

230. Bazarın coğrafi sərhədləri baxımından bazarın xüsusi (spesifik) şərtləri kimi aşağıdakılardan hansını göstərmək olar?

- Alıcı tərəfindən məhsulun seçildiyi ərazi
- İstehsal və daşınma (nəql etmə) xərclərinin nisbəti
- Yükün daşınması (nəql edilməsi) ərazisi və məsafəsi
- ✓ Bunların hamısı
- Alışların real modelləri

231. Əmtə bazarı baxımından bazarın xüsusi (spesifik) şərtləri kimi aşağıdakılardan hansını qeyd etmək olar?

- iştirakçıların mülahizələrinin nə qədər əsaslı olması (informasiya assimetriyası)
- ✓ bunların hamısı
- əmtələr arasında tələbin çarpaz elastikliyi
- malların qiymətlərində olan kənarlaşmalar və qiymətlərin hərəkətinin sərbəstliyi
- satıcı və alıcıların xüsusiyyətləri

232. B məhsulunun qiyməti üzrə A məhsuluna tələbin çarpaz elastikliyi sıfıra bərabər ($E_{Da}^{Pb}=0$) olarsa, onda:

- B və A qarşılıqlı əvəz olunan əmtələr hesab olunur

- B və A substitutlar hesab olunur
- B və A bir-birini qarşılıqlı tamamlayan əmtəələr hesab olunur
- B və A komplementar əmtəələr hesab olunur
- ✓ B və A müstəqil əmtəələr hesab olunur

233. B məhsulunun qiyməti üzrə A məhsuluna tələbin çarpaz elastikliyi sıfırdan kiçik ($E_{Da}^{Pb} < 0$) olarsa, onda:

- ✓ B və A bir-birini qarşılıqlı tamamlayan əmtəələr hesab olunur
- B və A qarşılıqlı əvəz olunan əmtəələr hesab olunur
- B və A substitutlar hesab olunur
- B və A müstəqil əmtəələr hesab olunur
- B və A bir-birindən asılı olmayan əmtəələr hesab olunur

234. B məhsulunun qiyməti üzrə A məhsuluna tələbin çarpaz elastikliyi sıfırdan böyük ($E_{Da}^{Pb} > 0$) olarsa, onda:

- B və A bir-birini qarşılıqlı tamamlayan əmtəələr hesab olunur
- B və A müstəqil əmtəələr hesab olunur
- B və A bir-birindən asılı olmayan əmtəələr hesab olunur
- B və A komplementar əmtəələr hesab olunur
- ✓ B və A qarşılıqlı əvəz olunan əmtəələr hesab olunur

235. B məhsulunun qiyməti üzrə A məhsuluna tələbin çarpaz elastikliyinə sıfıra bərabər olması ($E_{Da}^{Pb} = 0$) nə deməkdir?

- B məhsulunun qiyməti artanda A məhsuluna tələb artar
- B məhsulunun qiyməti azalanda A məhsuluna tələb artar
- B məhsulunun qiyməti artanda A məhsuluna tələb azalar
- ✓ B məhsulunun qiyməti artanda A məhsuluna tələb dəyişmir
- B məhsulunun qiyməti azalanda A məhsuluna tələb azalar

236. B məhsulunun qiyməti üzrə A məhsuluna tələbin çarpaz elastikliyinə sıfırdan kiçik olması ($E_{Da}^{Pb} < 0$) nə deməkdir?

- ✓ B məhsulunun qiyməti artanda A məhsuluna tələb azalar
- B məhsulunun qiyməti artanda A məhsuluna tələb dəyişmir
- B məhsulunun qiyməti azalanda A məhsuluna tələb azalar
- B məhsulunun qiyməti artanda A məhsuluna tələb artar
- B məhsulunun qiyməti azalanda A məhsuluna tələb dəyişmir

237. B məhsulunun qiyməti üzrə A məhsuluna tələbin çarpaz elastikliyinə sıfırdan böyük ($E_{Da}^{Pb} > 0$) olması nə deməkdir?

- ✓ B məhsulunun qiyməti artanda A məhsuluna tələb artar
- B məhsulunun qiyməti artanda A məhsuluna tələb azalar
- B məhsulunun qiyməti azalanda A məhsuluna tələb dəyişmir
- B məhsulunun qiyməti artanda A məhsuluna tələb dəyişmir
- B məhsulunun qiyməti azalanda A məhsuluna tələb artar

238. Qiymət üzrə tələbin çarpaz elastikliyi (E_{Da}^{Pb}) nəyi göstərir?

- B məhsulunun təklifinin (P_b) 1% dəyişməsi zamanı A məhsuluna olan tələb (D_a) nə qədər (neçə faiz) dəyişər
- B məhsulunun qiymətinin (P_b) 1% dəyişməsi zamanı A məhsulunun qiyməti (D_a) nə qədər (neçə faiz) dəyişər
- ✓ B məhsulunun qiymətinin (P_b) 1% dəyişməsi zamanı A məhsuluna olan tələb (D_a) nə qədər (neçə faiz) dəyişər
- B məhsuluna tələbin (P_b) 1% dəyişməsi zamanı A məhsulunun qiyməti (D_a) nə qədər (neçə faiz) dəyişər
- B məhsulunun qiymətinin (P_b) 1% dəyişməsi zamanı A məhsulunun təklifi (D_a) nə qədər (neçə faiz) dəyişər

239. Qiymət üzrə tələbin çarpaz elastikliyi nə deməkdir?

- ✓ hər-hansı bir mala olan tələb yalnız onun öz qiymətindən yox, həm də başqa malların qiymətindən asılı olaraq dəyişir
- hər-hansı bir malın qiyməti yalnız onun öz təklifindən yox, həm də başqa mallara olan olan tələbdən asılı olaraq dəyişir
- hər-hansı bir malın təklifi yalnız onun öz qiymətindən yox, həm də başqa malların qiymətindən asılı olaraq dəyişir
- hər-hansı bir mala olan tələb həm də başqa malların təklifindən asılı olaraq dəyişir
- hər-hansı bir mala olan tələb yalnız onun öz qiymətindən asılı olaraq dəyişir

240. Məhsulun əvəzetmə (substitusiyası) dərəcəsi hansı göstərici ilə xarakterizə olunur?

- √ qiymət üzrə tələbin çarpaz elastikliyi göstəricisi
- təklif üzrə tələbin çarpaz elastikliyi göstəricisi
- təklif üzrə qiymətin çarpaz elastikliyi göstəricisi
- tələb üzrə qiymətin çarpaz elastikliyi göstəricisi
- qiymət üzrə təklifin çarpaz elastikliyi göstəricisi

241. Con Robinsunun bu fikrini tamamlayın: “bazar eynicinsli malları (əmtələri) – onun əvəzedicilərini – əvəzedicinin əvəzedicilərini... bu mal substitutları (əvəzediciləri) zəncirində _____ yaranmasına qədər davam edir.

- sistemlilik
- mərkəzləşmə
- √ kəskin uyğunsuzluq
- ahəngdarlıq
- tam uyğunluq

242. Sahə bazarları nəzəriyyəsinə görə bazar hansı aspektdən təhlil olunan hadisədir?

- qiymət baxımından
- rəqabət baxımından
- √ tələb baxımından
- lokal baxımdan
- strateji baxımdan

243. Bazarın sərhədlərini hansı əlamətə görə kifayət qədər dəqiq müəyyənləşdirmək olar?

- yalnız coğrafi əlamətə görə
- yalnız zaman amilinə görə
- √ həm məhsulun tipinə, həm də coğrafi əlamətə görə
- həm məhsulun tipinə, həm də zaman amilinə görə
- yalnız məhsulun tipinə görə

244. Bunlar sahə bazarının başlıca parametrləri və təyinediciləri kimi çıxış edir:

- √ Məhsulun tipi və coğrafi rayon
- Məhsulun istehsal texnologiyası və coğrafi rayon
- Məhsulun tipi və firmanın yerləşdiyi coğrafi rayon
- Məhsulun siyahısı və coğrafi rayon
- Məhsulun çeşidi və nomenklaturası

245. Sahə bazarının sərhədlərinin müəyyən edilməsi vəzifəsi əsasən hansı səviyyədə həll olunur?

- √ empirik səviyyədə
- nəzəri səviyyədə
- mikroiktisadi səviyyədə
- makroiqtisadi səviyyədə
- yerli səviyyədə

246. Sahə bazarının sərhədləri aşağıdakı aspektlərdən qiymətləndirilir:

- √ əmtə sərhədləri, məkan (coğrafi) sərhədləri, zaman sərhədləri
- əmtə sərhədləri, gömrük sərhədləri, beynəlxalq sərhədlər
- yerli bazar, regional bazar, beynəlxalq bazar
- oxşar məhsullar, əvəzedici məhsullar, sərbəst məhsullar
- çeşid sərhədləri, nomenklatura sərhədləri, məkan və zaman sərhədləri

247. Sahə bazarı düzgün təyin edilməməsinin, məsələn, dar götürülməsinin firma üçün aşağıdakı kimi mənfi nəticəsi ola bilər:

- ✓ bunların hamısı
- rəqiblər tam nəzərə alınmaya bilər
- istehlakçılar tam nəzərə alınmaya bilər
- təklif tam qiymətləndirilməyə bilər
- tələb tam qiymətləndirilməyə bilər

248. Sahə bazarlarının düzgün təyin edilməməsinin dövlət siyasəti üçün aşağıdakı kimi mənfi nəticəsi ola bilər:

- Dövlətin borclanma siyasətinin səmərəsiz olması
- Təbii inhisarların fəaliyyətinin tənzimlənməsinin uğursuz olması
- Qiymət tənzimlənməsinin səmərəsiz olması
- ✓ Antiinhisar tənzimlənməsinin səmərəsiz olması
- İnhisarların fəaliyyətinin əlaqələndirilməsinin uğursuz olması

249. Sahə bazarları düzgün təyin edilməməsinin dövlət siyasəti üçün aşağıdakı kimi mənfi nəticəsi ola bilər:

- ✓ Dövlətin dəstək tədbirlərinin düzgün yönləndirilməməsi və səmərəsizliyə düşər olması
- Dövlətin liberallaşdırma tədbirlərinin düzgün yönləndirilməməsi və səmərəsizliyə düşər olması
- Dövlətin fiskal siyasətinin düzgün yönləndirilməməsi və səmərəsizliyə düşər olması
- Dövlətin infrastruktur tədbirlərinin düzgün yönləndirilməməsi və səmərəsizliyə düşər olması
- Dövlətin sosial müdafiə tədbirlərinin düzgün yönləndirilməməsi və səmərəsizliyə düşər olması

250. Sahə bazarının düzgün müəyyən edilməsi kimin üçün əhəmiyyət kəsb edir?

- ✓ bunların hamısı üçün
- bunların heç biri üçün
- tədqiqatçılar üçün
- dövlət üçün
- firma üçün

251. Aşağıdakılardan hansıları bir səhə bazarına aid məhsullar ola bilər:

- kişi köynəkləri, corab məmulatları, alt trikotaj, ipək şallar və şərflər, məktəbli formaları, iş geyimləri
- bunların hamısı
- ✓ ət (mal əti, qoyun əti, donuz əti, quş əti), kolbasa məmulatları, yeməli balıq məhsulları (balıq konservləri daxil olmaqla)
- mineral və qazlı sular; alkoqolsuz içkilər; alkoqollu içkilər (pivə, şərab, araq və s.)
- hazır pambıq parşalar, hazır ipək parşalar, pambıq yataq ağları, pambıq iplik, xalça və xalça məmulatları

252. Aşağıdakılar bir səhənin məhsullarını əhatə edir:

- parşalar istehsalı, xalça və xalça məmulatları istehsalı, trikotaj məmulatları istehsalı, iş geyimləri istehsalı, makaron məmulatları istehsalı, alkoqollu içkilər istehsalı
- makaron məmulatları istehsalı, bitki yağları istehsalı, mineral və qazlı sular istehsalı, alkoqolsuz içkilər istehsalı, trikotaj məmulatları istehsalı
- ✓ ət istehsalı, kolbasa məmulatları istehsalı, süd məhsulları istehsalı, yeməli balıq məhsulları istehsalı, konservləşdirilmiş tərəvəz və meyvələr istehsalı, makaron məmulatları istehsalı, bitki yağları istehsalı
- ət istehsalı, kolbasa məmulatları istehsalı, süd məhsulları istehsalı, yeməli balıq məhsulları istehsalı, mineral və qazlı sular istehsalı, alkoqolsuz və alkoqollu içkilər istehsalı və s.
- mineral və qazlı sular istehsalı, alkoqolsuz içkilər istehsalı, alkoqollu içkilər istehsalı, qənnadı məmulatları istehsalı, un, çörək və çörək məmulatları istehsalı, təbii çay istehsalı və s.

253. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- sahənin müəssisələri tərəfindən buraxılan məhsullar az və ya çox dərəcədə bir-birlərinin əvəzediciləri ola bilər
- sahə bazarında satılan məhsullar bir-birlərinin əvəzediciləri ola bilər
- ✓ sahənin müəssisələri tərəfindən buraxılan məhsulların hamısı yalnız eyni iqtisadi təyinat alır
- sahənin müəssisələri tərəfindən buraxılan məhsulların oxşar iqtisadi təyinatı ola bilər
- sahənin müəssisələri tərəfindən buraxılan məhsullar tamamilə fərqli və müstəqil məhsullar ola bilər

254. “sənaye sahəsi” və “sahə bazarı” arasında fərq nəyə əsaslanır?

- bazar - ödənilən tələbatların ümumiliyi ilə, sahə isə istehsal prosesində istifadə edilən texnologiyaların fərqliliyi, məhsulun müxtəlifliyi ilə bağlıdır
- bazar – firmaların məcmusu, sahə isə istehsal müəssisələrinin məcmusudur
- bazar - ödənilən tələbatların ümumiliyi ilə, sahə isə istehsal proseslərinin ümumiliyi ilə bağlıdır
- bazar - tələbatları ödənilən firmaların ümumiliyi ilə, sahə isə istehsal prosesində iştirak edən firmaların oxşarlığı ilə bağlıdır
- ✓ bazar - ödənilən tələbatların ümumiliyi ilə, sahə isə istehsal prosesində istifadə edilən texnologiyaların oxşar xarakteri və məhsulun eynicinsliliyi ilə bağlıdır

255. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- İqtisadiyyat sahəsi dedikdə eyni tipli texnologiyalar əsasında eynicinsli yaxud spesifik məhsullar istehsal edən müəssisələrin məcmusu başa düşülür
- Sahə bazarı dedikdə oxşar yaxud yaxın texnologiyalardan və istehsal resurslarından istifadə etməklə oxşar istehlak təyinatı olan məhsullar buraxan və bazarda məhsullarının satışı uğrunda öz aralarında rəqabət aparan müəssisələrin məcmusu başa düşülür
- Sahə bazarları nəzəriyyəsinə görə bazar tələb baxımından təhlil olunan hadisədir
- ✓ İqtisadiyyatın sahə bazarlarına bölünməsi fərdi əmək bölgüsünün nəticəsidir
- Bazar dedikdə mal və xidmətlərin rəqabətli şəraitdə və tələblə təklifin sərbəst qarşılıqlı fəaliyyəti əsasında formalaşan qiymətə alqı-satqısını təmin edən iqtisadi mexanizm başa düşülür

256. “Sahə bazarı” dedikdə...

- ✓ oxşar yaxud yaxın texnologiyalardan və istehsal resurslarından istifadə etməklə oxşar istehlak təyinatı olan məhsullar buraxan və bazarda məhsullarının satışı uğrunda öz aralarında rəqabət aparan müəssisələrin məcmusu başa düşülür
- oxşar resurslardan və eynitipli texnologiyalardan istifadə edərək eynicinsli yaxud yaxın məhsullar istehsal edən müəssisələrin məcmusu başa düşülür
- sənaye müəssisələrinin və onların məhsullarının alıcılarının qarşılaşdıqları, qiymətlərin tələb və təklif qanunu əsasında formalaşdığı məkan başa düşülür
- iqtisadiyyatın yaxud sənayenin oxşar məhsulları reallaşdıran müəssisələrinin tələb və təklif əsasında qarşılıqlı fəaliyyət göstərdiyi coğrafi ərazi başa düşülür
- mal və xidmətlərin rəqabətli şəraitdə və tələblə təklifin sərbəst qarşılıqlı fəaliyyəti əsasında formalaşan qiymətə alqı-satqısını təmin edən iqtisadi mexanizm başa düşülür

257. “Bazar” dedikdə ...

- ✓ mal və xidmətlərin rəqabətli şəraitdə və tələblə təklifin sərbəst qarşılıqlı fəaliyyəti əsasında formalaşan qiymətə alqı-satqısını təmin edən iqtisadi mexanizm başa düşülür
- oxşar yaxud yaxın texnologiyalardan və istehsal resurslarından istifadə etməklə oxşar istehlak təyinatı olan məhsullar buraxan və bazarda məhsullarının satışı uğrunda öz aralarında rəqabət aparan müəssisələrin məcmusu başa düşülür
- ev təsərrüfatlarının tələblərinin ödənilməsi yaxud malik olduqları istehsal amillərini reallaşdırdığı yer başa düşülür
- mal və xidmətlərin əvvəlcədən təyin edilmiş dəyişməz qiymətə alqı-satqısını təmin edən iqtisadi mexanizm başa düşülür
- mal və xidmətlərin satıcı və alıcıların qarşılıqlı fəaliyyəti əsasında alqı-satqısını təmin edən məkan başa düşülür

258. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ✓ İşəməz əmək haqqı məhsul və xidmətin kəmiyyət göstəricilərinin uçotunun dəqiq ölçülməsi-nin, habelə texniki cəhətdən əsaslandırılmış normaların tətbiqinin mümkün olmadığı iş yerləri və sahələrində istifadə olunur
- Əmək xidmətinin qiyməti olan əmək haqqının tərkibi, bir qayda olaraq, iki hissədən – transfer gəliri və iqtisadi rentadan – ibarət olur
- Əməyin vaxtamuzd formasında işçinin əmək haqqı onun tərəfindən istehsalda işlənmiş vaxta və müvafiq ixtisas dərs-cəsinin tarif maaşına görə hesablanır
- İşəməz əmək haqqı məhsul və xidmətin kəmiyyət göstəricilərinin uçotunun dəqiq ölçülməsinin mümkün olduğu və texniki cəhətdən əsaslandırılmış normaların tətbiqinə çətinlik törətməyən iş yerləri və sahələrində istifadə olunur
- Əmək haqqı əməyin istifadəsinə görə işəgötürən tərəfindən müddətli işçiyə - əmək qabiliyyətlərinin sahibinə - ödənilən haqdır (qiymətdir)

259. Aşağıdakılardan hansı əmək haqqının səviyyəsinə təsir göstərən işin xarakteri ilə bağlı amillər sırasına aid deyil?

- ✓ məhsula olan tələbin dinamikası
- tələb edilən iş təcrübəsi və vərdislər
- əməyin təhlükəsizlik dərəcəsi
- işin icrası üçün məsuliyyətin səviyyəsi
- işin mürəkkəbliyi və əmək şəraiti

260. Aşağıdakılardan hansı əmək haqqının səviyyəsinə təsir göstərən firma ilə bağlı amillər sırasına aid deyil?

- ✓ firmanın təşkilatı quruluşu
- firmanın mülkiyyət mənsubiyyəti
- firmada əməyin təşkili səviyyəsi
- firmada həmkarlar ittifaqı təşkilatının fəaliyyəti
- firmanın gəlirliyi

261. Aşağıdakılardan hansı sahədə və/və ya firmada əmək haqqının səviyyəsini müəyyən edən amillərin sırasına aiddir?

- ✓ Bunların hamısı
- Dövlətin tənzimləyici siyasəti və sosial normativləri
- İşin xarakteri ilə əlaqədar amillər
- Təqdim olunan işin məhsuldarlığı
- Əmək bazarında mövcud olan konyunktura

262. Real əmək haqqı nədir?

- ✓ cari əmək haqqının müəyyən dövr ərzində baş vermiş qiymət dəyişikliklərinə (istehlak qiymətləri indeksinə) uyğun olaraq korrektə edilmiş məbləğidir
- cari dövrdə firmanın bütün işçilərinə ödənilmiş ümumi əmək haqqı fondunun məbləğidir
- cari dövrdə firmanın bütün işçilərinə ödənilmiş əmək haqqı fondunun məbləğinin həmin dövr ərzində baş vermiş qiymət dəyişikliklərinə uyğun olaraq korrektə edilmiş məbləğidir
- bunların heç biri
- cari dövrdə ödənilmiş əmək haqqının məbləğidir

263. Nominal əmək haqqı nədir?

- ✓ cari dövrdə işçiyə ödənilmiş əmək haqqının məbləğidir
- cari əmək haqqının müəyyən dövr ərzində baş vermiş qiymət dəyişikliklərinə (istehlak qiymətləri indeksinə) uyğun olaraq korrektə edilmiş məbləğidir
- cari dövrdə firmanın bütün işçilərinə ödənilmiş əmək haqqı fondunun məbləğinin həmin dövr ərzində baş vermiş qiymət dəyişikliklərinə uyğun olaraq korrektə edilmiş məbləğidir
- bunların hamısı
- cari dövrdə firmanın bütün işçilərinə ödənilmiş ümumi əmək haqqı fondunun məbləğidir

264. Kollektiv saziş nədir?

- ✓ müvafiq icra hakimiyyəti orqanı, həmkarlar ittifaqlarının və işəgötürənlərin birlikləri arasında bağlanan, işçilərin əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması, məşğulluğun təmin edilməsi və digər sosial müdafiə tədbirləri üzrə birgə fəaliyyətə dair tərəflərin öhdəliklərini müəyyən edən razılaşmadır
- bunların heç biri
- ölkədə işçilərin əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması, əməyin mühafizəsi, məşğulluğun təmin edilməsi və digər sosial müdafiə tədbirlərinin həyata keçirilməsi sahəsində birgə fəaliyyətə dair tərəflərin öhdəliklərini müəyyən edən razılaşmadır
- işəgötürənlə işçi arasında fərdi qaydada bağlanan əmək münasibətlərinin əsas şərtlərini, tərəflərin hüquq və vəzifələrini əks etdirən yazılı müqavilədir
- işəgötürənlə (firmanın rəhbərliyi ilə) əmək kollektivi (həmkarlar ittifaqları təşkilatı) arasında yazılı formada bağlanan əmək, sosial-iqtisadi, məişət və digər münasibətləri tənzimləyən müqavilədir

265. Kollektiv müqavilə nədir?

- ✓ işəgötürənlə (firmanın rəhbərliyi ilə) əmək kollektivi (həmkarlar ittifaqları təşkilatı) arasında yazılı formada bağlanan əmək, sosial-iqtisadi, məişət və digər münasibətləri tənzimləyən müqavilədir
- ölkədə işçilərin əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması, əməyin mühafizəsi, məşğulluğun təmin edilməsi və digər sosial müdafiə tədbirlərinin həyata keçirilməsi sahəsində birgə fəaliyyətə dair tərəflərin öhdəliklərini müəyyən edən razılaşmadır
- müvafiq icra hakimiyyəti orqanı, həmkarlar ittifaqlarının və işəgötürənlərin birlikləri arasında bağlanan, işçilərin əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması, məşğulluğun təmin edilməsi və digər sosial müdafiə tədbirləri üzrə birgə fəaliyyətə dair tərəflərin öhdəliklərini müəyyən edən razılaşmadır
- bunların heç biri
- işəgötürənlə işçi arasında fərdi qaydada bağlanan əmək münasibətlərinin əsas şərtlərini, tərəflərin hüquq və vəzifələrini əks etdirən yazılı müqavilədir

266. Əmək müqaviləsi nədir?

- ✓ işəgötürənlə işçi arasında fərdi qaydada bağlanan əmək münasibətlərinin əsas şərtlərini, tərəflərin hüquq və vəzifələrini əks etdirən yazılı müqavilədir

- bunların hamısı
- ölkədə işçilərin əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması, əməyin mühafizəsi, məşğulluğun təmin edilməsi və digər sosial müdafiə tədbirlərinin həyata keçirilməsi sahəsində birgə fəaliyyətə dair tərəflərin öhdəliklərini müəyyən edən razılaşmadır
- müvafiq icra hakimiyyəti orqanı, həmkarlar ittifaqlarının və işəgötürənlərin birlikləri arasında bağlanan, işçilərin əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması, məşğulluğun təmin edilməsi və digər sosial müdafiə tədbirləri üzrə birgə fəaliyyətə dair tərəflərin öhdəliklərini müəyyən edən razılaşmadır
- işəgötürənlə (firmanın rəhbərliyi ilə) əmək kollektivi (həmkarlar ittifaqları təşkilatı) arasında yazılı formada bağlanan əmək, sosial-iqtisadi, məişət və digər münasibətləri tənzimləyən müqavilədir

267. Həmkarlar ittifaqı təşkilatı nədir?

- ✓ müzdü işçilərin əmək, sosial, iqtisadi hüquqlarını və qanuni mənafelərini müdafiə etmək məqsədi ilə işçilərin könüllü birləşib yaratdıqları təşkilatdır
- müzdü işçilərin əmək, sosial, iqtisadi hüquqlarını və qanuni mənafelərini müdafiə etmək məqsədi ilə işəgötürənlərin könüllü birləşib yaratdıqları təşkilatdır
- müzdü işçilərin əmək, sosial, iqtisadi hüquqlarını və qanuni mənafelərini müdafiə etmək məqsədi ilə işçilərin dövlətin göstərişi əsasında icbari şəkildə birləşib yaratdıqları təşkilatdır
- Bunların heç biri
- əhalini əmək, sosial, iqtisadi hüquqlarını və qanuni mənafelərini müdafiə etmək məqsədi ilə insanların könüllü birləşib yaratdıqları təşkilatdır

268. Dövlət əmək xidmətlərinin alıcısı kimi çıxış etməklə:

- ✓ əmək bazarında tələbi artırır
- əmək bazarında tarazlıq yaradır
- əmək bazarında qiyməti tənzimləyir
- bunların hamısı
- əmək bazarında təklifi artırır

269. Aşağıdakılardan hansı dövlətin əmək bazarına giriş və çıxış maneələrini müəyyən etməsi hesab olunur?

- ✓ əcnəbi əmək miqrantlarının işə qəbulunda məhdudiyətlərin qoyulması və xüsusi şərtlərin tətbiqi
- işsizlərin sosial təminatı sisteminin qurulması
- həmkarlar ittifaqlarının fəaliyyətinə dəstək verilməsi
- əmək bazarının iqtisadiyyatın inkişaf tələblərinə uyğunlaşdırılması
- minimum əmək haqqının tətbiqi

270. Aşağıdakılardan hansı dövlətin əmək bazarına giriş və çıxış maneələrini müəyyən etməsidir?

- ✓ bunların hamısı
- pensiya yaşının, pensiyaya çıxma şərtlərinin, pensiyaçıların müzdü işdə çalışması hallarının və şərtlərinin müəyyən edilməsi
- ayrı-ayrı peşə-ixtisas üzrə çalışanlara fərdi qaydada xüsusi icazə (lisenziya) alınması qaydalarının tətbiqi
- işdən azad edilən müzdü işçilərin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi üçün firmalar qarşısında öhdəliklərin qoyulması
- müzdü işlə məşğul olmaq üçün aşağı yaş senzinin qoyulması

271. Aşağıdakılardan hansı dövlət tərəfindən əmək bazarının tənzimlənməsi istiqamətlərinə aiddir?

- ✓ Bunların heç biri
- Əmək bazarında rəqabətin tənzimlənməsi
- Antiinhisar tənzimlənməsi
- Transfer gəlirlərin səviyyəsinin tənzimlənməsi
- Əmək bazarında tələbin səviyyəsinin tənzimlənməsi

272. Aşağıdakılardan hansı dövlət tərəfindən əmək bazarının tənzimlənməsi istiqamətlərinə aiddir?

- ✓ Əmək bazarının iqtisadiyyatın inkişaf tələblərinə uyğunlaşdırılması
- Əmək bazarında rəqabətin tənzimlənməsi
- Antiinhisar tənzimlənməsi
- Transfer gəlirlərin səviyyəsinin tənzimlənməsi
- Əmək bazarında tələbin səviyyəsinin tənzimlənməsi

273. Aşağıdakılardan hansı dövlət tərəfindən əmək bazarının tənzimlənməsi istiqamətlərinə aiddir?

- ✓ Dövlət əmək xidmətlərinin alıcısı kimi çıxış edir
- İşçilərin işə götürülməsinin bütün şərtlərini təyin edir
- İşçilərin vəzifələrə təyinatını həyata keçirir
- Nizamsız işçilərin müvafiq qaydada cəzalandırılmasını təmin edir
- Firmada əmək haqqının səviyyəsini təyin edir

274. Aşağıdakılardan hansı dövlət tərəfindən əmək bazarının tənzimlənməsi istiqamətlərinə aiddir?

- İşsizlərin sosial təminatının qurulması
- Əmək bazarına giriş və çıxış maneələrinin müəyyən edilməsi
- Əmək münasibətlərinin qanunvericilik təminatı
- Minimum əmək haqqı səviyyəsinin təyin edilməsi
- ✓ Bunların hamısı

275. Aşağıdakılardan hansı əmək bazarında tələbin səviyyəsinə təsir göstərən amillər sırasına aiddir?

- əmək resurslarının mövcud sayı
- ✓ Bunların heç biri
- əmək miqrasiyası
- əməyin ödənilməsi dərəcələri, əmək şəraiti və əmək haqqı
- demoqrafik amillər (əhəlinin təbii artımı, yaş qrupları üzrə proporsiyalar və s.)

276. Əmək bazarında tələbin səviyyəsinə təsir göstərən amillər sırasına hansı aiddir?

- ✓ Bunların hamısı
- Vergi və sosial ödənişlərin səviyyəsi
- Tətbiq olunan texnologiyalar
- Əmtəə bazarlarında olan tələbin dinamikası və əmtəələrin qiyməti
- İşəgötürənlərin sayı

277. Əmək təklifinin səviyyəsinə aşağıdakı amillərdən hansıları təsir göstərir?

- ✓ Bunların heç biri
- İşəgötürənlərin sayı
- Vergi və sosial ödənişlərin səviyyəsi
- Əmək məhsuldarlığı
- Əmtəə bazarlarında olan tələbin dinamikası və əmtəələrin qiyməti

278. Əmək təklifinin səviyyəsinə aşağıdakı amillərdən hansıları təsir göstərir?

- ✓ peşə-ixtisas tələbləri
- alternativ xərclər
- bunların hamısı
- firmaların xüsusiyyətləri
- bazarın miqyası

279. Əmək təklifinin səviyyəsinə aşağıdakı amillərdən hansıları təsir göstərir?

- əmək bazarının dövlət tənzimlənməsi xüsusiyyətləri
- həmkarlar ittifaqlarının təsiri
- ✓ bunların hamısı
- əmək qabiliyyəti daşıyıcılarının fərdi keyfiyyətləri və üstünlük verdiyi dəyərləri (iş və istirahət vaxtı arasında seçim, nə qədər işləmək istəyi və s.)
- qeyri-əmək gəlirlərinin əlçatanlığı (müəssərliyi)

280. Əmək təklifinin səviyyəsinə aşağıdakı amillərdən hansıları təsir göstərir?

- əmək miqrasiyası
- əməyin ödənilməsi dərəcələri, əmək şəraiti və əmək haqqı

- √ bunların hamısı
- əmək resurslarının mövcud sayı
- demografik amillər (əhalinin təbii artımı, yaş qrupları üzrə proporsiyalar və s.)

281. Adətən əmək bazarında ümumi təklifin səviyyəsi necə müəyyən edilir?

- işsizliyin həddi kimi
- əhalinin ümumi sayından əmək qabiliyyətli yaşdan aşağı əhalinin sayının çıxılması kimi
- √ əmək qabiliyyətli olub işləmək istəyən insanların sayı kimi
- əhalini ümumi sayı kimi
- muzzla çalışanların sayı kimi

282. Aşağıdakılardan hansı əmək haqqının dərəcəsi ilə yanaşı əmək təklifinə təsir göstərən qeyri-pul amilləri sırasına aid deyil?

- √ Əmək haqqının dərəcəsi
- Məşğulluq və peşəkar inkişaf təminatları
- Əmyin təhlükəsizliyi
- Əmək şəraiti
- İşin mürəkkəbliyi və nüfuzluluğu

283. Aşağıdakılardan hansı əmək haqqının dərəcəsi ilə yanaşı əmək təklifinə təsir göstərən qeyri-pul amilləri sırasına aiddir?

- √ əmək kollektivində olan mənəvi mühit
- alternativ dəyər
- əmək haqqının ödənilməsi müddətləri
- əmək haqqının ödənilməsi forması
- əmək haqqının dərəcəsi

284. Aşağıdakılardan hansı əmək haqqının dərəcəsi ilə yanaşı əmək təklifinə təsir göstərən qeyri-pul amilləri sırasına aiddir?

- Əmyin təhlükəsizliyi
- Məşğulluq və peşəkar inkişaf təminatları
- √ Bunların hamısı
- İşin mürəkkəbliyi və nüfuzluluğu
- Əmək şəraiti

285. Gəlir effekti nədir?

- əmək haqqının dərəcəsinin artması əmək təklifinin kəmiyyətinə təsir göstərmir
- √ əmək haqqının dərəcəsi artdıqca əmək təklifi azalır
- əmək haqqının dərəcəsinin dəyişməsi ilə əmək təklifinin kəmiyyəti arasında birbaşa əlaqə yoxdur
- əmək haqqının dərəcəsi əmək təklifinin kəmiyyətinə bərabərdir
- əmək haqqı dərəcəsinin artması ilə əlaqədar əmək təklifi artır

286. Əvəzlənmə effekti nədir?

- əmək haqqının dərəcəsinin dəyişməsi ilə əmək təklifinin kəmiyyəti arasında birbaşa əlaqə yoxdur
- əmək haqqının dərəcəsi artdıqca əmək təklifi azalır
- əmək haqqının dərəcəsi əmək təklifinin kəmiyyətinə bərabərdir
- əmək haqqının dərəcəsinin artması əmək təklifinin kəmiyyətinə təsir göstərmir
- √ əmək haqqı dərəcəsinin artması ilə əlaqədar əmək təklifi artır

287. Əmək bazarında yalnız bir növ yekcins əmək mövcud olarsa, müzdlü işçi nə qədər vaxtın işə sərf edilməsi və nə qədər sərbəst vaxtın saxlanması ilə bağlı seçimi nəyin əsasında edir?

- alternativ dəyər əsasında
- √ əmək haqqının real dərəcəsi əsasında
- alternativ istifadə inkanı əsasında
- marjinal xərclər əsasında
- bazar tələbi əsasında

288. İstehsal amilləri bazarındakı iqtisadi renta öz mahiyyətinə görə:

- əmtəə bazarlarında olan marjinal gəlirlərin oxşarıdır
- ✓ əmtəə bazarlarında olan istehsalçı artıqlığının oxşarıdır
- əmtəə bazarlarında olan inflyasiya gözləntilərinin oxşarıdır
- əmtəə bazarlarında olan fiksə edilmiş gəlirin oxşarıdır
- əmtəə bazarlarında olan mənfəətin maksimumlaşdırılması şərtinin oxşarıdır

289. Resurs xidməti təklifinin elastikliyi nədən asılıdır?

- ✓ Resurs təklifinin elastikliyi resursun alternativ istifadə variantlarının müxtəlifliyi ilə müəyyən edilir
- Resurs təklifinin elastikliyi resursun alternativ istifadə variantlarının müxtəlifliyi ilə müəyyən edilmir
- Resurs təklifinin elastikliyi resurs sahibinin istəklərindən asılı olaraq müəyyən edilir
- Resurs təklifinin elastikliyi resursun xarakteri ilə müəyyən edilir
- Resurs təklifinin elastikliyi resursun qiyməti ilə müəyyən edilir

290. Resurs (istehsal amili) təklifi ümumiyyətlə qeyri-elastikdirsə (III variant), istehsal amilinə ödənilən xidmət haqqının transfer gəliri və iqtisadi renta arasında bölünməsi proporsiyası necə olar?

- burada yalnız sonuncu resurs vahidi istisna olmaqla, istehsala cəlb edilmiş bütün digər resurs vahidləri iqtisadi renta əldə edir
- burada resurs gəliri xərclərdən az olduğuna görə onun transfer gəliri və iqtisadi renta arasında bölünməsi mümkün olmur
- burada qiymətin necə olmasından asılı olmayaraq, ümumi məbləğ transfer gəliri və iqtisadi renta arasında bərabər bölünəcək
- burada tarazlıq haında resursa ödənilən bütün məbləğ transfer gəlirini təşkil edəcək
- ✓ burada resursa ödənilən xidmət haqqı tamamilə ona olan tələblə müəyyən edilir və bütünlüklə iqtisadi renta hesab olunur

291. Resurs (istehsal amili) xidməti təklifi yüksələn xətt üzrə artarsa (II variant), istehsal amilinə ödənilən xidmət haqqının transfer gəliri və iqtisadi renta arasında bölünməsi proporsiyası necə olar?

- burada tarazlıq haında resursa ödənilən bütün məbləğ transfer gəlirini təşkil edəcək
- burada qiymətin necə olmasından asılı olmayaraq, ümumi məbləğ transfer gəliri və iqtisadi renta arasında bərabər bölünəcək
- burada resursa ödənilən xidmət haqqı tamamilə ona olan tələblə müəyyən edilir və bütünlüklə iqtisadi renta hesab olunur
- ✓ burada yalnız sonuncu resurs vahidi istisna olmaqla, istehsala cəlb edilmiş bütün digər resurs vahidləri iqtisadi renta əldə edir
- burada resurs gəliri xərclərdən az olduğuna görə onun transfer gəliri və iqtisadi renta arasında bölünməsi mümkün olmur

292. Resurs (istehsal amili) təklifi tamamilə elastik olarsa (I variant), istehsal amilinə ödənilən xidmət haqqının transfer gəliri və iqtisadi renta arasında bölünməsi proporsiyası necə olar?

- ✓ burada tarazlıq haında resursa ödənilən bütün məbləğ transfer gəlirini təşkil edəcək
- burada resurs gəliri xərclərdən az olduğuna görə onun transfer gəliri və iqtisadi renta arasında bölünməsi mümkün olmur
- burada qiymətin necə olmasından asılı olmayaraq, ümumi məbləğ transfer gəliri və iqtisadi renta arasında bərabər bölünəcək
- burada resursa ödənilən xidmət haqqı tamamilə ona olan tələblə müəyyən edilir və bütünlüklə iqtisadi renta hesab olunur
- burada yalnız sonuncu resurs vahidi istisna olmaqla, istehsala cəlb edilmiş bütün digər resurs vahidləri iqtisadi renta əldə edir

293. Əgər hökumət vergiqoyma zamanı iqtisadi resursların bazar bölgüsünü dəyişmək istəmirsə, onda:

- ✓ vergi iqtisadi renta sahəsi həddlərini aşmamalıdır
- vergi yalnız mənfəəti əhatə etməlidir
- vergi xərclər sahəsi həddlərini aşmamalıdır
- vergi həm də xərclər sahəsinə nüfuz etməlidir
- vergi həm də transfer gəlir sahəsinə nüfuz etməlidir

294. İqtisadi renta nədir?

- ✓ İstehsal amilinə xidmətinə görə ödənilən haqqın transfer gəlirdən artıq olan hissəsi
- İstehsal amilinin bazar qiyməti
- İstehsal amilinə xidmətinə görə ödənilən transfer gəlirinin özü
- İstehsal amilindən istifadəyə görə resurs sahibinə ödənilən haqq
- İstehsal amilinə xidmətinə görə ödənilən transfer gəlirin bir hissəsi

- 295.** Transfer gəliri (yaxud saxlayıcı gəlir) nədir?
- √ Xidmətinə görə istehsal amilinə ödənilən ən aşağı, lakin onun tətbiq olunduğu sahədə qalmasına və başqa sahəyə keçməsinin qarşısını almağa kifayət edən ödəniş məbləği
 - İstehsal amilinin qiyməti
 - İstehsal amilindən istifadəyə görə firmanın resurs sahibinə ödədiyi məbləğ
 - Xidmətinə görə istehsal amilinə ödənilən məbləğ
 - Xidmətinə görə istehsal amilinə ödənilən ən yüksək, həm də onun tətbiq olunduğu sahədə qalmasına kifayət edən ödəniş məbləği
- 296.** İstehsalın istənilən amilini hazırda tətbiq olunduğu sahədə saxlayan (yəni başqa sahəyə keçməsinin qarşısını alan) amil nədir?
- √ onun xidmətlərinə görə öz alternativ dəyərinə (yəni alternativ istifadə zamanı əldə edə biləcəyi gəlirə) uyğun ödəniş alması
 - resursun tətbiq olunduğu sahənin başqa sahələrlə müqayisədə böyük olması
 - resurs sahibinin dəyişikliklərdə maraqlı olmaması
 - onun başqa sahədə tətbiqi imkanlarının olmaması
 - onun xidmətlərinə görə öz alternativ dəyərindən çox ödəniş alması
- 297.** İstehsal amilləri bazarında resursların təklifinin kəmiyyəti hansı amillərdən asılıdır?
- Ev təsərrüfatlarının malik olduqları resursların həcmi, onların həmin resursları bazara çıxarmaq meylli və ev təsərrüfatlarının tələbləri
 - Ev təsərrüfatlarının malik olduqları resursların həcmi, onların həmin resursları bazara çıxarmaq meylli, resurslara və əmtəələrə olan tələbin səviyyəsi
 - √ Ev təsərrüfatlarının malik olduqları resursların həcmi və onların həmin resursları bazara çıxarmaq meylli
 - Dövlətin malik olduğu resursların həcmi və onun həmin resursları bazara çıxarmaq meylli
 - Ölkənin malik olduğu resursların həcmi və resurs sahiblərinin həmin resursları bazara çıxarmaq meylli
- 298.** Aşağıdakılardan hansı biri istehsal amilləri bazarlarında resursa olan tələbin asılı olduğu qeyri-qiymət amilləri sırasında ola bilməz?
- √ İstehsal amilinin qiyməti
 - İstehsal xərclərində resurs üzrə məsrəflərin payı
 - İstehsal amilinin məhsuldarlığı
 - Firmanın məhsuluna bazar tələbi
 - Resursun əvəz olunması elastikliyi
- 299.** Aşağıdakılardan hansı biri istehsal amilləri bazarlarında resursa olan tələbin asılı olduğu qeyri-qiymət amilləri sırasındadır?
- √ İstehsal xərclərində resurs üzrə məsrəflərin payı
 - İstehsal amilinin ölkədə mövcud potensialı
 - Resursun qiyməti
 - Digər istehsal amillərinin mövcudluğu
 - Sahədə olan firmaların sayı
- 300.** Aşağıdakılardan hansı biri istehsal amilləri bazarlarında resursa olan tələbin asılı olduğu qeyri-qiymət amilləri sırasındadır?
- Digər istehsal resurslarının qiyməti
 - Resursun əvəz olunması elastikliyi
 - √ Bunların hamısı
 - Firmanın məhsuluna bazar tələbi
 - İstehsal amilinin məhsuldarlığı
- 301.** Qeyri-təkmil rəqabət bazarlarında fəaliyyət göstərən firmanın resurs qərarı necə olur?
- təkmil rəqabətli istehsal amilləri bazarı ilə müqayisədə qeyri-təkmil rəqabətli istehsal amilləri bazarında firma resursları daha çox miqdarda və daha aşağı qiymətə alacaq
 - təkmil rəqabətli istehsal amilləri bazarı ilə müqayisədə qeyri-təkmil rəqabətli istehsal amilləri bazarında firma resursları daha az miqdarda və daha yüksək qiymətə alacaq
 - √ təkmil rəqabətli istehsal amilləri bazarı ilə müqayisədə qeyri-təkmil rəqabətli istehsal amilləri bazarında firma resursları daha az miqdarda və daha aşağı qiymətə alacaq
 - təkmil rəqabətli istehsal amilləri bazarı ilə müqayisədə qeyri-təkmil rəqabətli istehsal amilləri bazarında firma resursların qiymətinin dəyişilməsinə reaksiya verməyəcək
 - təkmil rəqabətli istehsal amilləri bazarı ilə müqayisədə qeyri-təkmil rəqabətli istehsal amilləri bazarında firma resursları daha çox miqdarda və daha yüksək qiymətə alacaq

302. Qeyri təkmil rəqabət bazarında fəaliyyət göstərən, amma resursları təkmil rəqabətli istehsal amilləri bazarından alan firmanın resurs qərarı necə olur?
- √ qeyri-təkmil rəqabətli bazarda fəaliyyət göstərən firma istehsal amillərinin qiymətinin dəyişilməsinə daha zəif reaksiya verir
 - qeyri-təkmil rəqabətli bazarda fəaliyyət göstərən firma istehsal amillərinin qiymətinin dəyişilməsinə reaksiya vermir
 - qeyri-təkmil rəqabətli bazarda fəaliyyət göstərən firma istehsal olunan məhsulun qiymətinin dəyişilməsinə daha zəif reaksiya verir
 - qeyri-təkmil rəqabətli bazarda fəaliyyət göstərən firma istehsal amillərinin qiymətinin dəyişilməsinə daha güclü reaksiya verir
 - qeyri-təkmil rəqabətli bazarda fəaliyyət göstərən firma istehsal olunan məhsula tələbin dəyişilməsinə reaksiya vermir
303. Təkmil (xalis) rəqabət bazarları şəraitində firmanın resurs qərarı necə olur?
- √ belə bazarlar şəraitində istehsal amillərinin qiyməti azalan zaman firmanın həmin resurslara tələbi artacaq, istehsal amilinin qiyməti yüksələn zaman isə firmanın ona tələbi ixtisar ediləcək
 - belə bazarlar şəraitində istehsal amillərinin qiyməti azalan zaman firmanın həmin resurslara tələbi azalır, istehsal amilinin qiyməti yüksələn zaman isə firmanın ona tələbi yüksəlir
 - belə bazarlar şəraitində fəaliyyət göstərən firma hər zaman istehsal həcmələrinin artırılmasında maraqlıdır
 - belə bazarlar şəraitində fəaliyyət göstərən firma istehsal amillərinin qiymətinin dəyişilməsinə reaksiya vermir
 - belə bazarlar şəraitində istehsal amillərinin qiyməti dəyişən zaman firmanın həmin resurslara tələbi dəyişmir
304. Rəqabətli bazarlar şəraitində gəlirlərin cəmiyyətdə amillərə görə bölgüsünün b n vr sində n  durur?
- resursların mobilliyi
 - resurs sahiblərinin istəkləri
 - √ resursların son hədd məhsuldarlığı
 - resursların kimə m xsusluğı
 - resursların sahələrarası axını
305. Firmanın mənfəətinin maksimumlaşdırılması u n istehsal amilləri dəstinin hansı strukturu optimal hesab olunur?
- hər bir amil üzrə son hədd amil gəlirliliyi həmin amilin istifadəsinin son hədd xərclərindən çox olsun
 - Ən azı bir istehsal amili üzrə son hədd amil gəlirliliyi həmin amilin istifadəsinin son hədd xərclərindən çox olsun
 - bir istehsal amili üzrə son hədd amil gəlirliliyi həmin amilin istifadəsinin son hədd xərclərindən az olsa da, digər amillər üzrə son hədd amil gəlirliliyi onların istifadəsinin son hədd xərclərindən çox olsun
 - Ən azı bir istehsal amili üzrə üzrə son hədd amil gəlirliliyi həmin amilin istifadəsinin son hədd xərclərinə bərabər olsun
 - √ hər bir amil üzrə son hədd amil gəlirliliyi həmin amilin istifadəsinin son hədd xərclərinə bərabər olsun
306. Firmanın resurs qərarının optimallaşdırılması prinsipi ($MRPX = MRCX$) ilə mənfəətin maksimumlaşdırılması şərti ($MR = MC$) arasında hansı əlaqə var?
- √ əslində bu halların hər ikisi eyni şərtidir, sadəcə olaraq, istehsalın optimallaşdırılması məsələsinin həllini 2 müxtəlif m vq d n səciyyələndirir
 - Firmanın resurs qərarının optimallaşdırılması prinsipi ilə mənfəətin maksimumlaşdırılması şərti arasında heç bir əlaqə və ya bağılıq yoxdur
 - Firmanın resurs qərarının optimallaşdırılması prinsipi istehsal sferasını, mənfəətin maksimumlaşdırılması şərti isə mübadilə sferasını əks etdirir
 - Əslində bu halların hər ikisi fərqli şərtidir və istehsalın optimallaşdırılması məsələsinin həllini 2 müxtəlif m vq d n səciyyələndirir
 - Cavab variantlarının hamısı yanlıştır
307.  mt  bazarında firmanın mənfəətinin maksimumlaşdırılması şərti necə ifadə olunur?
- √ $MR = MC$
 - $MR > MC$
 - $MC = 0$
 - $MR = 0$
 - $MR < MC$
308. Resurs qərarının optimallaşdırılması prinsipi necə ifadə olunur?
- Son hədd amil gəlirinin 0-a (sıfıra) bərabər olması
 - Son hədd amil gəlirinin müsbət kəmiyyət olması
 - Son hədd amil gəlirinin həmin istehsal amili üzrə son hədd xərclərdən çox olması

- ✓ Son hədd amil gəlirinin həmin istehsal amili üzrə son hədd xərclərə bərabərliyi
- Son hədd amil gəlirinin həmin istehsal amili üzrə son hədd xərclərdən azlığı

309. Aşağıdakılardan hansı biri firmanın istehsal amilinə tələbin miqdarı (kəmiyyəti) haqqında qərar verməsi prinsipini ifadə edir?

- ✓ $MRPX = MRCX$
- $MRCX = 0$
- $MRPX = 0$
- $MRPX < MRCX$
- $MRPX > MRCX$

310. İstehsal amili (X) üzrə son hədd xərcləri (MRCX) necə hesablanır?

- ✓ $MRCX = \Delta TC / \Delta X$
- $MRCX = \Delta TC = \Delta X$
- $MRCX = \Delta TC - \Delta X$
- $MRCX = \Delta TC * \Delta X$
- $MRCX = \Delta TC + \Delta X$

311. Firma üçün istehsal amilinin dəyəri necə müəyyən olunur?

- onun hesabına firmanın ümumi gəlirinin dəyişməsi ilə
- onun qiyməti ilə
- ✓ onun son hədd amil gəliri ilə
- onun gəliri ilə
- onun əlavə gəliri ilə

312. İstehsal amilinin məhsuldarlığı eyni olmasına rəğmən, onun vasitəsilə yaradılan məhsulun qiyməti ilə həmin istehsal amilinə tələb arasında əlaqə necədir?

- İstehsal amilinin məhsuldarlığından asılı olmayaraq, onun vasitəsilə yaradılan məhsulun qiyməti ilə həmin istehsal amilinə tələb arasında əlaqə yoxdur
- Cavab variantlarının hamısı yanlıştır
- ✓ İstehsal amili vasitəsilə yaradılan məhsulun qiyməti yüksək olduğu zaman ona tələb artır, məhsulun qiyməti aşağı olduğu zaman isə eyni istehsal amilinə tələb azalır
- İstehsal amili vasitəsilə yaradılan məhsulun qiyməti yüksək olduğu zaman ona tələb azalır, məhsulun qiyməti aşağı olduğu zaman isə eyni istehsal amilinə tələb artır
- İstehsal amili vasitəsilə yaradılan məhsulun qiyməti ilə həmin istehsal amilinə tələb arasında heç bir əlaqə yoxdur

313. Firmanın hər hansı istehsal amilinə əlavə tələbi nədən asılıdır?

- sahə daxilində digər firmaların istehsal amilinə olan tələbindən asılıdır
- əlavə tətbiq olunan istehsal amili vasitəsilə yaradılan əmtənin (xidmətin) qiymətindən (PA) asılıdır
- yalnız həmin amilin məhsuldarlığından (MPX) asılıdır
- ✓ həm həmin amilin məhsuldarlığından (MPX), həm də əlavə tətbiq olunan istehsal amili vasitəsilə yaradılan əmtənin (xidmətin) qiymətindən (PA) asılıdır
- həm həmin amilin məhsuldarlığından (MPX), həm də əlavə tətbiq olunan istehsal amili vasitəsilə yaradılan əmtənin (xidmətin) qiymətindən (PA), həm də sahə daxilində digər firmaların istehsal amilinə olan tələbindən asılıdır

314. Son hədd amil gəlirini (MRPX) aşağıdakı kimi hesablanır:

- $MRPX = MPX + MRA$
- ✓ $MRPX = MPX * MRA$
- $MRPX = MPX / MRA$
- $MRPX = MRA - MPX$
- $MRPX = MPX - MRA$

315. İstehsal amilinin əlavə vahidinin tətbiqi (istifadəsi) nəticəsində firmanın əldə etdiyi əlavə gəlir necə adlanır?

- ✓ son hədd amil gəliri
- ümumi gəlir

- mənfəət
- ümumi əmil gəliri
- əmil gəliri

316. Aşağıdakı fikirlərdən hansı biri istehsal amillərinə olan tələbin törəmə xarakterinin izahı ilə bağlı deyil?

- ✓ istehsal amilləri əmtəə bazarlarında satılır
- istehsal amilləri bazarlarının alıcılar (istehlakçılar) rolunda istehsal funksiyasını həyata keçirən firmalar, satıcı (təklif) rolunda isə resurs sahibi olan ev təsərrüfatları çıxış edir
- Firmanın istehsal amillərinə olan tələbi ilk növbədə onun istehsal etdiyi məhsullara bazar tələbinin dinamikasından asılı olaraq dəyişir
- Firmaların istehsal amillərinə olan tələbi onun əmtəə bazarına edəcəyi təklif qərarından asılıdır
- İstehsal amilləri bazarında resurslar müxtəlif sahələr və firmalar arasında bölünür

317. İstehsal amilləri bazarları ilə əmtəə bazarlarını fərqləndirən başlıca əlamət budur:

- ✓ istehsal amillərinə olan tələb törəmə tələbdir
- istehsal amilləri bazarlarının həcmi əmtəə bazarları ilə müqayisədə daha kiçikdir
- istehsal amillərinin qiymətini bazar müəyyən etmir
- istehsal amillərinin satışından gəlirlər firmalara çatır
- istehsal amillərinin təklifi törəmə təklifdir

318. Aşağıdakılardan hansı istehsal amilləri bazarlarına aid deyil

- qiymətli kağızlar bazarı
- torpaq bazarı
- ✓ əmtəə bazarı
- əmək bazarı
- kapital bazarı

319. Aşağıdakılardan hansı biri ev təsərrüfatlarının əmil gəlirlərinə aiddir?

- renta
- mənfəət
- ✓ Bunların hamısı
- əmək haqqı
- faiz gəliri

320. Sahibkarlıq qabiliyyəti:

- istehsalın təbii amilidir, yəni insan fəaliyyətinin nəticəsi deyil
- istehsalın təşkili amillərinin məqsədyönlü və davamlı kombinasiyasıdır
- ✓ insanın əmtəə və xidmətlər yaratmaq üçün digər istehsal amillərinin bir-biri ilə əlaqələndirilməsi və müvafiq qaydada uzlaşdırılması üzrə fəaliyyətlərin təşkilinə yönəlmiş xüsusi növ (təşkilətmə) qabiliyyətlərinin məcmusudur
- əmtəə və xidmətlər istehsalında istifadə olunan əmək vasitələri və əmək cisimlərinin məcmusu kimi çıxış edir
- əmtəələrin istehsalı və xidmətlərin göstərilməsində istifadə olunan fiziki və zehni fəaliyyətlərin (qabiliyyətlərin) məcmusunu əks etdirir

321. İstehsal amili kimi kapital:

- ✓ əmtəə və xidmətlər istehsalında istifadə olunan əmək vasitələri və əmək cisimlərinin məcmusu kimi çıxış edir
- istehsalın təşkili amillərinin məqsədyönlü və davamlı kombinasiyasıdır
- insanın əmtəə və xidmətlər yaratmaq üçün digər istehsal amillərinin bir-biri ilə əlaqələndirilməsi və müvafiq qaydada uzlaşdırılması üzrə fəaliyyətlərin təşkilinə yönəlmiş xüsusi növ (təşkilətmə) qabiliyyətlərinin məcmusudur
- istehsalın təbii amilidir, yəni insan fəaliyyətinin nəticəsi deyil
- əmtəələrin istehsalı və xidmətlərin göstərilməsində istifadə olunan fiziki və zehni fəaliyyətlərin (qabiliyyətlərin) məcmusunu əks etdirir

322. İstehsal amili kimi əmək:

- ✓ əmtəələrin istehsalı və xidmətlərin göstərilməsində istifadə olunan fiziki və zehni fəaliyyətlərin (qabiliyyətlərin) məcmusunu əks etdirir
- istehsalın təşkili amillərinin məqsədyönlü və davamlı kombinasiyasıdır
- insanın əmtəə və xidmətlər yaratmaq üçün digər istehsal amillərinin bir-biri ilə əlaqələndirilməsi və müvafiq qaydada uzlaşdırılması üzrə fəaliyyətlərin təşkilinə yönəlmiş xüsusi növ (təşkilətmə) qabiliyyətlərinin məcmusudur

- istehsalın təbii amildir, yəni insan fəaliyyətinin nəticəsi deyil
- əmtəə və xidmətlər istehsalında istifadə olunan əmək vasitələri və əmək cisimlərinin məcmusu kimi çıxış edir

323. Aşağıdakılardan hansı istehsalın təşkili amilləri sırasına daxil deyil?

- torpaq (təbii resurslar)
- sahibkarlıq qabiliyyəti
- ✓ əmtəə
- kapital
- əmək

324. Birja indeksləri (fond indeksləri) necə hesablanır?

- ölkənin bütün şirkətlərinin daha likvid olan adi səhmləri yaxud istiqraz vərəqələri səbəti əsasında hesablanır
- ✓ indeksin hesablanması üçün seçilmiş müəyyən sayda şirkətin daha likvid olan adi səhmləri yaxud istiqraz vərəqələri səbəti əsasında hesablanır
- indeksin hesablanması üçün seçilmiş müəyyən sayda ölkənin dövlət istiqraz vərəqələri səbəti əsasında hesablanır
- indeksin hesablanması üçün seçilmiş müəyyən sayda ölkənin valyuta səbəti əsasında hesablanır
- fond birjasında listinqdən keçmiş bütün şirkətlərin adi səhmləri yaxud istiqraz vərəqələri səbəti əsasında hesablanır

325. Aşağıdakılardan hansı ABŞ-nin fond indeksidir?

- ✓ Dow Jones 30
- Nikkei 225
- CAC 40
- DAX 30
- FT-SE 100

326. Aşağıdakılardan hansı beynəlxalq fond indeksi hesab olunur?

- ✓ S&P Global 100 Index
- FT-SE 100
- NASDAQ
- Nikkei
- Dow Jones

327. Birja indeksləri (fond indeksləri) nədir?

- birjada təmsil olunan şirkətlərin vəziyyəti haqqında mühakimə yürütmək üçün investotların istifadə etdiyi indikatordur (“ölçmə aləti”dir)
- eqliobal maliyyə bazarlarının vəziyyəti haqqında mühakimə yürütmək üçün investotların istifadə etdiyi indikatordur (“ölçmə aləti”dir)
- ✓ qiymətli kağızlar (fond) bazarının vəziyyəti haqqında mühakimə yürütmək üçün investotların istifadə etdiyi indikatordur (“ölçmə aləti”dir)
- ayrı-ayrı şirkətlərin vəziyyəti haqqında mühakimə yürütmək üçün investotların istifadə etdiyi indikatordur (“ölçmə aləti”dir)
- ölkə iqtisadiyyatının vəziyyəti haqqında mühakimə yürütmək üçün investotların istifadə etdiyi indikatordur (“ölçmə aləti”dir)

328. Birja indeksləri (fond indeksləri) nə üçün istifadə olunur?

- ✓ şirkətlərin maliyyə vəziyyətinin hansı istiqamətdə dəyişilə biləcəyini izləmək üçün
- şirkətlərin mənfəətinin artıb-azalmasını izləmək üçün
- ölkələrin maliyyə vəziyyətinin hansı istiqamətdə dəyişilə biləcəyini izləmək üçün
- şirkətlərin təsərrüfat fəaliyyətinin hansı istiqamətdə dəyişilə biləcəyini izləmək üçün
- şirkətlərin istehsal vəziyyətinin hansı istiqamətdə dəyişilə biləcəyini izləmək üçün

329. Maliyyə bazarlarının əsas funksiyalarından biridir:

- ✓ fondların axımını ucuz və səmərəli təmin etməklə kapitalın sahələr arasında paylanmasını təmin etmək
- şirkətlərin səhmlərinin emissiyasını həyata keçirmək
- ölkə iqtisadiyyatında maliyyə sabitliyini təmin etmək
- səhmdarların hüquqlarını təmin etmək

- firmaların investisiya fəaliyyətini stimullaşdırmaq

330. Aşağıdakılardan hansı firmanın sair gəlirlərinə aid edilmir?

- təmənnasız, o cümlədən müqavilə əsasında bəxşiş kimi verilmiş aktivlər
- ✓ əvvəlki illərdən firmanın hazır məhsul anbarında qalmış malların satışından əldə edilən gəlirlər
- kəşflərə görə patent, sənaye məhsulu nümunələri və digər intellektual mülkiyyət növlərindən istifadə hüququna görə daxil olan gəlirlər
- istehsal əsas fondları və digər aktivlərin başqa təşkilatlara satışıdan daxil olan gəlirlər
- firmanın başqa təşkilatlarla müştərək işgüzar əməkdaşlığından əldə olunan gəlirlər

331. Maliyyə sabitliyi əmsalı nəyi ifadə edir?

- ✓ firmanın fəaliyyətində uzun müddət ərzində istifadə edilən biləcəyi maliyyə vəsaitlərinin payını
- firmanın fəaliyyətində istifadə edilən biləcəyi aktivlərin xüsusi çəkisini
- firmanın fəaliyyətində istifadə edilən biləcəyi passivlərin xüsusi çəkisini
- firmanın fəaliyyətində hər zaman istifadə edilən biləcəyi bütün vəsaitlərin xüsusi çəkisini
- firmanın fəaliyyətində qısa müddət ərzində istifadə edilən biləcəyi maliyyə vəsaitlərinin xüsusi çəkisini

332. Maliyyə müstəqilliyi əmsalı nəyi ifadə edir?

- firmanın öhdəliklərinin onun əmlakının ümumi dəyərində xüsusi çəkisini
- firmanın passivlərinin onun əmlakının ümumi dəyərində xüsusi çəkisini
- firmanın ümumi vəsaitlərinin onun əmlakının ümumi dəyərindəki payını
- ✓ firmanın xüsusi vəsaitlərinin (kəpəlinin) onun əmlakının ümumi dəyərindəki payını
- firmanın aktivlərinin onun əmlakının ümumi dəyərində xüsusi çəkisini

333. Firmanın ödəmə qabiliyyəti nəyi əks etdirir?

- firmanın öz dövrüyyə vəsaitləri ilə hesablaşa bilmək qabiliyyətini
- firmanın uzunmüddətli öhdəlikləri ilə hesablaşa bilmək qabiliyyətini
- ✓ firmanın öz öhdəlikləri ilə hesablaşa bilmək qabiliyyətini
- firmanın qısamüddətli öhdəlikləri ilə hesablaşa bilmək qabiliyyətini
- firmanın mülkiyyətçiləri qarşısındakı öhdəlikləri ilə hesablaşa bilmək qabiliyyətini

334. Firma nə vaxt likvid hesab edilir?

- bütün əmlakını reallaşdıraraq (sataraq) özünün öhdəlikləri ilə hesablaşa bildikdə
- dövrüyyə vəsaitlərini reallaşdıraraq (sataraq) özünün mülkiyyətçilərinin öhdəlikləri ilə hesablaşa bildikdə
- dövrüyyə vəsaitlərini reallaşdıraraq (sataraq) uzunmüddətli öhdəlikləri ilə hesablaşa bildikdə
- ✓ dövrüyyə vəsaitlərini reallaşdıraraq (sataraq) qısamüddətli öhdəlikləri ilə hesablaşa bildikdə
- dövrüyyə vəsaitlərini reallaşdıraraq (sataraq) bütün öhdəlikləri ilə hesablaşa bildikdə

335. Firmanın likvidliyi nəyi əks etdirir?

- uzunmüddətli öhdəliklərini yerinə yetirə bilmək qabiliyyətini
- malik olduğu əmlakını nağdlaşdıraraq bilmək qabiliyyətini
- mülkiyyətçiləri qarşısında olan öhdəliklərini yerinə yetirə bilmək qabiliyyətini
- ✓ qısamüddətli öhdəliklərini yerinə yetirə bilmək qabiliyyətini
- bütün (həm qısamüddətli, həm də uzunmüddətli) öhdəliklərini yerinə yetirə bilmək qabiliyyətini

336. Müəssisənin xalis aktivləri necə müəyyən edilir?

- onun aktivləri ilə passivlərinin fərqi kimi
- ✓ onun ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin fərqi kimi
- onun öhdəlikləri ilə kapitalının cəmi kimi
- onun öhdəlikləri ilə kapitalının fərqi kimi
- onun aktivləri ilə öhdəliklərinin cəmi kimi

337. Aşağıdakılardan hansı firmanın kapitalına aiddir?

- nizamnamə kapitalı və əsas kapital
- əsas kapital və dövriyyə kapitalı
- tikililər, avadanlıqlar və adi səhmlər
- səhmdarlara ödənilmiş dividendlər
- ✓ nizamnamə kapitalı və bölüşdürülməmiş mənfəət

338. Balans hesabatındakı “kapital” nəyi ifadə edir?

- firmanın cəlb edilmiş vəsaitlərini
- firmanın bütün əmlakını
- istifadə edərək firmanın dəyər yarada biləcəyi (fayda götürə biləcəyi) resursları
- ✓ şirkətin özünə (onun sahibinə yaxud səhmdarına) məxsus vəsaiti
- firmanın əmlakının və əsas fondların dəyərini

339. “Öhdəliklər” nəyi göstərir?

- firmanın aktivlərini
- nizamnamə kapitalını
- ✓ firmanın borclarını (cəlb edilmiş vəsaitləri)
- firmanın kapitalını
- firmanın adi səhmlərini

340. Aşağıdakılardan hansı firmanın cari aktivlərinə aid deyil?

- mal-material ehtiyatı
- qiymətli kağızlar
- nağd pul və ekvivalentləri
- ✓ qeyri-maddi aktivlər (qudvil, patent, lisenziya və s.)
- qısamüddətli debitor borcları

341. Firmanın “Balans hesabatı” nədir?

- Firmanın illik fəaliyyət hesabatıdır
- Bəlli bir müddətdə (adətən 1 il ərzində) firmanın istehsal-təsərrüfat və maliyyə fəaliyyətinin nəticələrini əks etdirən hesabatdır
- Firmanın illik mühasibat uşotu hesabatıdır
- ✓ Firmanın bəlli bir tarixdəki (adətən ilin sonuna) aktivlərini və passivlərini (öhdəliklər, kapital) göstərən hesabatdır
- Firmanın il ərzində gəlir və xərclərini əks etdirən maliyyə hesabatıdır

342. Firmanın balans hesabatı aşağıdakı hissələrdən ibarətdir:

- ✓ aktivlər; passivlər (öhdəliklər və kapital)
- aktivlər; passivlər; mənfəət və zərər
- firmanın əmlakı; firmanın kapitalı
- əsas vəsaitlər; dövriyyə vəsaitləri
- aktivlər; passivlər; öhdəliklər; kapital

343. Ötürücü əmsalı (h) leveric əmsalı (L) ilə necə ifadə etmək olar?

- $h = L * (L+1)$
- ✓ $h = L / (L+1)$
- $h = L + 1$
- $h = L - 1$
- $h = (L+1) / L$

344. Leveric əmsalı necə hesablanır?

- firmanın borc kapitalının məbləğinin onun xüsusi kapitalının məbləğinin 2 mislinə olan nisbəti kimi
- firmanın borc kapitalının məbləğinin onun xüsusi və borc kapitallarının ümumi məbləğinə olan nisbəti kimi
- firmanın xüsusi kapitalının məbləğinin onun xüsusi və borc kapitallarının ümumi məbləğinə olan nisbəti kimi

- firmanın xüsusi kapitalının məbləğinin onun borc kapitalının məbləğinə olan nisbəti kimi
- ✓ firmanın borc kapitalının məbləğinin onun xüsusi kapitalının məbləğinə olan nisbəti kimi

345. Ötürücü əmsal necə hesablanır?

- ✓ firmanın borc kapitalının məbləğinin onun xüsusi və borc kapitallarının ümumi məbləğinə olan nisbəti kimi
- firmanın borc kapitalının məbləğinin onun xüsusi kapitalının məbləğinə olan nisbəti kimi
- firmanın borc kapitalının məbləğinin onun xüsusi və borc kapitallarının ümumi məbləğinin 2 mislinə olan nisbəti kimi
- firmanın xüsusi kapitalının məbləğinin onun bütün borc kapitalının məbləğinə olan nisbəti kimi
- firmanın xüsusi kapitalının məbləğinin onun xüsusi və borc kapitallarının ümumi məbləğinə olan nisbəti kimi

346. Dividendlərin ödənilməsi əmsalı nəyi göstərir?

- ✓ firmanın xalis mənfəətinin səhmdarlar (mülkiyyətçilər) arasında bölünən payını
- hər bir səhmdara çatan dividend məbləğinin ümumi mənfəətə nisbətini
- bəlli bir dövrdə hər bir səhmdara çatan mənfəət məbləğini
- səhmdarlara dividendlərin ödənilməsi faizini
- firmanın xalis mənfəətinin səhmdarlar (mülkiyyətçilər) arasında bölünməyən payını

347. Yenidən investisiyalaşdırma əmsalı necə hesablanır?

- diskont dərəcəsi nəzərə alınmaqla mənfəətin bölüşdürülməyən hissəsinin bütün mənfəətə nisbəti kimi
- ümumi mənfəətin inflyasiya səviyyəsinə uyğun korrektə edilməsi kimi
- ✓ bölüşdürülməyən, yəni investisiya üçün saxlanılan mənfəət məbləğinin firmanın ümumi (yaxud xalis) mənfəətinin məbləğinə nisbəti kimi
- firmanın ümumi mənfəətindən bütün zəruri xərclər çıxıldıqdan və vergilər ödənildikdən sonra yerdə qalan mənfəətin ümumi mənfəətə nisbəti kimi
- investisiya layihələrinin qiymətləndirilməsi üsullarından istifadə etməklə

348. Yenidən investisiyalaşdırma əmsalı nəyi göstərir?

- firmanın bölüşdürülən mənfəətinin səhmdarların (mülkiyyətçilərin) yenidən investisiya kimi firmaya qaytardıqları hissəsini əks etdirir
- bunların heç biri
- ✓ firmanın əldə etdiyi mənfəətin səhmdarlar (mülkiyyətçilər) arasında bölüşdürülməyən, yəni investisiyalar üçün saxlanılan hissəsini (payını) əks etdirir
- firmanın illik investisiyalarının məbləğini əks etdirir
- firmanın illik investisiyalarının artımını əks etdirir

349. Səhmdar cəmiyyətinin nizamnamə kapitalı necə formalaşır?

- mülkiyyətçilərin qoyduqları paylar kimi
- səhm emissiyasının nəticəsi kimi
- ✓ səhmlərinin satışından əldə edilən vəsait kimi
- istiqrazlarının satışından əldə edilən vəsait kimi
- dövlətin ayırdığı əmlakın dəyəri kimi

350. Firmanın nizamnamə kapitalının formalaşması nədən asılıdır?

- ✓ firmanın təşkilati-hüquqi formasından
- firmanın mülkiyyət dörməsindən
- firmanın təsisçilərinin sayından
- firmanın istehsal-təsərrüfat fəaliyyətindən
- firmanın təşkilati-iqtisadi formasından

351. Aşağıdakılardan hansı firmanın cəlb edilmiş vəsaitlərinə aid deyil?

- ✓ nizamnamə kapitalı
- firmanın əmək haqqı və büdcə ödənişləri üzrə hesablanması ilə köçürülməsi müddətləri arasında yaranan öhdəlikləri
- kreditor borcları
- bank kreditləri
- istiqrazların və başqa borc qiymətli kağızlarının satışından daxil olan vəsaitlər

352. Firmanın öz fəaliyyəti nəticəsində yaratdığı ehtiyatlara nə daxildir?

- firmanın səhmlərinin və istiqrazlarının satışından əldə edilən vəsait
- istiqrazların və başqa borc qiymətli kağızlarının satışından daxil olan vəsaitlər
- ✓ bölüşdürülməmiş mənfəət, ehtiyat və əlavə kapital
- ianələr, xeyriyyə vəsaitləri və məqsədli maliyyələşdirməyə yönəldilən vəsait
- nizamnamə kapitalı, təsisçilərin və mülkiyyətçilərin payları və mayaları

353. Mülkiyyətçi tərəfindən firmaya verilən kapitala aiddir:

- bölünməmiş mənfəət və ehtiyat kapital
- firmanın istiqrazlarının satışından əldə edilən vəsait
- firmanın öz fəaliyyəti nəticəsində yaratdığı ehtiyatlar
- ✓ nizamnamə kapitalı, təsisçilərin və mülkiyyətçilərin payları və mayaları
- hüquqi və fiziki şəxsləri əvəzsiz yardımları və yatırımları

354. Aşağıdakılardan hansı firmanın xüsusi vəsaitlərinin mənbəyi hesab olunur?

- Firmanın aktivləri
- ✓ Mülkiyyətçi tərəfindən verilən kapital
- Firmanın əsas fondları
- Firmanın dövrüyyə fondları
- Firmanın istiqrazlarının satışından əldə edilən vəsait

355. Firmanın maliyyə resursları yaranma mənbəyinə görə aşağıdakı kimi bölünür:

- ✓ özünün xüsusi vəsaitləri və cəlb edilmiş vəsaitlər
- özünün xüsusi vəsaitlər və bölüşdürülməmiş
- nizamnamə kapitalı və bölüşdürülməmiş mənfəət
- firmanın aktivləri və firmanın passivləri
- firmanın fondları və firmanın öhdəlikləri

356. Firmanın ümumiləşdirilmiş modelində aşağıdakı 3 model birləşdirilir:

- ✓ bazar modeli, maliyyə modeli və xərc modeli
- maliyyə modeli, bazar modeli və təsərrüfat modeli
- bazar modeli, maliyyə modeli və innovasiya modeli
- bazar modeli, innovasiya modeli və istehsal modeli
- bazar modeli, istehsal modeli və maliyyə modeli

357. Aşağıdakılardan hansı firmanın seçdiyi maliyyə siyasətindən asılıdır?

- firmanın fəaliyyətindən əldə olunan ümumi gəlirin xərclər və mənfəət arasında bölünməsi səviyyəsi
- firmanın malik olduğu fondların bazar investisiyaları, tədqiqat və inkişafa yönəldilən sərmayələr, habelə fiziki kapitala qoyuluşlar arasında bölünməsi səviyyəsi
- ✓ həm daxili (bölüşdürülməyən mənfəət), həm də xarici fondlardan təklifin səviyyəsi
- məhsul istehsalına və satışına çəkilən xərclərin səviyyəsi
- firmanın dövlət büdcəsinə ödəməli olduğu vergi və ödənişlərin məbləği

358. Firmanın xərc mədeli:

- ✓ firmanın malik olduğu fondlardan bazar investisiyalarını, tədqiqatlara və inkişafa yönəldilən sərmayələri, habelə fiziki kapitala qoyuluşları təsvir edir
- firmanın fondlara olan tələbatını və öz səhmlərinin qiyməti baxımından firmanın dividend siyasətini təsvir edir
- bazar tələb və təklif üzərindən qiymət və məhsul buraxılışı həcmi üzrə qərarları, habelə xərclərin və mənfəətin səviyyəsi üçün həmin qərarların təsirlərini təsvir edir
- firmanın qərarlarının son hədd səmərəlilik və faiz dərəcəsi baxımından investisiyaların səviyyəsinə təsirlərini təsvir edir
- ayrıca firmanın maliyyə qərarlarını və davranışlarını, habelə firmalararası səviyyədə bu problemlərin sistemli şəkildə öyrənilməsini təsvir edir

359. Firmanın maliyyə modelinin diqqət mərkəzində olan budur:

- √ ayrıca firmanın maliyyə qərarları və davranışlarının, habelə firmalararası səviyyədə bu problemlərin sistemli şəkildə öyrənilməsi
- firmanın qərarlarının son hədd səmərəlilik və faiz dərəcəsi baxımından investisiyaların səviyyəsinə təsirləri
- cari xərclərin səviyyəsinin məhsul buraxılışının həqiqi həcmindən və firmanın üzləşdiyi təklif şərtlərindən asılılığı
- firmanın malik olduğu fondlardan bazar investisiyaların, tədqiqatlara və inkişafa yönəldilən sərmayələrin, habelə fiziki kapitalla qoyuluşların tədqiqi
- bazar tələb və təklifi üzərindən qiymət və məhsul buraxılışı həcmi üzrə qərarların tədqiqi, habelə xərclərin və mənfəətin səviyyəsi üçün həmin qərarların təsirlərinin öyrənilməsi

360. Firmanın bazar modeli nəyə əsaslanır?

- firmanın malik olduğu fondlardan bazar investisiyalarının, tədqiqatlara və inkişafa yönəldilən sərmayələrin, habelə fiziki kapitalla qoyuluşların tədqiqinə
- firmanın mənfəətdən səhmdarlarına ödədiyi dividendin səviyyəsinin tədqiqinə
- √ bazar tələb və təklifi üzərindən qiymət və məhsul buraxılışı həcmi üzrə qərarların tədqiqinə, habelə xərclərin və mənfəətin səviyyəsi üçün həmin qərarların təsirlərinin öyrənilməsinə
- ayrıca firmanın maliyyə qərarları və davranışlarının, habelə firmalararası səviyyədə bu problemlərin sistemli şəkildə öyrənilməsinə
- firmanın fondlara olan tələbatı və öz səhmlərinin qiyməti baxımından firmanın dividend siyasətinin təhlilinə

361. Firmanın bazar modelinə görə:

- firmanın məqsədi davamlı inkişafa nail olmaqdır
- firma istehsal amillərinin məqsədəuyğun davamlı kombinasiyasıdır
- √ firma mənfəətini maksimumlaşdırmaq məqsədiylə mövcuddur
- firma istehlakçıların tələblərini daha dolğun ödəmək üçün mövcuddur
- fond bazarı tərəfindən firmanın yüksək qiymətləndirilməsi firmanın məqsədi kimi qoyula bilər

362. Əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəriciləri hansılardır?

- bazarın potensial həcmi, risklərin gözlənilən faizi
- √ investisiya qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti, xalis cari dəyər
- investisiya qoyuluşlarının həcmi, investisiya riski
- daxili rentabellik norması, risklərin gözlənilən səviyyəsi
- bazarın real həcmi, daxili mənfəət norması

363. İntestisiya layihələrinin səmərəliliyinin təhlili aşağıdakı hissələrdən ibarətdir:

- √ ümumiqtisadi, texniki-iqtisadi, maliyyə təhlili
- sosioloji, sosial, siyasi-iqtisadi təhlil
- texniki-iqtisadi, maliyyə təhlili, sosioloji
- ümumiqtisadi, texniki-iqtisadi, texnoloji təhlil
- sosial-iqtisadi, maliyyə, texnoloji təhlil

364. Hazırda Azərbaycanda sahibkarlıq fəaliyyətinə lisenziyalar neçə il müddətinə verilir?

- √ müddətsiz
- 10 il
- 3 il
- 5 il
- 1 il

365. İntestisiya siyasəti nədir?

- dövlət büdcəsi hesabına həyata keçirilən investisiya layihələrinin səmərəliliyinin təmin edilməsi məqsədi ilə dövlət tərəfindən sistemli şəkildə həyata keçirilən təşkilati, iqtisadi, siyasi və başqa xarakterli tədbirlərin məcmusudur
- bunların hamısı
- √ investisiya qoyuluşu üçün əlverişli şərait yaradılması istiqamətində dövlət tərəfindən davamlı olaraq və sistemli şəkildə həyata keçirilən təşkilati, iqtisadi, siyasi və başqa xarakterli tədbirlərin məcmusudur
- əhalinin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması istiqamətində dövlət tərəfindən davamlı olaraq və sistemli şəkildə həyata keçirilən təşkilati, iqtisadi, siyasi və başqa xarakterli tədbirlərin məcmusudur

- ölkədə sosial-iqtisadi infrastrukturun qurulması istiqamətində dövlət tərəfindən davamlı olaraq və sistemli şəkildə həyata keçirilən təşkilati, iqtisadi, siyasi və başqa xarakterli tədbirlərin məcmusudur

366. İntestisiya mühitibələ ola bilər:

- ✓ əlverişli yaxud əlverişsiz
- lokal, milli və qlobal
- fasiləli yaxud fasiləsiz
- makroiqtisadi yaxud mikroiqtisadi
- maraqlı yaxud maraqsız

367. Aşağıdakılardan hansı investisiyalar üçün kommersiya riski hesab olunur

- ✓ investisiya layihələrinin iqtisadi məzmunu ilə əlaqəli risklər
- bunların heç biri
- müharibə, siyasi qeyri-sabitlik, dövlətin investisiya fəaliyyətinə mane olması kimi risklər
- siyasi, sosial, ekoloji, iqtisadi və s. xarakterli risklər
- xarici mühitin investora təsiri ilə bağlı risklər

368. Aşağıdakılardan hansı investisiya potensialını əks etdirmir?

- əhalinin rifah səviyyəsi
- maliyyə resurslarına əlçatanlıq səviyyəsi
- əmək ehtiyatlarının kəmiyyəti və keyfiyyəti
- ərazidə təbii resursların mövcudluğu
- ✓ insanların ömür müddəti

369. İntestisiya fəallığı hansı amillərlə müəyyən edilir?

- ✓ investisiya potensialı və investisiya riskləri
- dövlət investisiya siyasəti və investisiya riskləri
- investisiyaya müənasibət və əhalinin rifah səviyyəsi
- investisiya yığılı və investisiya riskləri
- makroiqtisadi, sosial-siyasi və institusional amillər

370. Aşağıdakılardan hansı investisiya mühitinin zəruri şərtləridir?

- ✓ bunların hamısı
- mülkiyyət hüququnun və investorların maraqlarının müdafiəsi
- antiinhisar tənzimlənməsi və rəqabətin mühafizə olunması
- qanunçuluq və ədalətli məhkəmə sistemi
- qanunvericilik bazasının keyfiyyəti və sabitliyi

371. İntestisiya mühitinin makroiqtisadi amillərinə aiddir?

- ölkə iqtisadiyyatının açıqlıq dərəcəsi
- vergi sisteminin keyfiyyəti və vergi yükünün səviyyəsi
- ÜDM artım dinamikası
- ✓ bunların hamısı
- inflyasiyanın və faiz dərəcəsinin səviyyəsi

372. Dünya Bankının müəyyənliyinə görə investisiya mühiti nədir?

- ✓ hər-hansı bir ərazidə şirkətlərə və iş adamlarına məhsuldar investisiyaları həyata keçirmək, yeni iş yerləri yaratmaq və öz fəaliyyətlərini genişləndirmək üçün imkanlar yaradan və onları belə fəaliyyətə stimullaşdıran amillərin məcmusudur
- bunların heç biri
- bunların hamısı
- insanların gələcək faydalar naminə cari istehlakdan imtina edərək vəsaitini işüzar fəaliyyətə yönəltməsidir
- şirkətlərə və iş adamlarına iş qurmaq və mənfəət əldə etmək imkanlarını məhdudlaşdıran və onları belə fəaliyyətdən çəkindirən amillərin məcmusunu əks etdirir

373. İnvestisiya nəyin tərkib hissəsidir?

- √ ÜDM
- mənfəət
- inflyasiya
- dövriyyədə olan pulun miqdarı
- xalis cari dəyər

374. Aşağıdakılardan hansı ÜDM-in tərkib hissəsi deyil?

- dövlət xərcləmələri
- xarici ticarət dövriyyəsinin saldosu
- √ idxal edilən məhsulların dəyəri
- investisiya
- ev təsərrüfatlarının cari istehlakı

375. Dayanaqlı artıma nail olmaq üçün:

- investisiyaların məbləği ilə yanaşı əhalinin istehlakı da artırılmalıdır
- yığının məbləği ilə yanaşı istehlakın həcmi də artırılmalıdır
- √ investisiyaların məbləği ilə yanaşı onun keyfiyyəti və səmərəliliyi artırılmalıdır
- yalnız yığının məbləğinin artırılması kifayətdir
- yalnız investisiyaların məbləğinin artırılması kifayətdir

376. Aşağıdakılardan hansı maliyyəinvestisiyasıdır?

- daşınmaz əmlakın alınmasına yönəldilən investisiyalar
- əməkhaqqının ödənilməsinə yönəldilmiş investisiya qoyuluşları
- √ investisiya portfelinin formalaşdırılması üçün qiymətli kağızların alınmasına yönəldilən investisiyalar
- əsasən istehsal vasitələrinə, istehsal, sosial və infrastruktur obyektlərinə uzun müddətli vəsait qoyuluşları
- əsas fondların yaradılmasına yönəldilən investisiyalar

377. Aşağıdakılardan hansı realinvestisiyanı əks etdirir?

- √ əsasən istehsal vasitələrinə, istehsal, sosial və infrastruktur obyektlərinə uzun müddətli vəsait qoyuluşları
- birbaşa və portfelin investisiyaların cəmi
- əməkhaqqının ödənilməsinə yönəldilmiş uzun müddətli investisiya qoyuluşları
- qiymətli kağızların alınmasına və dövriyyə vəsaitlərinin formalaşdırılması ilə əlaqədar layihələrə uzun müddətli vəsait qoyuluşları
- investisiya portfelinin formalaşdırılması üçün qiymətli kağızların alınması ilə əlaqədar uzun müddətli vəsait qoyuluşları

378. Birbaşa investisiya:

- √ müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkanı verir
- müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkanı vermir
- imtiyazlı səhmlərin alınmasına yönəldilir
- veksellərin alınmasına yönəldilir
- istiqrazların alınmasına yönəldilir

379. Əsaslı vəsait qoyuluşunun texnoloji quruluşu nədir?

- √ layihələndirməyə, avadanlıqların alınmasına, tikinti quraşdırma işlərinə çəkilən hər bir xərcin ümumi əsaslı vəsait qoyuluşunda xüsusi çəkiləridir
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı regionların xüsusi çəkiləridir
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı sahə xərclərinin xüsusi çəkiləridir
- yeni tikintiyə, mövcud güjlərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki jəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərjlərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkiləridir
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı maliyyələşmə mənbələrinin xüsusi çəkiləridir

380. Aşağıdakılardan hansı investisiya vasitələrinə aiddir?

- √ bunların hamısı
- torpaq, su və digər ehtiyatlardan istifadə hüquqları
- patentləşdirilmiş texniki, texnoloji, kommersiya və digər biliklərin məcmusu
- elmi-praktiki və digər intellektual dəyərlər
- daşınan və daşınmaz əmlak

381. Vençur kapitalı nədir?

- √ Yeni ideyanın həyata keçirilməsini nəzərdə tutan "riskli layihə"lərin maliyyələşdirilməsinə yönəldilən sərmayədir
- yeni ideyaların yaradılmasına yönəldilən investisiyadır
- Sənaye istehsalı müəssisələrinin yaradılmasına yönəldilən sərmayədir
- İstehsalın genişləndirilməsini nəzərdə tutan iri həcmli layihənin maliyyələşdirilməsinə vasitə yönəldilməsidir
- bunların heç biri

382. İxtisaslaşdırılmış və kompleks innovasiya təşkilatları hansılardır?

- √ tədqiqat mərkəzləri, layihə-konstruktiv təşkilatları, elmi parklar, maliyyə-sənaye qrupları, texnoparklar, texnopolislər, strateji alianslar
- konsern, kartel, kanqlomerat, konsorsium, sənayeholdingləri, strateji alianslar, maliyyə-sənaye qrupları
- müəssisə birlikləri, sığorta şirkətləri, alianslar, inkubatorlar, klasterlər, texnologiya parkları
- təktəsisçilik müəssisələri, ortaqlıqlar, cəmiyyətlər
- konsern, holding, konsorsium, holdinglər, əməliyyat şirkətləri, səhmdar cəmiyyətləri, maliyyə-sənaye qrupları
- məhdud məsuliyyətli müəssisələr, kommandit müəssisələr, səhmdar cəmiyyətləri, təsərrüfat cəmiyyətləri, kooperativlər

383. Aşağıdakılardan hansı dövlət innovasiya siyasətinin məqsədini əks etdirir?

- yerli məhsulların rəqabət qabiliyyətliliyinin artırılması, sabit iqtisadi artımın təmin edilməsi, əhalinin həyat səviyyəsinin və keyfiyyətinin yüksəldilməsi, ölkənin müdafiə (hərbi), texnoloji və ekoloji təhlükəsizliyinin təmin edilməsi
- yerli məhsulların rəqabət qabiliyyətliliyinin artırılması, sabit iqtisadi artımın təmin edilməsi, əhalinin həyat səviyyəsinin və keyfiyyətinin yüksəldilməsi, ölkə iqtisadiyyatının dünya təsərrüfatına səmərəli inteqrasiyası
- ölkədə istehsal olunan məhsulların rəqabət qabiliyyətliliyinin artmasını, elmi-texniki işləmələrin nəticələrinin səmərəli istifadəsini və sosial-iqtisadi inkişaf məsələlərinin həllini təmin edən innovasiya fəaliyyəti üçün ölkədə əlverişli iqtisadi, hüquqi və təşkilati mühitin yaradılması
- √
- ölkədə istehsal olunan məhsulların rəqabət qabiliyyətliliyinin artması, elmi-texniki işləmələrin nəticələrinin səmərəli istifadəsi və sosial-iqtisadi inkişaf məsələlərinin həlli
- ölkəyə gətirilən malların keyfiyyətinə nəzarətin artmasını, fundamental tədqiqatların nəticələrinin səmərəli istifadəsini və kommersiyalaşmasını, əhalinin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması məsələlərinin həllini təmin edən əlverişli mühitin yaradılması

384. "Sosial yönümlü" innovasiya siyasətinin istinad nöqtəsi nədən ibarətdir?

- √ yalnız bazar mexanizminin fəaliyyəti ilə təmin edilən innovasiyaların sosial təsirləri nəzərə ala bilmir
- yalnız dövlət fəaliyyəti ilə təmin edilən innovasiyaların sosial təsirləri nəzərə ala bilmir
- yalnız dövlətin iştirakı ilə təmin edilən innovasiyaların sosial təsirləri tam nəzərə ala bilər
- yalnız bazar mexanizminin fəaliyyəti ilə təmin edilən innovasiyaların iqtisadi səmərəliliyi təmin edə bilər
- yalnız bazar mexanizminin fəaliyyəti ilə təmin edilən innovasiyaların sosial təsirləri tam nəzərə ala bilər

385. "Tələbə yönəlik" innovasiya siyasəti nəyə əsaslanır?

- √ bazar mexanizminin üstün roluna
- dövlət maraqlarının üstünlüyünə
- dövlətin üstün roluna
- bazar mexanizminin çatışmazlıqlarına
- bazar mexanizminin məhdud roluna

386. Dövlət innovasiya siyasətinin variantları hansılardır?

- elmi-texniki inkişaf siyasəti, yeniliklərin stimullaşdırılması siyasəti, «texnoloji inkişaf» siyasəti, əməyin elmi təşkili siyasəti
- «texnoloji təkən» siyasəti, elmi-texniki inkişaf siyasəti, yeniliklərin stimullaşdırılması siyasəti, "sosial yönümlü" siyasət
- √ "texnoloji təkən" siyasəti, "tələbə yönəlik" siyasət, "sosial yönümlü" siyasət, iqtisadi strukturun transformasiyasına istiqamətlənmiş siyasət
- "texnoloji təkən" siyasəti, "investisiyaya artımı" siyasəti, "sosial inkişaf" siyasət, iqtisadi islahatlar siyasəti

- regional inkişaf siyasəti, vergi güzəştləri siyasəti, «texnoloji inkişaf» siyasəti, elmi-texniki inkişaf siyasəti, yeniliklərin tətbiqi siyasəti

387. Milli innovasiya sistemi nədir?

- ölkədə yeniliklərin yaradılması və kommersiyalaşdırılması ilə məşğul olan firmaların və elmi tədqiqat institutlarının məcmusudur
- bunların hamısı
- √ ölkənin sərhədləri çərçivəsində elmi biliklərin və texnologiyaların istehsalı və kommersiyalaşdırılması ilə məşğul olan qarşılıqlı əlaqəli təşkilatların və institutların məcmusudur
- global miqyasda elmi biliklərin və texnologiyaların istehsalı və kommersiyalaşdırılması ilə məşğul olan qarşılıqlı əlaqəli təşkilatların və institutların məcmusudur
- ölkənin sərhədləri çərçivəsində elmi biliklərin və texnologiyaların istehsalı və kommersiyalaşdırılması ilə məşğul olan dövlət qurumlarının məcmusudur

388. F. Hayekin innovasiya nəzəriyyəsi necə adlanır?

- "yaradıcı (konstruktiv) dağıdılma" konsepsiyası
- yaradıcı rəqabət konsepsiyası
- √ "səpələnmiş bilik" konsepsiyası
- milli innovasiyalar sistemi konsepsiyası
- institutsional mühit konsepsiyası

389. Y. Şumpeterin innovasiya nəzəriyyəsi necə adlanır?

- √ "yaradıcı (konstruktiv) dağıdılma" konsepsiyası
- yaradıcı rəqabət konsepsiyası
- milli innovasiyalar sistemi konsepsiyası
- institutsional mühit konsepsiyası
- "səpələnmiş bilik" konsepsiyası

390. İqtisad elminə görə hazırda innovasiyaların subyekti kimdir?

- √ bunların hamısı
- sahibkarlar və firmalar
- ev təsərrüfatları
- sosial qruplar və sosial hərəkətlər
- dövlət

391. Y.Şumpeterə görə innovasiyaların subyekti kimdir?

- √ sahibkarlar və firmalar
- bunların hamısı
- sosial qruplar və sosial hərəkətlər
- ev təsərrüfatları
- dövlət

392. Y. Şumpeterin sahibkarı kimdir?

- √ yeni ideyaları səmərəli iqtisadi qərarlara çevirmək qabiliyyətinə malik insan
- dövlət dəstəyindən səmərəli faydalana bilən qabiliyyətli insan
- mənfəət uğrunda rəqabət aparən istehsalçı
- yeni ideyaları ortaya çıxarmaq qabiliyyətinə malik insan
- mövcud resursları səmərəli istifadə etmək qabiliyyətinə malik insan

393. Y.Şumpeterin yanaşmasında sahibkar kimdir?

- rəqabət qabiliyyətli istehsalçı
- istehlakçının tələblərini ödəməyə çalışan istehsalçı
- xərclərini minimumlaşdırmağa çalışan şəxs
- mənfəətini artırmağa çalışan iş adamı
- √ yeni kombinasiyaları həyata keçirən novator

394. Yeni "Texnoloji trayektoriya"ya keçid nəyi ifadə edir?

- ✓ radikal yenilənməni
- iqtisadi potensialı
- təşkilati yenilənməni
- tədrici təkmilləşməni
- iqtisadi səmərəliliyi

395. "Texnoloji trayektoriya" üzrə hərəkət nəyi ifadə edir?

- ✓ tədrici təkmilləşməni
- radikal yenilənməni
- iqtisadi potensialı
- təşkilati yenilənməni
- texnoloji yenilənməni

396. "Texnoloji trayektoriya" əyrisi nəyi göstərir?

- məhsulun potensial texniki səviyyəsi (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) ilə onun real məhsuldarlığı arasındakı əlaqəni
- məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə məhsul satışından əldə olunan gəlirin artımı arasındakı əlaqəni
- ✓ məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə bu məqsəd üçün sərf olunmuş resurslar arasındakı əlaqəni
- məhsulun texniki səviyyəsi ilə onun istehsalına sərf olunmuş resurslar arasındakı əlaqəni
- məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə bu məqsəd üçün sərf olunmuş resursların artımı arasındakı əlaqəni

397. İnnovasiyanın texnoloji potensialı nə ilə müəyyən olunur?

- ✓ yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın obektiv fiziki, kimyəvi, bioloji və digər parametrlərinin son həddi ilə
- buraxılış qabiliyyəti ilə
- yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın təşkilati-idarəetmə parametrlərinin son həddi ilə
- yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın sosial parametrlərinin son həddi ilə
- yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın iqtisadi parametrlərinin son həddi ilə

398. Aşağıdakılardan hansı innovasiyaların predmetini əks etdirmir?

- ✓ radikal yeniliklər
- ekoloji yeniliklər
- sosial-iqtisadi yeniliklər
- təşkilati-idarəetmə yenilikləri
- texniki-texnoloji yeniliklər

399. Aşağıdakılardan hansı radikalxarakterliyenilikləri ifadə edir?

- məhsulların və proseslərin yaradılmasında (istehsalında), texnika və texnologiyada kəmiyyət-ölçü dəyişikliklərini nəzərdə tutur
- bunların hamısı
- ✓ məhsulların və proseslərin yaradılmasında (istehsalında), texnika və texnologiyada köklü keyfiyyət dəyişikliklərini nəzərdə tutur
- məhsulların və proseslərin yaradılmasında (istehsalında), texnika və texnologiyada tədrici dəyişiklikləri nəzərdə tutur
- məhsulların və proseslərin yaradılmasında (istehsalında), texnika və xırda dəyişiklikləri nəzərdə tutur

400. Müəssisənin uğurlu innovasiya fəaliyyəti nəyə gətirib çıxarır?

- müəssisənin ölkədə və xaricdə tanınmağına
- müəssisənin sənədləşmə işlərinin artmasına
- ✓ müəssisənin rəqabət qabiliyyətinin güclənməsinə və mənfəətinin artmasına
- məhsul istehsalının artmasına və satılmayan məhsulun çoxalmasına
- əlavə xərclərin artmasına və mənfəətin azalmasına

401. Yeniliklərin tətbiqində özəl şirkətlərin son məqsədi nədir?
- məhsulun keyfiyyətini yüksəltmək
 - istehlakçıların tələbatını daha dolğun ödəmək
 - ✓ öz mənfəətini artırmaq
 - rəqabət qabiliyyətini artırmaq
 - satış bazarlarını genişləndirmək
402. Məhsul innovasiyaları nəyi xarakterizə edir?
- ✓ yeni məhsul növlərinin yaradılması və mənimsənilməsini
 - bunların hamısını
 - yeni kəşflərin və ixtiraların tairmasını
 - yeni idayaların tapılması və layihələndirilməsini
 - istehsalın təşkilinin yeni metodlarla rının (yeni texnologiyaların, yeni idarəetmə üsullarının, yeni yanaşmaların) yaradılmasını
403. Proses innovasiyaları nə ilə bağlıdır?
- ✓ istehsalın təşkilinin yeni metodlarla rının (yeni texnologiyaların, yeni idarəetmə üsullarının, yeni yanaşmaların) yaradılması ilə
 - yeni məhsul növlərinin yaradılması və mənimsənilməsi ilə
 - toplanmış empirik təcrübənin yayılması ilə
 - yeni kəşflərin və ixtiraların tairması ilə
 - yeni idayaların tapılması və layihələndirilməsi ilə
404. İnnovasiya üçün xas olan 3 əlamət hansılardır?
- ✓ elmi-texniki yaxud təşkilati yenilik; istehsalla tətbiqiliyi və kommersiyabaxımındanreallaşdırılması
 - elmi-texniki yaxud təşkilati yenilik; istehsalın səmərəliliyi və kommersiyabaxımındanreallaşdırılması
 - elmi-texniki yaxud təşkilati yenilik; istehsalla tətbiqiliyi və patentləşdirmə
 - elmi-texniki yenilik; təşkilati yenilik və istehsalla tətbiqiliyi
 - elmi-texniki yaxud təşkilati yenilik; yeni ixtira və kommersiyabaxımındanreallaşdırılması
405. Aşağıdakılardan hansı "İnnovasiya" anlayışı çərçivəsinə düşmür?
- ✓ yeni kəşf
 - yeni kombinasiya
 - yeni məhsul və ya texnologiya
 - yeni üsul
 - yeni qayda
406. Bakı Fond Birjası nə vaxt təsis edilib?
- 2005-ci il
 - 2003-cü il
 - ✓ 2000-ci il
 - 1995-ci il
 - 2010-cu il
407. Fond birjası nəyi təmin edir?
- ✓ bunların hamısı
 - qiymətli kağızlar haqqında lazımı informasiyanın yayılmasını
 - qiymətli kağızlara olan tələb və təklif arasında tarazlığın əks etdirilməsini
 - qiymətli kağızların bazar qiymətlərinin müəyyən edilməsini
 - qiymətli kağızların alqı-satqısı üçün zəruri şəraitin yaradılmasını
408. Fond birjası:
- ✓ kommersiya təşkilatıdır
 - istehsalat müəssisəsidir

- ictimai birlikdir
- dövlət orqanıdır
- qeyri-kommersiya təşkilatıdır

409. Firmaların birləşməsi və birləşdirilməsi:

- “bazar uğursuzluğu”nu göstərir
- dövlət siyasətinin nəticədir
- ✓ bazar hadisəsidir
- siyasi prosesdir
- bazardankənar prosesdir

410. Şirkətlərin yenidən təşkili nədir?

- qarşılıqlı əlaqəli mallar buraxan şirkətlərin birləşməsidir
- özünün tədarükçüsü olan yaxud ona xidmət göstərən firmaların əsas şirkət tərəfindən özünə birləşdirilməsidir
- eyni mal və xidmətləri təklif edən 2 və daha çox rəqib şirkətin bir şirkət formasında birləşməsidir
- öz aralarında bir-biri ilə hər-hansı istehsal və ya satış münasibətləri ilə bağlı olmayan şirkətlərin birləşməsidir
- ✓ müxtəlif biznes sahələrində fəaliyyət göstərən şirkətlərin birləşməsidir

411. Şirkətlərin şaquli birləşmələri nədir?

- müxtəlif biznes sahələrində fəaliyyət göstərən şirkətlərin birləşməsidir
- eyni mal və xidmətləri təklif edən 2 və daha çox rəqib şirkətin bir şirkət formasında birləşməsidir
- ✓ özünün tədarükçüsü olan yaxud ona xidmət göstərən firmaların əsas şirkət tərəfindən özünə birləşdirilməsidir
- qarşılıqlı əlaqəli mallar buraxan şirkətlərin birləşməsidir
- öz aralarında bir-biri ilə hər-hansı istehsal və ya satış münasibətləri ilə bağlı olmayan şirkətlərin birləşməsidir

412. Əldəetmə nədir?

- ✓ təsərrüfat cəmiyyəti (şirkət) üzərində nəzarəti əldə etmək məqsədiylə həyata keçirilən və şirkətin nizamnamə kapitalının (səhmlərinin, paylarının və s.) 30 faizindən çoxunun əldə edilməsi yolu ilə baş verən sövdələşmədir
- bunların heç biri
- resursların əldə edilməsinin alternativ imkanlarını xarakterizə edir və bu baxımdan tam bir bazar hadisəsidir
- 2 və çox sayda müstəqil və bərabərhüquqlu şirkətin birləşərək yeni təsərrüfat subyektinin (şirkətin) yaranmasıdır
- bir şirkətin başqa bir və ya bir neçə təsərrüfat subyektini alıb özünə birləşdirməsidir

413. Birləşdirilmə nədir?

- ✓ bir şirkətin başqa bir və ya bir neçə təsərrüfat subyektini alıb özünə birləşdirməsidir
- təsərrüfat cəmiyyəti (şirkət) üzərində nəzarəti əldə etmək məqsədiylə həyata keçirilən və şirkətin nizamnamə kapitalının (səhmlərinin, paylarının və s.) 30 faizindən çoxunun əldə edilməsi yolu ilə baş verən sövdələşmədir
- bunların heç biri
- resursların əldə edilməsinin alternativ imkanlarını xarakterizə edir və bu baxımdan tam bir bazar hadisəsidir
- 2 və çox sayda müstəqil və bərabərhüquqlu şirkətin birləşərək yeni təsərrüfat subyektinin (şirkətin) yaranmasıdır

414. Firmaların birləşmələri nədir?

- resursların əldə edilməsinin alternativ imkanlarını xarakterizə edir və bu baxımdan tam bir bazar hadisəsidir
- bunların heç biri
- bir şirkətin başqa bir və ya bir neçə təsərrüfat subyektini alıb özünə birləşdirməsidir
- ✓ 2 və çox sayda müstəqil və bərabərhüquqlu şirkətin birləşərək yeni təsərrüfat subyektinin (şirkətin) yaranmasıdır
- təsərrüfat cəmiyyəti (şirkət) üzərində nəzarəti əldə etmək məqsədiylə həyata keçirilən və şirkətin nizamnamə kapitalının (səhmlərinin, paylarının və s.) 30 faizindən çoxunun əldə edilməsi yolu ilə baş verən sövdələşmədir

415. Aşağıdakılardan hansı formal institutlara aid deyil?

- ✓ adət-ənənələr
- qanunlar
- fərman, sərəncam və qərarlar

- konstitusiya
- müqavilələr, təlimatlar

416. Aşağıdakılardan hansı bazarı legitimləşdirən institutlara aiddir?

- ✓ pensiya sistemləri, işsizlikdən müdafiə və digər sosial fondlar
- antiinhisar tənzimlənməsini, ətraf mühitin mühafizəsi institutları
- pul-kredit tənzimlənməsi və fiskal tənzimləmə institutları
- davranış kodeksləri, adət-ənənələr, vərdislər
- effektiv siyasi güc, parlament, müstəqil məhkəmə sistemi

417. Aşağıdakılardan hansı bazarların “uğursuzluqları”nı tənzimləyən institutlara aiddir?

- pul-kredit tənzimlənməsi və fiskal tənzimləmə institutları
- davranış kodeksləri, adət-ənənələr, vərdislər
- ✓ antiinhisar tənzimlənməsini, ətraf mühitin mühafizəsi institutları
- pensiya sistemləri, işsizlikdən müdafiə və digər sosial fondlar
- effektiv siyasi güc, parlament, müstəqil məhkəmə sistemi

418. Aşağıdakılardan hansıları institutlara aid deyil?

- Qanun və qaydalar formasında olan formal (yazılmış, təyin edilmiş) məhdudiyyətlər
- Qeyri-formal (yazılmamış, amma cəmiyyət üzvlərinin əməl etdikləri) davranış kodeksləri, adət-ənənələr, vərdislər
- konstitusiya, qanunlar, fərman, sərəncam və qərarlar, müqavilələr, təlimatlar və s.
- Müəyyən edilmiş qaydalardan kənarlaşma xarakterli davranışların aşkar edilməsi və aradan qaldırılması üzrə prosedurlar
- ✓ dövlətin büdcə və pul-kredit siyasətini müəyyən edən amillər

419. D. Norta görə “institutlar” nədir?

- ✓ bir-birləri ilə qarşılıqlı fəaliyyətlərində insanların əməl etdikləri davranış çərçivələridir
- bir-birləri ilə qarşılıqlı fəaliyyətlərində dövlət və firmaların əməl etdikləri davranış çərçivələridir
- bir-birləri ilə qarşılıqlı fəaliyyətlərində firmaların əməl etdikləri davranış çərçivələridir
- bir-birləri ilə qarşılıqlı fəaliyyətlərində insanların əməl etmədikləri davranış çərçivələridir
- bazar fəaliyyətində tələblə təklifin tarazlıq halına gətirən davranış çərçivələridir

420. İnstitusionalizmin mövqeyinə görə iqtisadi artımın həlledici amili nədir?

- ✓ cəmiyyətin institusional strukturu
- iqtisadiyyatın sahə strukturu
- iqtisadiyyatın liberallaşdırılması
- monetar siyasətin institusional amilləri
- büdcə siyasətinin institusional aspektləri

421. Kouz teoremi hansı problemin həllinə yğnəlikdir?

- haqsız rəqabət problemi
- inhisar fəaliyyəti problemi
- dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsi problemi
- ✓ kənar təsirlər problemi
- bazar rəqabəti problemi

422. Sənaye robotları bazarı:

- optimal bazardır
- kənar təsirləri olmayan bazardır
- hən müsbət, həm mənfi kənar təsirlərə malikdir
- mənfi kənar təsirə malikdir
- ✓ müsbət kənar təsirə malikdir

423. Müsbət kənar təsir halında:

- √ sosial dəyər əyrisi tələb əyrisindən yuxarıda yerləşir
- sosial dəyər əyrisi tələb əyrisi ilə kəsişir
- sosial dəyər əyrisi ilə tələb əyrisi üst-üstə düşür
- sosial dəyər əyrisi tələb əyrisindən aşağıda yerləşir
- cavab variantlarının heç biri doğru deyil

424. Müsbət kənar təsir halında istehsalın:

- √ Sosial faydası fərdi faydadan artıqdır
- Sosial faydası fərdi faydadan azdır
- fərdi faydası var, sosial faydası yoxdur
- sosial faydası var, fərdi faydası yoxdur
- Sosial faydası ilə fərdi faydası bərabərdir

425. Müsbət kənar təsirlər halında istehsalın:

- sosial məsrəflərlə fərdi məsrəflər bərabər olur
- fərdi məsrəflər optimal olur, sosial məsrəflər olmur
- √ sosial məsrəfləri fərdi məsrəflərdən az olur
- sosial məsrəfləri fərdi məsrəflərdən çox olur
- fərdi məsrəfləri sosial məsrəflərdən az olur

426. Mənfi kənar təsirlər halında istehsalın:

- √ sosial məsrəfləri fərdi məsrəflərdən çox olur
- fərdi məsrəflər optimal olur, sosial məsrəflər olmur
- sosial məsrəflərlə fərdi məsrəflər bərabər olur
- fərdi məsrəfləri sosial məsrəflərdən az olur
- sosial məsrəfləri fərdi məsrəflərdən az olur

427. Kənar təsir ucubundan alüminium istehsalının:

- √ sosial dəyər əyrisi təklif əyrisindən yüksəkdir
- sosial dəyər əyrisi yoxdur
- sosial dəyər əyrisi təklif əyrisi ilə kəsişir
- sosial dəyər əyrisi təklif əyrisinə bərabərdir
- sosial dəyər əyrisi təklif əyrisindən aşağıdır

428. Kənar təsir ucubundan alüminium istehsalı:

- həm cəmiyyətə, həm də alüminium istehsalçılarına eyni məbləğə başa gəlir
- cəmiyyətə heç bir fayda vermir
- √ cəmiyyətə alüminium istehsalçılarından daha baha başa gəlir
- cəmiyyətə alüminium istehsalçılarından daha ucuz başa gəlir
- alüminium istehsalçılarında cəmiyyətdən daha baha başa gəlir

429. Kənar təsirlərə münasibət necə olmalıdır?

- müsbət kənar təsirlər mənfi kənar təsirlərə bərabərləşdirilməlidir
- bütün kənar təsirlər azaldılmalıdır
- √ müsbət kənar təsirlər artırılmalı, mənfi kənar təsirlər azaldılmalıdır
- müsbət kənar təsirlər azaldılmalı, mənfi kənar təsirlər artırılmalıdır
- mənfi kənar təsirlər müsbət kənar təsirlərə bərabərləşdirilməlidir

430. Aşağıdakılardan hansı müsbət kənar təsirdir?

- qonşunun hürən itinin yaratdığı səs-küy
- ictimai yerlərdə çəkilən siqaret
- √ yeni texnologiyanın inkişafı

- bunların hamısı
- zavodun ətraf mühitə zəhərli tullantılar (qazlar və s) buraxması

431. Aşağıdakılardan hansı mənfi kənar təsirdir?

- ✓ zavodun ətraf mühitə zəhərli tullantılar (qazlar və s) buraxması
- xəstələnməyə qarşı peyvəndlər
- təhsil
- tarixi binaların bərpası
- yeni texnologiyanın inkişafı

432. Mənfi kənar təsir dedikdə nə başa düşülür?

- ✓ bir insanın fəaliyyətinin ətrafdakıların rifahına kompensasiya olunmamış mənfi təsiri
- bir firmanın fəaliyyətinin digər firmanın fəaliyyətinə kompensasiya olunmamış mənfi təsiri
- bir firmanın fəaliyyətinin digərinin rifahına kompensasiya olunan müsbət təsiri
- bir insanın fəaliyyətinin digərinin fəaliyyətinə kompensasiya olunmamış mənfi təsiri
- bir insanın fəaliyyətinin digərinin rifahına kompensasiya olunan müsbət təsiri

433. Müsbət kənar təsir dedikdə nə başa düşülür?

- ✓ bir insanın fəaliyyətinin ətrafdakıların rifahına göstərdiyi kompensasiya olunmamış müsbət təsiri
- bir firmanın fəaliyyətinin digərinin rifahına kompensasiya olunan mənfi təsiri
- bir insanın fəaliyyətinin digərinin fəaliyyətinə kompensasiya olunmamış müsbət təsiri
- bir insanın fəaliyyətinin digərinin rifahına kompensasiya olunan mənfi təsiri
- bir firmanın fəaliyyətinin digər firmanın fəaliyyətinə kompensasiya olunmamış müsbət təsiri

434. Kənar təsir dedikdə başa nə başa düşülür?

- ✓ bir insanın fəaliyyətinin digərinin rifahına kompensasiya olunmamış təsiri
- bir firmanın fəaliyyətinin digərinin rifahına kompensasiya olunan təsiri
- bir insanın fəaliyyətinin digərinin fəaliyyətinə kompensasiya olunmamış təsiri
- bir insanın fəaliyyətinin digərinin rifahına kompensasiya olunan təsiri
- bir firmanın fəaliyyətinin digər firmanın rifahına kompensasiya olunmamış təsiri

435. İnhisarçı-rəqabət baarlarında necə məhsullar satılır?

- fərqlənməyən məhsullar
- markalı məhsullar
- lisenziyalaşdırılmış məhsullar
- standart məhsullar
- ✓ differensial məhsullar

436. Xalis rəqabət bazarlarında nə cür məhsullar satılır?

- ✓ standart
- müxtəlif
- fərqli
- differensial
- firma nişanlı

437. xalis inhisar bazarları necə xarakterizə olunur?

- ✓ məhsul istehsalı və satışı bir firmanın əlində cəmləşir
- uzunmüddətli dövrdə bazara tez-tez yeni firmaların girib-çıxması iqtisadi mənfəəti sıfıra endirir və qiymət orta xərclərə bərabər olur
- belə bazara bir neçə istehsalçı olur və onların hər biri digərlərinin gəlirlərinə təsir edə bilər
- hər bir firma öz əmtəəsi üzərində inhisara malikdir, lakin digər firmalar ona oxşar əmtəə istehsal edir və elə həmin məhsulların alıcılarının inamını qazanmaq istəyir
- hər bir firma bütün bazarla müqayisədə elə kiçikdir ki, öz əmtəəsinin satış qiymətinə heç cür təsir edə bilmir

438. Oliqopol bazarlar necə xarakterizə olunur?

- hər bir firma bütün bazarla müqayisədə elə kiçikdir ki, öz əmtəəsinin satış qiymətinə heç cür təsir edə bilmir
- uzunmüddətli dövrdə bazara tez-tez yeni firmaların girib-çıxması iqtisadi mənfəəti sıfıra endirir və qiymət orta xərclərə bərabər olur
- ✓ belə bazara bir neçə istehsalçı olur və onların hər biri digərlərinin gəlirlərinə təsir edə bilər
- hər bir firma öz əmtəəsi üzərində inhisara malikdir, lakin digər firmalar ona oxşar əmtəə istehsal edir və elə həmin məhsulların alıcılarının inamını qazanmaq istəyir
- məhsul istehsalı və satışı bir firmanın əlində cəmləşir

439. İnhisarçı rəqabət bazarları necə xarakterizə olunur?

- ✓ hər bir firma öz əmtəəsi üzərində inhisara malikdir, lakin digər firmalar ona oxşar əmtəə istehsal edir və elə həmin məhsulların alıcılarının inamını qazanmaq istəyir
- belə bazara bir neçə istehsalçı olur və onların hər biri digərlərinin gəlirlərinə təsir edə bilər
- məhsul istehsalı və satışı bir firmanın əlində cəmləşir
- uzunmüddətli dövrdə bazara tez-tez yeni firmaların girib-çıxması iqtisadi mənfəəti sıfıra endirir və qiymət orta xərclərə bərabər olur
- hər bir firma bütün bazarla müqayisədə elə kiçikdir ki, öz əmtəəsinin satış qiymətinə heç cür təsir edə bilmir

440. Təkmil rəqabətli bazarlar necə xarakterizə olunur?

- ✓ hər bir firma bütün bazarla müqayisədə elə kiçikdir ki, öz əmtəəsinin satış qiymətinə heç cür təsir edə bilmir
- firmalar bənzər, lakin eyni olmayan əmtəələr təqdim edir
- hər bir firma öz əmtəəsi üzərində inhisara malikdir, lakin digər firmalar ona oxşar əmtəə istehsal edir və elə həmin məhsulların alıcılarının inamını qazanmaq istəyir
- belə bazara bir neçə istehsalçı olur və onların hər biri digərlərinin gəlirlərinə təsir edə bilər
- məhsul istehsalı və satışı bir firmanın əlində cəmləşir

441. Bazar quruluşunun neçə tipi var?

- 5
- 6
- ✓ 4
- 2
- 3

442. Haqsız rəqabət dedikdə nə başa düşülür?

- bazar subyektinin hamı üçün müəyyən edilmiş qaydalara zidd və ədalətsiz üsullarla üstünlük əldə etməyə yönəlmiş, rəqiblərlə mübarizədə üstünlük əldə etməyə yönəlmiş, yaxud onların işgüzarlıq nüfuzuna xələl yetirməyən hərəkətləri başa düşülür
- cavab variantlarının heç biri doğru deyil
- ✓ bazar subyektinin hamı üçün müəyyən edilmiş qaydalara zidd və ədalətsiz üsullarla üstünlük əldə etməyə yönəlmiş, bununla da digər bazar subyektlərinə (rəqiblərinə) zərər vura bilən, yaxud onların işgüzarlıq nüfuzuna xələl yetirə bilən hərəkətləri başa düşülür
- bazar subyektinin hamı üçün müəyyən edilmiş qaydalara uyğun üsullarla üstünlük əldə etməyə yönəlmiş, bununla da digər bazar subyektlərinə zərər vura bilən hərəkətləri başa düşülür
- hamı üçün müəyyən edilmiş qaydalara zidd, lakin ədalətli üsullarla üstünlük əldə etməyə yönəlmiş, bununla da rəqiblərinin işgüzarlıq nüfuzuna xələl yetirə bilən hərəkətləri başa düşülür

443. Rəqabətdə qalibləri müəyyən edən:

- dövlətdir
- dövlət məmurlarıdır
- ✓ istehlakçılardır
- bunların hamısıdır
- firmalardır

444. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ✓ Rəqabət hər bir iştirakçının özü istədiyi kimi davranma biləcəyi bir oyundur
- Qayda və qadağaların razılaşdırılmadığı (müəyyən edilmədiyi) bir mübarizədə rəqabətin haqlılığını müəyyən etmək mümkünsüzdür

- Rəqabət bütün iştirakçılar üçün eyni olan qaydalar və hüquqi rejim şəraitində mümkün ola bilər
- Rəqabətin aparılması üçün razılaşdırılmış, hamı tərəfindən qəbul və əməl edilən qaydalar olmalıdır
- Rəqabət hər bir iştirakçının özü istədiyi kimi davrana biləcəyi bir oyun deyildir

445. Rəqabət nədir?

- √ müəyyənləşdirilmiş qaydalar çərçivəsində, təməl insan haqqlarına və azadlıqlarına təminat verildiyi və heç bir fərqləndirmənin və ayrışdırılışın olmadığı bir şəraitdə məhdud bir şeyi əldə etmək uğrunda məqsədləri toqquşan birdən çox iştirakçı arasında baş verən mübarizədir
- məhdud bir şeyi əldə etmək uğrunda dəqiqləşdirilməmiş qaydalar şəraitində təməl insan haqqlarına və azadlıqlarına təminat verildiyi və heç bir fərqləndirmənin və ayrışdırılışın olmadığı bir şəraitdə birdən çox oyunçu (iştirakçı) arasında baş verən mübarizədir
- müəyyənləşdirilmiş qaydalar çərçivəsində iştirakçılar arasında heç bir fərqləndirmənin və ayrışdırılışın olmadığı bir şəraitdə məhdud bir şeyi əldə etmək uğrunda məqsədləri toqquşmayan müxtəlif firmalar arasında baş verən mübarizədir
- təməl insan haqqlarına və azadlıqlarına təminat verildiyi və heç bir fərqləndirmənin və ayrışdırılışın olmadığı bir şəraitdə qeyri-məhdud bir şeyi əldə etmək uğrunda məhdud sayda iştirakçı arasında baş verən mübarizədir
- məhdud bir şeyi paylaşmaq və ya bir mükafat əldə etmək uğrunda razılaşdırılmış (qəbul edilmiş) qayda və qadağalar çərçivəsində, iştirakçılara fərdi yanaşmanın tətbiq edildiyi bir şəraitdə birdən çox oyunçu (iştirakçı) arasında oynanan bir oyun və ya yarışma (mübarizə) olaraq izah edilə bilər

446. Firmalar arasında rəqabət nə zaman yaranır?

- √ onların məqsədləri toqquşduqda
- eyni ərazidə fəaliyyət göstərdikdə
- bir-birindən asılı olduqda
- onlar fərqli məhsullar istehsal etdikdə
- onlar eyni məhsul istehsal etdikdə

447. “Rəqabət” anlayışının belə bir məzmunu yoxdur:

- √ ekoloji
- iqtisadi
- mədəni
- sosial
- siyasi

448. Aşağıdakılardan hansı sahənin rəqabətqabiliyyətliliyinin sahədaxili mühit amilləri sırasına aiddir?

- √ bunların hamısı
- sahənin müəssisələrində idarəetmənin və menecmentin keyfiyyəti
- sahə bazarının quruluşu
- sahə daxilində rəqabətin durumu
- sahənin həyat tsiklinin mərhələsi

449. Aşağıdakılardan hansı sahənin rəqabətqabiliyyətliliyinin sahəxarici mühit amilləri sırasına aiddir?

- √ bunların hamısı
- hökumətin sənaye siyasəti və belə siyasətin həyata keçirilməsi institutları
- ölkə iqtisadiyyatının strukturu və durumu
- makroiqtisadi vəziyyət
- iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi sistemi

450. Sahənin rəqabətqabiliyyətlilik amilləri necə təsnifləşdirilir

- √ sahədaxili və sahəxarici amillər
- resurs və texnoloji amillər
- yerli və beynəlxalq amillər
- firmadaxili və firmaxarici
- ölkədaxili və ölkəxarici amillər

451. Aşağıdakılardan hansı sahənin rəqabətqabiliyyətliliyinin sahədaxili mühit amilləri sırasına aiddir?

- √ sahədə innovasiya proseslərinin və yeni texnologiyaların tətbiqi

- ölkənin büynəlxalq və regional ticarət birliklərinə üzvlüyü
- iqtisadi, siyasi, elmi və başqa sahələrdə beynəlxalq əməkdaşlıq
- ölkənin dünya təsərrüfatına açıqlıq dərəcəsi
- hökumətin xarici ticarət siyasəti

452. Sahənin rəqabətqabiliyyətliliyi dedikdə nə başa düşülür?

- ölkədə il ərzində istehsal edilən ÜDM-də sahənin yüksək xüsusi paya malik olması
- bunların hamısı
- √ sahənin daxili (yerli) və dünya bazarlarının tələblərinə cavab verən mal və xidmətlər istehsalı və həmin sahənin müəssisələrinin rəqabət gücü potensialının artırılması üçün şərait yaratmaq qabiliyyəti
- sahənin yerli bazarların tələblərinə cavab verən mal və xidmətlər istehsalı qabiliyyəti
- sahənin dünya standartlarının tələblərinə cavab istehsal amillərinə malik olması

453. Rəqabətqabiliyyətlilik məsələləri üzrən tanınmış mütəxəssis hesab olunur:

- √ M. Porter
- A. Smit
- M. Fridman
- C. Keyns
- Q. Menkyu

454. Aşağıdakı fikirlərdən hansı doğrudur?

- √ rəqabətqabiliyyətlilik yalnız müqayisədə müəyyən edilə bilər
- rəqabətqabiliyyətlilik müqayisədə müəyyən edilə bilməz
- ayrıca sənaye sahəsinin rəqabətqabiliyyətliliyi ola bilməz
- rəqabətqabiliyyətliliyin müəyyən edilməsi üçün istehsalın həcmi bilmək lazımdır
- rəqabətqabiliyyətlilik mütləq əlamətdir

455. A. ağıdakı qarşılaşdırmaların hansıları üzrə rəqabətqabiliyyətlilik qiymətləndirilə bilməz?

- ayrı-ayrı sahələr
- ayrı-ayrı ölkə iqtisadiyyatları
- √ firmalar və ölkə
- ayrı-ayrı ölkə firmaları
- ayrı-ayrı firmalar

456. Rəqabətqabiliyyətlilik aşağıdakı iqtisadi obyektlərdən hansının əlaməti ola bilər?

- ölkələr
- sahələr
- ev təsərrüfatları
- firmalar
- √ bunların hamısı

457. Ən ümumi şəkildə “rəqabətqabiliyyətlilik” nədir?

- √ bəhsləşmədə (yarışmada, mübarizədə) qalib gəlmək üçün potensialın mövcudluğudur
- ən müasir texnologiyalara, böyük insan və maliyyə resurslarına malik olmaqdır
- ən müasir və güclü avadanlıqlara və heyətə malik olmaqdır
- bəhsləşmədə rəqiblərini sıradan çıxarmaq üçün potensialın mövcudluğudur
- daha çox məhsul ixrac etməyi bacarmaqdır

458. Aşağıdakılardan hansı rəqabətqabiliyyətliliyin resurs üstünlüklərinə aiddir?

- √ Yığılmış (ötən dövr ərzində) kapital
- Bank əmanətlərinin məbləği
- Bunların heç biri

- İnsanların rifah səviyyəsi
- Əsas fondların yenilənməsi əmsalı

459. Aşağıdakılardan hansı rəqabətqabiliyyətliliyin resurs üstünlüklərinə aiddir?

- Ölkədə təbii ehtiyatların mövcudluğu
- İxtisaslı işçi qüvvəsi
- ✓ bunların hamısı
- Coğrafi mövqe
- İqlim şərtləri

460. M. Porter rəqabət üstünlüklərini necə qruplaşdırır?

- ✓ Resurs üstünlükləri və texnoloji üstünlüklər
- Sahədaxili üstünlüklər və sahələrarası üstünlüklər
- Ölkədaxili üstünlüklər və ölkəxarici üstünlüklər
- Maliyyə üstünlükləri və texnoloji üstünlüklər
- Resurs üstünlükləri və maliyyə üstünlüklər

461. Aşağıdakılardan hansı ölkəmizdə sənaye sahələrinin rəqabətqabiliyyətliliyinin artırılmasını zərur edir?

- ✓ bunların hamısı
- yerli istehsal mallarının ixracının artmasına nail olunması
- qeyri-neft sənayesi sahələrinin inkişafının təmin edilməsi
- iqtisadi artımın neft gəlirlərindən asılılığının azaldılması
- ölkə iqtisadiyyatının və ixracının şaxələndirilməsi

462. Rəqabətqabiliyyətlilik problemi Azərbaycan üçün hazırda niyə aktualdır?

- hökumət ölkə əhalisinin rifah halını yüksəltmək istəyir
- Azərbaycan digər ölkələrdən geri qalmaq istəmir
- ✓ hökumət qeyri-neft sektorunun məhsulları hesabına ixracını şaxələndirmək istəyir
- hökumət daxili bazarın ehtiyaclarını daha dolğun şəkildə ödəmək istəyir
- ölkəmizin ixracı əsasən yalnız xam neft və təbii qazdan ibarətdir

463. Hər-hansı bir sahə nə zaman rəqabət üstünlüklərinə malik hesab edilir?

- o, bütün komponentlər üzrə bütün rəqiblərindən üstün olsun
- bunların heç biri
- ✓ onun müəyyən bir və ya bir neçə əlaməti rəqib sahələrlə və digər ölkələrin oxşar sahələri ilə müqayisədə daha qabarıq və üstün səviyyədə özünü göstərsin
- onun müəyyən bir və ya bir neçə əlaməti rəqib firmalarla yaxud digər ölkələrin oxşar firmaları ilə müqayisədə daha qabarıq və üstün səviyyədə özünü göstərsin
- onun müəyyən bir və ya bir neçə əlaməti digər ölkələrlə müqayisədə daha qabarıq və üstün səviyyədə özünü göstərsin

464. Azərbaycan sənayesinin hansı sahəsi beynəlxalq səviyyədə rəqabətqabiliyyətli hesab edilir?

- neftayırma və neft emalı sənayesi
- qida məhsulları istehsalı
- ✓ neft-qaz sənayesi
- yüngül sənaye
- maşınqayırma sahəsi

465. Aşağıdakılardan hansı sahələrarası rəqabətin predmeti ola bilər?

- ✓ bunların hamısı
- istehlakçı
- investisiyalar
- kapital resursları

- iş qüvvəsi

466. Rəqabətin obyektı nədir?

- ✓ hər bir konkret halda uğrunda mübarizə aparılan şeylər
- qabiliyyət
- mübarizə aparılan və rəqabət predmetlərinə malik olan fiziki və hüquqi şəxslər
- müxtəlif subyektlər üçün maraqlı doğuran müəyyən əlamətlərin daşıyıcıları
- güc

467. 2005-2015-ci illər dövründə Azərbaycan sənayesinin əsas inkişaf sahəsi hansı olub?

- ✓ neft-qaz sənayesi
- bütün sahələr bərabər inkişaf edib
- qeyri-neft sektoru
- neft emalı sənayesi
- emal sənayesi

468. Müasir dünya iqtisadiyyatında olan rəqabəti necə xarakterizə etmək olar?

- ✓ qlobal dinamik rəqabət
- inhisarçı rəqabət
- qlobal xalis rəqabət
- xalis rəqabət
- qlobal sabit rəqabət

469. Aşağıdakıların hansı sənaye müəssisələrində institusional islahatların istiqamətidir?

- işçilərin peşə-ixtisas hazırlığının fasiləsiz yüksəldilməsi mexanizmlərinin qurulması
- ✓ bunların hamısı
- mülkiyyətçilərlə menecerlərin hüquq, vəzifə və səlahiyyətlərinin bölgüsünün hüquqi mexanizminin təkmilləşdirilməsi
- müasir marketinq, satış və xidmət verdişlərinin mənimsənilməsi
- müəssisələrdə müasir menecment və strateji planlaşdırma sisteminin qurulması

470. . Aşağıdakıların hansı sənaye müəssisələrində institusional islahatların istiqamətidir?

- ✓ Müəssisələrin, xüsusilə səhmdar cəmiyyətlərinin idarəetmə mexanizminin təkmilləşdirilməsi
- Sənaye məhsullarının ixracının artırılmasına siyasi və diplomatik dəstəyin göstərilməsi
- Əhalinin alıcılıq qabiliyyətinin artırılması və başqa vasitələrlə ümumi tələbin stimullaşdırılması
- Daxili bazarda yerli və xarici istehsal malları üçün rəqabət şərtlərinin bərabərləşdirilməsi
- Daxili bazarın xarici məhsulların haqsız rəqabətindən və insan sağlamlığı üçün təhlükəli mallardan qorunması

471. Sənaye müəssisələrində institusional islahatlar dedikdə nə başa düşülür?

- ölkə sənayesinin bütün sahələrində istehsalın inkişafına əlverişli şəraiti təmin edən ümumi şərtlərin yapadılması
- bunların hamısı
- bazar subyektlərinin müəyyən qruplarına (ayrı-ayrı sahələrə və istehsal növlərinə, regional və s.) məqsədəuyğun təsiri
- ✓ sənaye müəssisələrinin bazar münasibətləri şəraitində fəaliyyətə adaptasiyası, həmçinin firmadaxili (müəssisədaxili) institutların funksiya və tərkibinin təkmilləşdirilməsi
- bir-biri ilə sıx əlaqəli və bir-birini qarşılıqlı tamamlayan makroiqtisadi, sahə, texnoloji, regional və beynəlxalq xarakterli tədbirlər kompleksi

472. Aşağıdakılardan hansı regional sahibkarlıq şəbəkələrinə daxildir?

- cəmiyyət
- kartel
- ✓ sənaye parkları
- konsorsium
- trest

473. Aşağıdakılardan hansı regional sahibkarlıq şəbəkəsi hesab edilə bilməz?

- sənaye məhəllələri
- kiçik sənaye zonaları
- xüsusi iqtisadi zonalar
- ✓ beynəlxalq konsorsium
- sənaye-texnologiya parkları

474. Regional sahibkarlıq şəbəkələri dedikdə nə başa düşülür?

- xüsusi iqtisadi zonalar
- kiçik sənaye zonaları
- sənaye məhəllələri
- ✓ bunların hamısı
- sənaye-texnologiya parkları

475. Aşağıdakılardan hansı sənayeni siyasətinin regional aspektlərinə aiddir?

- beynəlxalq və regional təşkilatlarda və tədbirlərdə ölkənin milli maraqların və yerli şirkətlərin mənafeələrinin təmin edilməsi
- ✓ sahibkarlıq şəbəkələrinin və sənaye şəhərciklərinin yaradılması
- hər bir regionda bütün sənaye sahələrinin inkişafının təmin edilməsi
- ölkənin bütün regionlarına münasibətdə eyni və ümumi bir siyasətin həyata keçirilməsi
- ölkənin regionları arasında tarif və qeyri-tarif tənzimləmə metod və vasitələrinin tətbiqi

476. Aşağıdakılardan hansı sənayeni siyasətinin regional aspektlərinə aiddir?

- regionlarda sahibkarlığın inkişafı üçün əlverişli mühitin təmin edilməsi
- kiçik şəhərlərin inkişafı
- yerli kənd təsərrüfatı məhsullarının emalını həyata keçirən çoxsaylı kiçik emal müəssisələrinin yaradılması
- sahibkarlıq şəbəkələrinin və sənaye şəhərciklərinin yaradılması
- ✓ bunların hamısı

477. Seçmə sənaye siyasəti nədir?

- ✓ belə sənaye siyasəti bazar subyektlərinin müəyyən qruplarına (ayrı-ayrı sahələrə və istehsal növlərinə, regional və s.) məqsədəuyğun təsiri nəzərdə tutur
- belə sənaye siyasəti bütün sənaye sahələri üzrə istehsalın inkişafına əlverişli şəraiti təmin edən ümumi şərtlərin yapađılmasına istiqamətləndirilir
- belə sənaye siyasəti bir-biri ilə sıx əlaqəli və bir-birini qarşılıqlı tamamlayan makroiqtisadi, sahə, texnoloji, regional və beynəlxalq xarakterli tədbirləri əhatə edir
- belə sənaye siyasəti müstəqil ölkənin iqtisadi inkişaf tələblərinə cavab verən sənaye strukturunun formalaşdırılmasıdır
- belə sənaye siyasəti struktur dəyişikliklərinin sosial amillərinin nəzərə alınmasıdır

478. Ümumi-sistemli sənaye siyasəti nədir?

- belə sənaye siyasəti bazar subyektlərinin müəyyən qruplarına (ayrı-ayrı sahələrə və istehsal növlərinə, regional və s.) məqsədəuyğun təsiri nəzərdə tutur
- belə sənaye siyasəti müstəqil ölkənin iqtisadi inkişaf tələblərinə cavab verən sənaye strukturunun formalaşdırılmasıdır
- belə sənaye siyasəti struktur dəyişikliklərinin sosial amillərinin nəzərə alınmasıdır
- belə sənaye siyasəti bir-biri ilə sıx əlaqəli və bir-birini qarşılıqlı tamamlayan makroiqtisadi, sahə, texnoloji, regional və beynəlxalq xarakterli tədbirləri əhatə edir
- ✓ belə sənaye siyasəti bütün sənaye sahələri üzrə istehsalın inkişafına əlverişli şəraiti təmin edən ümumi şərtlərin yapađılmasına istiqamətləndirilir

479. Sənaye-struktur siyasətinin hansı tipləri var?

- ümumi sənaye siyasəti və xüsusi sənaye siyasəti
- seçmə sənaye siyasəti və sənaye-struktur siyasəti

- ümumi sənaye siyasəti və regional sənaye siyasəti
- ✓ ümumi-sistemli sənaye siyasəti və seçmə sənaye siyasəti
- ümumi-sistemli sənaye siyasəti və innovasiya yönümlü sənaye siyasəti

480. Seçmə sənaye siyasəti necə təşkil edilə bilər?

- bütün iqtisadiyyata münasibətdə
- ✓ öncül (prioritet) bir və ya bir neçə sənaye sahəsinə münasibətdə
- bütün sənaye sahələrinə münasibətdə eyni zamanda
- sənaye sahələrinin əksəriyyətinə münasibətdə eyni zamanda
- yalnız və yalnız ixrac qabiliyyətli məhsullar istehsal edən sahələrə münasibətdə

481. Aşağıdakılardan hansı dövlət infrastruktur siyasətinin elementidir?

- ✓ Bazar infrastrukturunun formalaşdırılması və inkişafının təmin edilməsi
- Müqavilə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinin təminatı;
- Xarici bazarlarda milli məhsulların satışını təşkil edən birgə müəssisələrin yaradılmasına yardım göstərilməsi
- Milli məhsulların alışına çağırış kampaniyalarının təşkili
- Çevik və ədalətli müflisləşmə və iflas prosedurunun yaradılması

482. Seçmə sənaye siyasətinin tətbiqi nə zaman daha səmərəli olur?

- ✓ bazar subyektlərinin normal fəaliyyəti üçün makroiqtisadi, infrastruktur və hüquqi mühitin formalaşdırılmasına olan zəruri tələblər əsasən yerinə yetirilmiş olsun
- belə siyasətə bütün beynəlxalq təşkilatlar cəlb edilmiş olsun
- belə siyasət ümumi sənaye siyasətindən ayrıca bir siyasət kimi həyata keçirilmiş olsun
- ölkədə makroiqtisadi, infrastruktur və hüquqi mühitin formalaşdırılması sahəsində problemlər olsun
- bazar subyektlərinin normal fəaliyyəti üçün makroiqtisadi, infrastruktur və hüquqi mühitin formalaşdırılmasına olan zəruri tələblər yerinə yetirilməmiş olsun

483. Seçmə sənaye siyasətinin obyektı nədir?

- regional iqtisadiyyat
- beynəlxalq inteqrasiya
- ✓ sahə bazarları
- ümumi sənaye
- bütün iqtisadiyyat

484. Seçmə sənaye siyasəti hansı xarakterlidir?

- ✓ mikroiqtisadi
- qlobal
- regional
- ümumi iqtisadi
- makroiqtisadi

485. Aşağıdakılardan hansı səmərəli beynəlxalq və regional inteqrasiya siyasətinin iqtisadi siyasətidir?

- ✓ Ölkənin milli maraqlarına uyğun olan regional əlaqələrin genişləndirilməsi
- Müqavilə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinin təminatı
- Çevik və ədalətli müflisləşmə və iflas prosedurunun yaradılması
- Dövlətə inam və etibarın artırılması
- Qanunun aliliyinə əsaslanan sabitliyin təmin edilməsi

486. İqtisadi diversifikasiya siyasəti modelləri hansılardır?

- ✓ "şaquqlu" yaxud ənənəvi diversifikasiya siyasəti modeli, "üfiqi" yaxud müasir diversifikasiya siyasəti modeli
- ənənəvi diversifikasiya siyasəti modeli, innovasiyalı diversifikasiya siyasəti modeli
- "şaquqlu" yaxud müasir diversifikasiya siyasəti modeli, "üfiqi" yaxud ənənəvi diversifikasiya siyasəti modeli
- sənaye-struktur siyasəti modeli, seçmə sənaye siyasəti modeli

- ixracyönümlü model, ixracı əvəzləmə modeli, innovasiyalı inkişaf modeli

487. Aşağıdakılardan hansı dövlət sənaye siyasətinin prinsiplərinə aid deyil?

- ✓ Sənaye siyasəti ümumi iqtisadi inkişaf strategiyasına fərqlənməlidir
- Sənaye siyasəti hazırlanarkən, sənayenin inkişafının ümumi proqramı ilə yanaşı, hər bir sahənin inkişafı üçün də səciyyəvi tədbirlər planı işlənib hazırlanmalı, bunların bir-biri ilə kompleks əlaqələndirilməsi və bir-birini qarşılıqlı tamamlaması təmin edilməlidir
- Sənaye siyasəti regionlarda istehsal sahələrinin inkişafına yönəldilməlidir
- Müasir dünyanın inkişaf meylləri və qloballaşmanın tələbləri nəzərə alınmalı və ölkə iqtisadiyyatının dünya təsərrüfatına səmərəli inteqrasiyanın təmin edilməsinə yönəldilməlidir
- Sənayenin hər bir sahəsinin müasir vəziyyəti, ümumi iqtisadi inkişafa həmin sahənin töhfəsi, onun mövcud potensialı və perspektiv inkişaf imkanları nəzərə alınmalıdır

488. Sənaye-struktur siyasətinin hansı tipləri var?

- struktur sənaye siyasəti, regional sənaye siyasəti
- ✓ ümumi-sistemli sənaye siyasəti, seçmə sənaye siyasəti
- idxalı əvəzləmə sənaye siyasəti, ixracyönümlü sənaye siyasəti
- ümumi sənaye siyasəti, xüsusi sənaye siyasəti
- sistemli sənaye siyasəti, fərdi sənaye siyasəti

489. Aşağıdakılardan hansı sənayenin inkişafı siyasətinin istiqamətlərinə aid edilə bilməz?

- ✓ regionlarda sosial inkişaf siyasəti
- innovasiya siyasəti
- inteqrasiya etmiş biznes-qrupların və korporativ idarəetmənin inkişafı
- sənayedə institusional islahatlar
- sənaye-struktur siyasəti

490. İdxalı əvəzləmə modelinin tətbiqi:

- ixrac üçün nəzərdə tutulan məhsullar istehsalınınin hərtərəfli həvəsləndirilməsini nəzərdə tutur
- ixracyönümlü rəqabətqabiliyyətli sahələrin inkişafı və dəstəklənməsini nəzərdə tutur
- ✓ proteksionist (himayəçilik) siyasətin yeridilməsini və milli valyutanın kuprsunun sabit saxlanmasını nəzərdə tutur
- yüksək texnologiyalı və kapitaltutumlu istehsallar əsasında texnoloji inkişafın ən yeni meyllərinə istinad olunur
- daxili bazarda dempinq tədbirlərinin həyata keçirilməsini nəzərdə tutur

491. Sənaye siyasətinin modelləri hansılardır?

- ✓ ixracyönlü sənaye siyasəti, idxalı əvəzləmə modeli, innovasiya modeli
- bərabər inkişaf modeli, qeyri-bərabər inkişaf modeli, davamlı inkişaf modeli
- "renta" modeli, "əlverişli şərtlər" modeli, qarışıq model
- idxal modeli, ixrac model, innovasiya modeli
- struktur modeli, innovasiya modeli, regional artım modeli

492. Dövlət sənaye siyasəti nədir?

- ✓ hökumətin ölkənin resurs potensialının iqtisadiyyatın sahələri arasında və sahələr daxilində bölgüsünə və yenidən bölgüsünə istiqamətlənmiş məqsədəuyğun və kompleks tədbirlər sistemidir
- bazarın mənfəət nəticələrinin aradan qaldırılması, ətraf mühitin qorunması və maliyyə sektorunun tənzimlənməsi sahəsində hökumətin həyata keçirdiyi tədbirlər sistemidir
- biznes mühitinin yaxşılaşdırılması, yeni "oyun qaydaları"nın yaradılması və tətbiqi, yoxsulluğun azaldılması və sosial-iqtisadi inkişafın təmin edilməsi sahəsində hökumətin davamlı siyasətidir
- konkret müəssisələrin bazarda güclənməsi və rəqabət gücünün artırılması istiqamətində hökumətin məqsədyönlü şəkildə planlaşdırdığı və həyata keçirdiyi tədbirlər sistemidir
- ölkədə yeni bir sənaye sahəsinin formalaşdırılması istiqamətində hökumətin davamlı tədbirləridir

493. Aşağıdakılardan hansı sənayenin institusional problemlərinə aid edilə bilməz?

- iri, orta və kiçik müəssisələrin qarşılıqlı maraqlar əsasında əlaqələndirilməsi sisteminin formalaşmaması

- müasir tələblərə uyğun idarəetmə və menecment bacarıqlarının yoxluğu

- korporativ idarəetmə təcrübəsinin lazımcına mənimsənilməməsi

✓ daxili bazarın məhdudluğu

- bazar infrastrukturunun zəif inkişafı

494. Aşağıdakılardan hansı sənayenin struktur problemlərinə aid edilə bilməz?

- sənaye istehsalının əsasən bir regionda cəmləşməsi

- ixracda emal sənayesi məhsullarının payının son dərəcə cüzi olması

✓ investorların (o cümlədən xarici investorların) hüquqlarının qorunması sisteminin tam formalaşmaması

- sənayenin əvvəllər formalaşmış sahə strukturunun müstəqillik şəraitində ölkənin milli iqtisadi inkişaf tələblərinə uyğun gəlməməsi

- sənayenin strukturunun xammal (xüsusilə neft-qaz hasilatı) yönümlü inkişafı

495. Aşağıdakılardan hansı sənayenin struktur problemlərinə aid edilə bilər?

- əmək məhsuldarlığının aşağı səviyyəsi

- təcrübəli və peşəkar mütəxəssis kadrların çatışmazlığı

✓ sənaye istehsalının əsasən bir regionda cəmləşməsi

- bunların hamısını

- müəssisələrin əsas fondlarının aşınması və texnoloji geriliyi

496. Sənayenin hansı növ strukturu (quruluşu) dəyişkən deyildir?

✓ bunların heç biri

- sahə strukturu

- sektorlar üzrə strukturu

- texnoloji strukturu

- ərazi strukturu

497. Aşağıdakılardan hansı restrukturizasiyaya məruz qala bilər?

✓ bunların hamısı

- sənaye

- region iqtisadiyyatı

- milli iqtisadiyyat

- xidmət sektoru

498. “Sənayenin restrukturizasiyası” dedikdə nə başa düşülür?

- ölkə sənayesinin mövcud strukturunun öyrənilməsi və qiymətləndirilməsi;

✓ sənayenin strukturunun məqsədyönlü və planlı şəkildə yenidən qurulması

- sənayedə müasir idarəetmə strukturlarının formalaşdırılmasını

- sənayedə elə sistemli dəyişikliklərin həyata keçirilməsidir ki, bunlar sənayenin mövcud strukturunu dəyişməsin;

- sənayenin mövcud quruluşunun sabit saxlanılmasını;

499. “Restrukturizasiya” termini nəyi ifadə edir?

✓ sistemin strukturunun yenidən qurulmasını

- bunların heç birini.

- bunların hamısını;

- yeni bir təşkilatı sistemin yaradılmasını;

- sistemin strukturlaşdırılmasını;

500. Milli iqtisadiyyatı necə xarakterizə etmək olar?

✓ ayrıca bir ölkə çərçivəsində tarixən formalaşmış və hazırda baş verən bütün ictimai istehsal proseslərinin məcmusu kimi;

- ayrıca bir ölkə çərçivəsində hazırda baş verən maddi istehsal proseslərinin məcmusu kimi;

- ümumi daxili məhsulun yaradılması və istifadəsi proseslərinin məcmusu kimi.

- məhdud resurslardan səmərəli istifadə etməklə qeyri-məhdud ehtiyacların ödənilməsi üsulları kimi;

- ölkədə mövcud iqtisadi və insan resurslarından səmərəli istifadə üsullarının məcmusu kimi;